

Renkum, op zoek naar de lokale held

Utrecht, oktober 2016

Masterscriptie

Universiteit Utrecht

Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie

Departement Bestuurs- en Organisationswetenschap (USBO)

Master Communicatie Beleid en Management

Begeleider: A. Wilts

Stichting BuurtWelzijn

Externe begeleiders: O. Verzuu & M. Oude Engberink

2015-USG6011

Willemijn Marileen van der Linden

W.M.vanderlinden@students.uu.nl

3655784

Inhoud

Dankwoord	4
Samenvatting.....	5
Hoofdstuk 1: Inleiding scriptie Stichting BuurtWelzijn.....	6
Paragraaf 1.1 Onderzoeksthema.....	6
1.1.1 Aanleiding	6
1.1.2 Afbakening thema	7
1.1.3 Over Stichting BuurtWelzijn	7
Paragraaf 1.2 Relevantie	9
1.2.1 Wetenschappelijke relevantie.....	9
1.2.2 Maatschappelijke relevantie	10
Paragraaf 1.3 Onderzoeksopzet	10
1.3.1 Doel van de studie.....	10
1.3.2 Probleemstelling.....	11
1.3.3 Vraagstelling	11
1.3.4 Beschrijving van de onderzoeksopzet	13
1.3.5 Gemeente Renkum.....	13
Paragraaf 1.4 Leeswijzer.....	14
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader	15
Paragraaf 2.1 ‘Burgerparticipatie’	15
Paragraaf 2.1.1 ‘Definitie burgerparticipatie’.....	15
Paragraaf 2.1.2 Functies ‘burgerparticipatie’	16
Paragraaf 2.2 Definitie informele hulp.....	16
Paragraaf 2.3 Van ‘burgerparticipatie’ naar participatieladder	17
Paragraaf 2.3.1 Participatieladder.....	17
Paragraaf 2.3.2 Kritiek op de participatieladder	18
Paragraaf 2.3.3 Dimensies participatieladder	19
Paragraaf 2.4 Rollen van de participant	21
Paragraaf 2.5 Sociaalkapitaal	22
Paragraaf 2.5.1 Soorten kapitaal	22
Paragraaf 2.5.2 Definitie Sociaalkapitaal.....	22
Paragraaf 2.5.3 Het Mattheus effect.....	23
Paragraaf 2.6 Netwerken	24
Paragraaf 2.7 Bonding versus Bridging.....	26
Paragraaf 2.7.1 ‘Bonding’	27
Paragraaf 2.7.2 ‘Bridging’	27

Hoofdstuk 3: Methode	29
Paragraaf 3.1 Design.....	29
Paragraaf 3.2 Dataverzameling	30
3.2.1 Literatuur review	30
3.2.2 Benadering respondenten.....	31
3.2.3 Interviews	31
Paragraaf 3.3 Data- analyse.....	32
3.3.1 'Reflective lifeworld approach'.....	35
3.3.2 Houding als onderzoeker.....	33
3.3.3 Verwerking interviews.....	33
Paragraaf 3.4 Kwaliteit	34
3.4.1 Betrouwbaarheid.....	34
3.4.2 Validiteit	34
3.4.3 Bruikbaarheid	35
Hoofdstuk 4: Resultaten en analyse.....	37
Paragraaf 4.1 Deelvraag 1: Wat zijn de kenmerken van de stichting in hoe zij een buurt en het bijbehorende netwerk benaderen?	37
Paragraaf 4.2 Deelvraag 2: Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking die gericht is op verduurzaming van het buurtnetwerk?.....	42
Paragraaf 4.3 Deelvraag 3: Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om richting deze partijen te bewegen?	47
Hoofdstuk 5: Conclusie.....	52
Hoofdstuk 6: Discussie	57
Literatuurlijst	59
Hoofdstuk 7: Bijlagen	62
7.1 Topiclijsten	63
7.1.1 Topiclijst leden stichting.....	63
7.1.2 Topiclijst medewerkers gemeente Renkum.....	65
7.1.3 Topiclijst inwoners Renkum	66
7.1.4 Topiclijst professional.....	67
7.2 Respondentenlijst	69
7.3 Codeboom.....	70
7.4 Advies.....	71

Dankwoord

Voor u ligt mijn scriptie over het aanjagen van 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum. Met plezier heb ik de afgelopen 6 maanden gewerkt aan dit onderzoeksrapport. Via deze weg wil ik mijn waardering uitspreken tegenover iedereen die mij de afgelopen maanden geholpen heeft op wat voor een manier dan ook. Allereerst wil ik graag de medewerkers van Stichting BuurtWelzijn bedanken voor hun betrokkenheid, het vertrouwen en de vrijheid die ik kreeg om dit onderzoek uit te voeren. Oliver, Marit, Werschca, Wim, Imke en Jaap bedankt voor de fijne periode en jullie meedenken tijdens dit onderzoek.

Naast de medewerkers van de Stichting wil ik mijn scriptiebegeleider Arnold Wilts bedanken voor zijn positieve insteek gedurende mijn hele scriptietraject en het bijsturen van mijn onderzoek wanneer dit nodig was. Zijn kennis van zaken, vriendelijke aansporingen en gerichte feedback waren aanmoedigend.

Mevrouw van Praag wil ik bedanken voor haar medewerking, expertise en toegankelijkheid. Doormiddel van haar professionele blik is dit onderzoek naar een hoger plan gebracht. Daarnaast wil ik medewerkers van de gemeente Renkum meneer Lampe en meneer Makkinga bedanken voor de informatie over 'burgerparticipatie' binnen de gemeente Renkum.

Ten slotte wil ik mijn familie en vriend bedanken voor alle steun die zij mij hebben gegeven tijdens het scriptietraject en alle jaren dat ik student was aan het departement Bestuur- en Organisatiewetenschappen. Zonder hun lieve steun zou ik niet zover gekomen zijn.

Bedankt allemaal!

Utrecht, oktober 2016.

Samenvatting

De titel van dit onderzoek is: 'Renkum, op zoek naar de lokale held'. Dit onderzoek dient ter afronding van de master Communicatie, Beleid en Management. Stichting BuurtWelzijn kampt al enige tijd met een kennisprobleem over hoe zij buurten binnen de gemeente Renkum 'samen redzaam' kunnen laten functioneren met gebruikmaking van de online- en offlineprogramma's die Stichting BuurtWelzijn aanbiedt.

Stichting BuurtWelzijn richt zich op de buurtparticipatie en daarmee het bevorderen van 'samenredzaamheid' in buurten door heel Nederland. Stichting BuurtWelzijn doet dit door zowel online- als offlineactiviteiten aan te bieden om zo verbondenheid en vertrouwen in de buurt te stimuleren. Stichting BuurtWelzijn kampt al enkele jaren met het volgende kennisprobleem: de inwoners zijn enthousiast en zetten zich actief in voor de buurtparticipatie, echter wanneer Stichting BuurtWelzijn een stapje terug doet en geen prikkel meer geeft aan de buurt dan valt het stil. Dit onderzoek richt zich op het kennisprobleem waar Stichting BuurtWelzijn mee kampt. Het praktische doel van dit onderzoek was inzichten verkrijgen over 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum. De theoretische doelstelling van dit onderzoek betrof de uitbereiding in de theorie over het begrip 'burgerparticipatie' doormiddel van het begrip 'samenredzaamheid' wat in de theorie gevormd wordt door componenten als 'burgerparticipatie', 'netwerken' en 'sociaalkapitaal'. De hoofdvraag van dit onderzoek was: *'Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?'* Door het afnemen van interviews met medewerkers van de gemeente Renkum, de leden van de stichting, inwoners uit Renkum en een professional uit de praktijk is er in dit onderzoek een antwoord geformuleerd op de hoofdvraag. Uit de interviews is gebleken dat inwoners van de gemeente Renkum wel mee willen werken aan buurtparticipatie en dat ze zich graag voor de buurt zouden willen inzetten. Echter de respondenten gaven aan dat ze meer kleinschaligheid zouden willen bij de Stichting. Een buurt vinden de respondenten te groot en daar voelen ze zich niet verbonden mee. Daarnaast voelen inwoners een grote 'drempel' om een hulpvraag op het onlineplatform van Stichting Buurtwelzijn te plaatsen. De 'drempel' zou door Stichting BuurtWelzijn verlaagd kunnen worden door de verhoudingen tussen de online- en de offlineprogramma's van de stichting beter in de gaten te houden. Nu ligt de focus vooral het onlineprogramma. Respondenten geven aan dat ze het fijn vinden om elkaar offline te ontmoeten en dat de drempel dan vanzelf kleiner wordt. Ten slotte kan Stichting BuurtWelzijn de 'samenredzaamheid' vergroten door de rol van de inwoners meer te laten gelden waardoor de inwoners meer gestimuleerd wordt tot participatie.

Wanneer Stichting BuurtWelzijn deze tips meeneemt in haar huidig en toekomstig beleid dan zullen de buurten binnen Renkum 'samen redzaam' worden. Renkum opzoek naar de lokale held wordt dan een feit en zullen de inwoners van Renkum ook van hun buurt gaan houden!

Hoofdstuk 1: Inleiding scriptie Stichting BuurtWelzijn

Het departement Bestuur- en Organiseringswetenschap (USBO) richt zich op het besturen en organiseren van publieke vraagstukken, dit in wisselwerking met politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. De leidende vraag hierbij is hoe publieke organisaties, zoals Stichting BuurtWelzijn, haar publieke verantwoordelijkheid vormgeven en hoe deze publieke waarde opleveren (Bestuurs- en Organiseringswetenschap, 2016). Dit wordt in deze studie onderzocht aan de hand van het kernthema 'samenredzaamheid'. 'Samenredzaamheid' is in de wetenschappelijke literatuur nog geen theoretisch concept. 'Samenredzaamheid' kan een theoretisch concept worden, omdat het thema componenten als 'burgerparticipatie', 'netwerken' en 'sociaal kapitaal' bevat. In dit onderzoek staat centraal: het zoeken naar manieren om 'burgerparticipatie' aan te sturen en daarmee zelfredzaamheid van burgers in de gemeente Renkum te bevorderen.

Koning Willem-Alexander sprak in 2013 in de troonrede over de Nederlandse participatiesamenleving. De koning zei dat de Nederlandse inwoners moeten minder leunen op de overheid en meer zelf doen. Volgens het Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie zijn de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle participatiemaatschappij de mate waarin mensen in de buurt contact met elkaar hebben en de sociale welstandsklasse. Naarmate burgers minder contact met burens hebben steekt men minder snel de handen uit de mouwen (Binnenlandsbestuur, 2013). Dit hoofdstuk is de inleiding van dit onderzoeksrapport in opdracht van Stichting BuurtWelzijn.

Paragraaf 1.1 Onderzoeksthema

In deze paragraaf wordt in subsubparagraaf 1.1.1 de aanleiding van dit onderzoek besproken. In subsubparagraaf 1.1.2 wordt het thema van dit onderzoek duidelijk gemaakt en afgebakend. In de laatste subsubparagraaf, 1.1.3 wordt er informatie over Stichting BuurtWelzijn als stichting binnen het sociaal domein gegeven. De geschiedenis van Stichting BuurtWelzijn wordt uitgelicht en de kernwaarden van Stichting BuurtWelzijn als organisatie worden toegelicht. Allereerst de opbrengst van dit onderzoek. Dit onderzoek is zowel praktisch als theoretisch relevant.

1.1.1 Aanleiding

Aanleiding van dit onderzoek is het gesprek dat ik met mijn tweede scriptiebegeleider Eugene Loos had. In gesprek met Eugene Loos over een scriptieorganisatie wees hij mij op een e-mail van Stichting BuurtWelzijn die geïnteresseerd was in een afstudeerstage. Ik heb contact met Stichting BuurtWelzijn opgenomen en werd al snel uitgenodigd om kennis te komen maken.

Het doel van Stichting BuurtWelzijn is inspelen op de 'samenredzaamheid' in Nederlandse buurten (BuurtWelzijn.nl). Hoe een Nederlandse Buurt in Renkum zelf 'burgerparticipatie' kan bevorderen doormiddel van een goed functionerend netwerk wordt in deze studie onderzocht. Zo biedt dit onderzoek een bijdrage aan de strategie van Stichting BuurtWelzijn ten aanzien van het beleid om 'burgerparticipatie' in Nederlandse buurten aan te jagen en buurten hierbij 'samenredzaam' te laten functioneren binnen hun netwerk. De volgende subsubparagraaf gaat in op het thema van dit onderzoek voor Stichting BuurtWelzijn.

1.1.2 Afbakening thema

Het doel van Stichting BuurtWelzijn is om de 'samenredzaamheid' te vergroten in buurten in Nederland (Respondent, B5). Om dit te kunnen bereiken is Stichting BuurtWelzijn op zoek op zoek naar hulpbronnen om goede werkrelaties en netwerkrelaties op te bouwen om op deze manier buurten in Nederland 'samen redzaam' te laten functioneren doormiddel van een goed functionerend netwerk binnen de buurt (Respondent, B4). Uiteraard zijn er nog meer aspecten van belang om 'samenredzaamheid' van Nederlandse buurten te bevorderen, echter dit onderzoek beperkt zich tot de hulpbronnen ten behoeve van netwerken in de buurt. 'Samenredzaamheid' is een thema wat in dit onderzoek veel naar voren komt. De definitie van 'samenredzaamheid' luidt als volgt: 'samenredzaamheid' wordt als alternatief voor het begrip 'zelfredzaamheid' gebruikt. Iemand als individu kan verminderd zelfredzaam zijn maar met hulp van zijn eigen netwerk, lotgenoten en vormen van informele zorg kan een individu zonder hulp van de overheid meedoen in de samenleving (Movisie, 2003). De definitie van het begrip 'buurt' is dit onderzoek is als volgt: 'een deel van een wijk' (Van Dale, 2016).

De doelstelling van Stichting BuurtWelzijn is de 'samenredzaamheid' vergroten. 'Samenredzaamheid' op zichzelf is geen theoretisch concept. Echter 'samenredzaamheid' is als theoretisch concept te formuleren door onder andere de volgende thema's: sociaalkapitaal, 'burgerparticipatie' en netwerken. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

'Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?'

Om deze hoofdvraag te beantwoorden worden respondenten uit één Nederlandse gemeente ondervraagd. De gemeente waar dit onderzoek zich op richt is de gemeente Renkum. Hiervoor is gekozen, omdat Stichting BuurtWelzijn hier al gedurende drie jaar actief is. Stichting BuurtWelzijn kan inzicht verkrijgen in hoe zij in de gemeente Renkum het netwerk van een buurt 'samen redzaam' kunnen krijgen wanneer zij daar actief zijn. En hoe Stichting BuurtWelzijn de activiteiten/inbreng kan afbouwen binnen deze gemeente zodat de inwoners 'samen redzaam' worden en dit buurtnetwerk een duurzaam netwerk wordt.

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden wordt onderzoek gedaan in Renkum aan de hand van de vragen: Wat zijn de kenmerken van de stichting in hoe zij een buurt en het bijbehorende netwerk benaderen? Waar liggen de mogelijkheden voor samenwerking? Ten slotte: wat kan de stichting doen om in de richting van deze partijen te bewegen? Subparagraaf 3.3 gaat verder in op de vraagstelling van dit onderzoek met de bijbehorende deelvragen. Nadat in subparagraaf 3.1 en subparagraaf 3.2 de doelstelling en de probleemstelling zijn uitgewerkt. De volgende subsubparagraaf gaat in op de vraag waar Stichting BuurtWelzijn voor staat.

1.1.3 Over Stichting BuurtWelzijn

Stichting BuurtWelzijn staat voor het bevorderen van de 'samenredzaamheid' in Nederlandse wijken in verschillende gemeenten. Door zowel online- als offlineactiviteiten aan te bieden in de buurt waardoor buurtbewoners met elkaar in contact komen. Doel van deze activiteiten is volgens stichting BuurtWelzijn vertrouwen en verbondenheid in de buurt opbouwen (BuurtWelzijn.nl).

BuurtWelzijn gaat uit van de kracht van de buurt waarin de buurtbewoners zelf verantwoordelijkheid dragen voor het vergroten van de wederkerigheid in hun eigen buurt. Stichting BuurtWelzijn heeft als doel om de website van BuurtWelzijn het middel te laten zijn om vraag en aanbod in de buurt samen te laten komen (Respondent, B5). De website biedt daarnaast een overzicht van buurtnieuws, buurtgroepen en activiteiten die in de buurt georganiseerd worden. Volgens stichting BuurtWelzijn is de website het online middel waarop alles wat er offline in de buurt gebeurt samenkomt (BuurtWelzijn.nl). Op deze manier is Stichting BuurtWelzijn najager van 'burgerparticipatie' en probeert zij burgers uit Nederlandse gemeenten actief te laten participeren en 'samen redzaam' te laten zijn in Nederlandse buurten, om de 'samenredzaamheid' te vergroten (BuurtWelzijn.nl).

De website is voor elke inwoner van Nederland gratis te gebruiken. Stichting BuurtWelzijn benadert maatschappelijke organisaties uit het publieke domein zoals uit de zorgsector en gemeenten, zodat het sociale netwerk in de buurt wordt versterkt met professionals. Tevens probeert stichting BuurtWelzijn de gemeente bij het proces te betrekken. Stichting BuurtWelzijn heeft een Algemeen Nu Beoogde Instelling (ANBI) -status. (Buurtwelzijn.nl).

De inkomsten van de stichting worden gebruikt om verbetering van het onlineplatform te realiseren en daarnaast offline- en onlineprogramma's te ontwikkelen die bijdragen aan het versterken en het vergroten van de 'samenredzaamheid' in Nederlandse buurten (Respondent, B5). Stichting BuurtWelzijn wil de investeringen dekken vanuit giften van fondsen, Founding Fathers, subsidies en overige schenkingen die het doel van de stichting onderschrijven (BuurtWelzijn.nl). Stichting BuurtWelzijn is afhankelijk van subsidies, giften van fondsen en van de Founding Fathers. Stichting BuurtWelzijn moet voldoen aan een prestatie criterium wil de stichting in aanmerking komen voor de inkomsten uit deze bronnen. Hiervoor moet Stichting BuurtWelzijn aantonen hoe inkomsten gebruikt worden en op wat voor een manier de Stichting de inkomsten inzet. Hierover moet de stichting verantwoordelijkheid afleggen bij de verschillende bronnen (BuurtWelzijn.nl). Subsubparagraaf 1.3.1 gaat in op de geschiedenis van Stichting BuurtWelzijn.

1.1.3.1 Geschiedenis van Stichting BuurtWelzijn

Stichting BuurtWelzijn is op 30 januari 2014 opgericht met als doel het vergroten van de 'samenredzaamheid' in Nederland. De redenen hiervoor zijn de veranderingen die vanaf 1 januari 2015 in het sociaal domein zijn doorgevoerd. Vanuit de overheid is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) overgedragen aan gemeenten in Nederland. Het gevolg is dat gemeenten een grotere verantwoordelijkheid krijgt voor de deelname van mensen met een beperking of psychische problematiek aan de samenleving. De gemeente dient passende ondersteuning te bieden aan kwetsbare bewoners, zodat de bewoners van de gemeente langer zelfstandig kunnen wonen. Dit door hulp vanuit hun eigen sociale netwerk (BuurtWelzijn.nl).

De Nederlandse overheid vraagt van de Nederlandse burgers verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en voor elkaar. De kwetsbare bewoners zoeken hun hulp dichterbij en zodoende afhankelijk van hun omgeving. Dit is de reden dat BuurtWelzijn zich wil inzetten om buurtbewoners met elkaar te verbinden, met het gevolg dat het vertrouwen tussen buurtbewoners groeit en buuren elkaar helpen naar een 'samen redzame' buurt (BuurtWelzijn.nl). Subsubparagraaf 1.3.2 gaat in op de kernwaarden van Stichting BuurtWelzijn.

1.1.3.2 Kernwaarden van Stichting BuurtWelzijn

Stichting BuurtWelzijn heeft een aantal doelen op haar website staan waar zij naar streven door middel van de online- en offlineprogramma's:

Doormiddel van meer interactie in de buurt nemen de sociale contacten in de eigen buurt toe.

Wanneer burens meer met elkaar in contact komen neemt het vertrouwen in elkaar toe.

De wederzijdse hulp onder buurtbewoners groeit, wanneer zij meer met elkaar in contact komen.

Inwoners kunnen zelf meer en zijn onafhankelijker doordat zij elkaar met hulpvragen helpen. Om deze reden kunnen inwoners langer zelfstandig blijven wonen. Hierdoor worden mantelzorgers meer ontlast. De informele zorg is betaalbaar en aanbevelenswaardig, door minder druk op de mantelzorgers. Doordat burens meer hulpvragen met elkaar gaan oplossen kunnen inactieve burens aan hun competenties werken. De leefbaarheid en de veiligheid in de buurt neemt toe. Het gevoel van welzijn komt op een hoger niveau door de onderlinge burenhulp (BuurtWelzijn.nl).

Stichting BuurtWelzijn probeert deze doelen te bewerkstelligen door online- en offlineprogramma's aan te bieden aan inwoners in verschillende gemeenten. Het onlineprogramma is een platform waarop inwoners een vraag- en aanbod kunnen plaatsen. Daarnaast biedt het offlineprogramma mogelijkheid om inwoners uit buurten met elkaar in contact te brengen door offlineactiviteiten te organiseren (Respondent, B4). Deze subsubparagraaf ging over Stichting BuurtWelzijn om een context te schetsen voor de praktische- en theoretische doelstellingen van dit onderzoek om het begrip 'samenredzaamheid' in kaart te brengen en zodoende de hoofdvraag van dit onderzoek te kunnen beantwoorden. Subparagraaf 1.2 gaat in op de wetenschappelijke en de maatschappelijke relevantie van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn.

Paragraaf 1.2 Relevantie

In deze subparagraaf wordt beantwoord waarom dit onderzoek zowel maatschappelijk als wetenschappelijk relevant is. Subsubparagraaf 1.2.1 behandelt de wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn als stichting die de 'samenredzaamheid' van Nederlandse buurten wilt bevorderen. De maatschappelijke relevantie wordt in subsubparagraaf 1.2.2 besproken.

1.2.1 Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek is wetenschappelijk relevant, omdat het een uitbreiding biedt vanuit onderzoeken naar 'burgerparticipatie'. De link tussen 'burgerparticipatie' en een goed functionerend netwerk waarin door buurtbewoners zelf initiatief genomen wordt onderzocht. Daarbij wordt gekeken hoe de 'brug' tussen 'burgerparticipatie' en een 'samen redzame' buurt doormiddel van een goed functionerend netwerk verkleind kan worden doormiddel van Stichting BuurtWelzijn als aanjager van een zelfredzame buurt. Het begrip 'samenredzaamheid' wordt als theoretisch concept onderzocht. Het thema 'samenredzaamheid' wordt uitgewerkt door onder andere begrippen als 'sociaalkapitaal', 'burgerparticipatie' en 'netwerken'. Door de maatschappelijke veranderingen die vanaf 1 januari 2015 in het sociaal domein zijn doorgevoerd is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning ontstaan (Rijksoverheid.nl). Door de Wet Maatschappelijke Ondersteuning wordt aanspraak gemaakt op de zelfredzaamheid van de Nederlandse burger hier speelt Stichting BuurtWelzijn op in door de 'samenredzaamheid' binnen buurten te bevorderen. De volgende subsubparagraaf 1.2.2 gaat in op de maatschappelijke relevantie van dit onderzoek.

1.2.2 Maatschappelijke relevantie

Vanaf januari 2015 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning van kracht in alle Nederlandse gemeenten. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat burgers zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De gemeente geeft ondersteuning via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Rijksoverheid.nl).

Het doel van stichting BuurtWelzijn is om zich in te zetten om buurtbewoners opnieuw met elkaar te verbinden, waardoor het vertrouwen in elkaar groeit en burens toewerken naar een 'samen redzame' buurt (BuurtWelzijn.nl). Zoals gesteld in subparagraaf 1.3 probeert Stichting BuurtWelzijn op deze manier 'burgerparticipatie' te stimuleren. Door te onderzoeken hoe Stichting BuurtWelzijn kan inspelen op het zelfredzaam maken van een buurt en wat de stichting kan doen om uit een goed functionerend netwerk te stappen en hoe Stichting BuurtWelzijn hierop kan inspelen biedt dit onderzoek een antwoord op de vraag wat voor een rol Stichting BuurtWelzijn heeft in het proces van 'samenredzaamheid' in gemeente Renkum. Niet alleen is dit onderzoek maatschappelijk relevant voor Stichting BuurtWelzijn, tal van initiatieven vanuit gemeenten die buurtparticipatie bevorderen kunnen aan de hand van dit onderzoek inzicht verkrijgen in de rol als organisatie voor het tot stand brengen van een 'samen redzame' buurt en hoe de burgers hier zelf verantwoordelijkheid voor te laten dragen.

Deze subparagraaf ging over de wetenschappelijke- en maatschappelijke relevantie ten opzichte van dit onderzoek waarbij het thema 'samenredzaamheid' zowel maatschappelijk als theoretisch onderbouwd wordt. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: wat zijn de kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen. Subparagraaf 1.3 gaat in op het doel van de studie, de probleemstelling en de vraagstelling van dit onderzoek.

Paragraaf 1.3 Onderzoeksopzet

Deze subparagraaf behandelt het doel van dit onderzoek in subsubparagraaf 1.3.1. De probleemstelling wordt toegelicht in subsubparagraaf 1.3.2 Vervolgens wordt in subsubparagraaf 1.3.3 de vraagstelling die in dit onderzoek centraal staat toegelicht. Ten slotte behandelt subsubparagraaf 1.3.4 de onderzoeksopzet. Dit is een korte beschrijving van hoe dit onderzoek uitgevoerd wordt. Met subparagraaf 1.3 wordt de inleiding van dit onderzoeksrapport afgerond.

1.3.1 Doel van de studie

Het doel van deze studie is inzicht verkrijgen in wat de rol is van Stichting BuurtWelzijn in het aanbrenge van goede werkrelaties tussen de inwoners en de gemeente Renkum en de stichting zelf om 'samenredzaamheid' en participatie te stimuleren. En wat de stichting aan hulpbronnen kan aanbrenge om goede werkrelaties aan te voeren. Stichting BuurtWelzijn heeft als doel om aanjager zijn in het vergroten van de 'samenredzaamheid' in Nederlandse buurten. Dit onderzoek levert informatie die Stichting BuurtWelzijn kan gebruiken in haar beleid. De verwachting van Stichting BuurtWelzijn als opdrachtgever is dat dit onderzoek inzichten biedt over de rol van Stichting BuurtWelzijn als aanjager van een actieve en zelfredzame buurt. Dit onderzoek heeft zowel een praktische- als een theoretische doelstelling. De praktische doelstelling van dit onderzoek betreft de inzichten die verkregen worden door dit onderzoek over de 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum. De theoretische doelstelling van dit onderzoek betreft de uitbereiding in de theorie over het begrip 'burgerparticipatie', doormiddel van de centraal stelling van het begrip

‘samenredzaamheid’ dat in de theorie gevormd wordt door componenten als ‘burgerparticipatie’, ‘netwerken’ en ‘sociaalkapitaal’. De probleemstelling die in dit onderzoek centraal staat wordt in subsubparagraaf 1.3.2 behandeld.

1.3.2 Probleemstelling

Stichting BuurtWelzijn is als aanjager van buurtparticipatie gericht op ‘samenredzaamheid’ van buurten in Nederlandse gemeenten. Stichting BuurtWelzijn wil buurten ‘samen redzaam’ maken om de buurtparticipatie te vergroten en daarmee de ‘samenredzaamheid’ te bevorderen. Om de ‘samenredzaamheid’ te bevorderen wil Stichting BuurtWelzijn inzicht hebben in hulpbronnen die de stichting kan aanbrengen om goede werkrelaties aan te gaan om netwerken in de toekomst ‘samen redzaam’ te kunnen laten functioneren in een buurt. Wanneer dit voor Stichting BuurtWelzijn inzichtelijk is gemaakt kan de stichting hierop inspelen in toekomstig beleid voor het bevorderen van de ‘samenredzaamheid’ van buurten. Stichting BuurtWelzijn is ongeveer drie jaar geleden actief geweest binnen Renkum. Echter het is tot op heden nog niet gelukt om de buurten binnen de gemeente ‘samen redzaam’ te laten functioneren. Dit is de reden dat er binnen Renkum interviews gehouden werden voor dit onderzoek. Uit deze probleemstelling vloeit een vraagstelling voort die in de subsubparagraaf 1.3.3 nader toegelicht wordt.

1.3.3 Vraagstelling

Aan de hand van de probleemstelling geformuleerd in subparagraaf 3.2 is in deze paragraaf de vraagstelling van deze studie nader toegelicht.

Het doel van Stichting BuurtWelzijn is om de ‘samenredzaamheid’ te vergroten binnen netwerkbuurten in Nederland. Om dit te kunnen bereiken is Stichting BuurtWelzijn op zoek naar hulpbronnen hoe goede werkrelaties met actieve partijen kunnen worden aangegaan om de ‘samenredzaamheid’ in de buurt te bevorderen. Om dit te bereiken wordt de volgende hoofdvraag gesteld:

‘Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de ‘samenredzaamheid’ van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?’

Om deze hoofdvraag te beantwoorden werden respondenten uit één Nederlandse gemeente ondervraagd. De gemeente waar dit onderzoek zich op richt is de gemeente Renkum. Hiervoor is gekozen omdat Stichting BuurtWelzijn hier al gedurende drie jaar actief is (Buurtwelzijn.nl). Stichting BuurtWelzijn kan inzicht verkrijgen in hoe zij in de gemeente Renkum het netwerk van een buurt ‘samen redzaam’ kunnen krijgen wanneer zij daar actief zijn. En hoe Stichting BuurtWelzijn de inbreng kan afbouwen binnen deze gemeente zodat ze ‘samen redzaam’ worden en dit buurtnetwerk een duurzaam netwerk wordt.

Om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden wordt onderzoek gedaan in Renkum aan de hand van de vragen: welke partijen zijn in Renkum actief? Welke kenmerken hebben de partijen in Renkum? Waar liggen de mogelijkheden voor samenwerking? Ten slotte wat kan de stichting doen om in de richting van deze partijen te bewegen? De volgende alinea’s gaan dieper in op de deelvragen van dit onderzoek om de hoofdvraag van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn binnen Renkum te beantwoorden.

De eerste deelvraag van dit onderzoek luidt:

1. Wat zijn de kenmerken van de stichting in hoe zij buurten en het bijbehorende netwerk benaderen?

Deze vraag wordt beantwoord om te achterhalen wat de kenmerken zijn voor een goed functionerend buurtnetwerk binnen de gemeente Renkum. Praktisch wordt deze vraag beantwoord door te beschrijven van voor kenmerken er binnen de gemeente Renkum zijn over de benadering van het netwerk. Deze vraag wordt theoretisch onderbouwd door de volgende thema's uit de literatuur: 'burgerparticipatie', 'participatieladder' en de functies van 'burgerparticipatie'. De volgende alinea gaat in op de tweede deelvraag van dit onderzoek.

De tweede deelvraag van dit onderzoek is:

2. Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking die gericht is op verduurzaming van het buurtnetwerk?

Deze vraag wordt gesteld om inzicht in te krijgen in wat de mogelijkheden zijn voor Stichting BuurtWelzijn om een buurt 'samen redzaam' te laten functioneren. Praktisch wordt deze vraag beantwoord door te beschrijven waar de mogelijkheden voor samenwerking voor Stichting BuurtWelzijn liggen waarbij de samenwerking gericht is verduurzaming. Theoretisch wordt gekeken naar hoe het begrip 'samenredzaamheid' als theoretisch concept opgenomen kan worden door componenten als: sociale netwerken, participatie binnen bestuursstijlen en theorie over 'bonding versus bridging'. De laatste deelvraag van dit onderzoek gaat in op hoe de stichting richting de partijen kan bewegen.

3. Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om richting deze partijen te bewegen?

Deze deelvraag wordt praktisch beantwoord door te beschrijven in hoeverre en op welke manier Stichting BuurtWelzijn naar partijen kan bewegen die verduurzaming nastreven. Theoretisch wordt deze deelvraag ondersteund door de volgende begrippen uit de literatuur: 'Participatieladder', de rol van de inwoner en de rol van de bestuurder, het netwerk van sociaalkapitaal en de 'ver netwerking' van publieke organisaties.

Ten slotte volgt uit deelvraag drie een theoretisch gefundeerd advies aan Stichting BuurtWelzijn. Dit advies zal bestaan uit tips hoe Stichting BuurtWelzijn kan inspelen op wensen en verwachtingen van de actieve partijen die zich inzetten voor 'burgerparticipatie' en dus hoe Stichting BuurtWelzijn kan zorgen dat buurten waarin zij actief zijn 'samen redzaam' worden nadat Stichting BuurtWelzijn er actief is geweest. Dit advies wordt theoretisch onderbouwd door thema's uit de literatuur uit hoofdstuk twee zoals 'sociaalkapitaal', 'netwerken' en 'burgerparticipatie'. Dit advies is gebaseerd op inzichten uit dit onderzoek, het is echter geen formeel onderdeel van dit onderzoeksrapport.

De onderzoeksopzet wordt in subsubparagraaf 1.3.4 nader toegelicht. Antwoord wordt gegeven op de vraag waar het onderzoek zal plaatsvinden. Er wordt tevens informatie gegeven over het aantal respondenten en het tijdsbestek waarin dit onderzoek plaatsvindt.

1.3.4 Beschrijving van de onderzoeksopzet

De uitwerking van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn vond plaats op het kantoor van Stichting BuurtWelzijn te Utrecht. De interviews met de doelgroep werden in de gemeente Renkum afgenomen. Er is voor de gemeente Renkum gekozen omdat uit de probleemstelling van dit onderzoek blijkt dat Stichting BuurtWelzijn binnen Renkum actief is was. Echter het 'samen redzaam' maken van buurten in Renkum is tot op heden voor de stichting nog niet gelukt. De doelgroep bestaat uit actieve partijen uit de gemeente Renkum die actief of passief werkzaam zijn om de zelfredzaamheid gesteld vanuit de WMO te bedienen. Dit zijn 23 interviews met partijen die betrokken zijn bij 'burgerparticipatie'. Dit kunnen beleidsmedewerkers vanuit de gemeente zijn, organisatie medewerkers van Stichting BuurtWelzijn en actieve partijen uit de gemeente Renkum die 'burgerparticipatie' nastreven. De respondenten uit deze sector worden 'mix matching' geselecteerd, hierover meer in hoofdstuk drie. Voor dit aantal is gekozen omdat dit een aantal is dat, naast de interviews met medewerkers van Stichting BuurtWelzijn, haalbaar is en tot op zekere hoogte generaliseerbaar. Daarover tevens meer in hoofdstuk drie. De subsubparagraaf 1.3.5 bevat een leeswijzer voor dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn te Utrecht.

1.3.5 Gemeente Renkum

Deze subsubparagraaf vormt de context van de casus: Renkum. De gemeente Renkum en het omliggende gebied wordt beschreven. Daarnaast wordt ingegaan op de geschiedenis van de gemeente Renkum.

De gemeente bestaat uit zes dorpen: Doorwerth, Heelsum, Heveadorp, Oosterbeek, Renkum en Wolfheze (Renkum.nl). Dit onderzoek richt zich op Renkum als dorp en dus niet op de gehele gemeente Renkum dat bestaat op de zes dorpen.

Het dorp Renkum heeft van oudsher veel industriële activiteiten. Door oudheidkundige vondsten staat vast dat er al vroeg in de tijd mensen hebben gewoond in de omgeving van Renkum. In 1816 werden vlakbij Renkum vondsten gevonden die dateren uit de periode van circa 10 jaar na Christus. In een brief van Keizer Onno I van augustus 970 werd Renkum genoemd. In 1970 vierde Renkum van ook zijn 1000-jarig bestaan. Tot 1573 was Renkum een apart schoutambt, daarna werd het dorp samen met Oosterbeek verenigd en maakte het deel uit van het Richtersambt Veluwezoom. Rond 1741 was de dorpsstraat van Renkum de spil van het dorp. Het dorp telde begin 1800 117 woningen. De helft hiervan stond aan de Dorpsstraat, dit waren vooral boerderijen. In de loop van de tijd veranderde Renkum van een boerendorp in een welvarend dorp met drie steen- en twee papierfabrieken in 1928. In de dorpsstraat kwamen veel nieuwe winkels en werkplaatsen (Renkum.nl).

In de Tweede Wereldoorlog werd het grootste deel van Renkum verwoest. Na de oorlog is er een nieuwe Dorpsstraat aangelegd. Deze straat is een voetgangersgebied en er loopt een rondweg om het dorp heen. De gemeente Renkum heeft op 1 januari 2016 een totaal inwoneraantal van 31.279. Het dorp Renkum heeft op 1 januari 2016 een totaal inwoneraantal van 9138. Deze paragraaf ging in verschillende subparagrafen in op zowel het doel van dit onderzoek, de probleemstelling, de vraagstelling, de beschrijving van de onderzoeksopzet en ten slotte de gemeente Renkum. Alle subparagrafen met het kernbegrip 'samenredzaamheid' waar dit onderzoek zich praktisch en theoretisch op focust om de hoofdvraag van dit onderzoek wat de kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat Stichting BuurtWelzijn kan doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te kunnen vergroten en te verduurzamen.

Met deze subsubparagraaf over de gemeente Renkum is er een einde gekomen aan de inleiding van dit onderzoeksrapport. Subparagraaf 1.4 is het leeswijzer van dit onderzoeksrapport.

Paragraaf 1.4 Leeswijzer

Deze subparagraaf bevat een leeswijzer over dit onderzoeksrapport en hoe dit onderzoeksrapport is opgebouwd. In het volgende hoofdstuk zal een wetenschappelijke literatuurreview aan bod komen. In dit hoofdstuk worden theoretische concepten gepresenteerd die gebruikt worden om de resultaten van dit onderzoek te analyseren. Hoofdstuk drie bestaat uit een methodologische verantwoording en operationalisatie van dit onderzoek. Hoofdstuk vier bestaat uit de resultaten en de analyse. De meest opvallende resultaten worden in hoofdstuk vier besproken en gekoppeld aan de literatuur uit hoofdstuk twee. In hoofdstuk vijf wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag van dit onderzoek. De antwoorden op de hoofdvraag worden gekoppeld uit de literatuur uit hoofdstuk twee en hoofdstuk vier. In het zesde hoofdstuk van dit onderzoeksrapport is een discussie beschreven waarin het onderzoeksproces besproken wordt met mogelijke kritische kanttekeningen hierbij. Tevens worden in dit hoofdstuk voorstellen voor vervolgonderzoek gedaan. In de bijlage van dit onderzoeksrapport bevindt zich een advies voor Stichting BuurtWelzijn met praktische aanbevelingen hoe de stichting buurten binnen gemeente Renkum meer 'samen redzaam' kan maken. Het advies is te vinden in bijlage 7.4. Het volgende hoofdstuk is het theoretisch kader van dit onderzoek.

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

Paragraaf 2.1 'Burgerparticipatie'

Dit onderzoek in opdracht van Stichting BuurtWelzijn naar een 'samen redzame' buurt in gemeente Renkum gaat in op het begrip 'burgerparticipatie'. Van het begrip 'burgerparticipatie' zijn vele definities in omloop. Dit is de reden dat het voor dit onderzoek belangrijk is om het begrip 'burgerparticipatie' nader toe te lichten. Subsubparagraaf 2.1.1 gaat in op de definitie van 'burgerparticipatie' die in dit onderzoek gehanteerd wordt. Naast een definitie van 'burgerparticipatie' gaat de literatuur ook in op diverse functies van 'burgerparticipatie'. Subsubparagraaf 2.1.2 gaat in op deze verschillende functies van 'burgerparticipatie'.

Paragraaf 2.1.1 Definitie 'burgerparticipatie'

In dit onderzoek naar een 'samen redzame' buurt door middel van 'burgerparticipatie' staat het begrip 'burgerparticipatie' centraal. Er zijn vele definities van het begrip 'burgerparticipatie' in omloop. In dit onderzoek wordt de volgende definitie van het begrip 'burgerparticipatie' gehanteerd, omdat dit de meest complete definitie is die het volledige proces van 'burgerparticipatie' in kaart brengt: *'burgerparticipatie' is een manier van beleidsvoering waarbij burgers, al dan niet georganiseerd in maatschappelijke organisaties, direct of indirect bij het lokale beleid betrokken worden om door middel van samenwerking tot de ontwikkeling, uitvoering en/of evaluatie van beleid te komen* (Dinjens, 2010, p.6). Het is dus een vorm van interactieve beleidsvorming. Waarbij door interactie met de burger, beleid tot stand komt, wat bij reguliere beleidsvorming zonder interactie niet het geval is (Dinjens, 2010).

'Burgerparticipatie' komt in vele vormen voor. Participatie betekent letterlijk: *'Deelnemen of deelhebben aan'* (Van Dale, 2016). Participatie is iets wat je samen met een ander doet. Onderscheiden wordt beleidsparticipatie en burgerinitiatief (Gemeente Renkum, 2008). Beleidsparticipatie kan zowel verplicht als niet verplicht zijn, de gemeente betreft inwoners maar besluit uiteindelijk zelf. Zoals bij de ontwikkeling van een bestemmingsplan. Tevens wordt burgerinitiatief bij 'burgerparticipatie' onderscheiden, hierbij sluit de gemeente al dan niet aan bij het initiatief. 'Burgerparticipatie' wordt te allen tijde volgens gemeente Renkum gezien als een middel en geen doel (Gemeente Renkum, 2008). 'Burgerparticipatie' zoals hier genoemd wordt door Stichting BuurtWelzijn ingezien als middel om de 'burgerparticipatie' onder burens binnen buurten in gemeente Renkum toe te laten nemen.

Dit onderzoek focust zich op 'burgerparticipatie' in de vorm van interactieve beleidsvorming. Dit is een vorm van beleid dat gemaakt wordt op zo een interactieve mogelijke manier in lijn van participatie van burgers. Dit houdt in samenwerking met burgers en maatschappelijke organisaties (De Graaf, 2007). Hierbij is in dit onderzoek de maatschappelijke organisatie: Stichting BuurtWelzijn die met gemeente Renkum samenwerkt om 'burgerparticipatie' in de buurt aan te jagen. Michels (2011) onderscheidt vijf functies van 'burgerparticipatie' die voor dit onderzoek van belang zijn. In de volgende subsubparagraaf worden deze functies toegelicht.

Paragraaf 2.1.2 Functies 'burgerparticipatie'

Deze subsubparagraaf gaat in op de functies van 'burgerparticipatie'. Dit onderzoek over het verkrijgen van een 'samen redzame' buurt binnen gemeente Renkum. Om dit te kunnen onderzoeken is het nodig de functies van 'burgerparticipatie' te verklaren, omdat 'samenredzaamheid' nog geen huidig theoretisch concept is maar de functies van 'burgerparticipatie' wel kunnen bijdragen aan 'samenredzaamheid'.

Michels (2011) stelt dat er vijf functies van 'burgerparticipatie' zijn. Ten eerste kan 'burgerparticipatie' ervoor zorgen dat burgers invloed hebben op de besluitvorming, doordat de besluitvorming door interactie gevormd wordt (Dinjens, 2010). Ten tweede zorgt het ervoor dat burgers mee kunnen doen aan het beleidsproces, door mee te denken over het beleid. Daarnaast zorgt 'burgerparticipatie' ervoor dat burgers zichzelf ontwikkelen door over beleid mee te denken (Movisie.nl). 'Burgerparticipatie' leidt tot betere beslissingen. Ten slotte zorgt 'burgerparticipatie' ervoor dat de legitimiteit van beslissingen vergroot wordt (Michels, 2011). Kunnen al deze functies samen de 'burgerparticipatie' vergroten? Deze vraag staat centraal in de hoofdvraag van dit onderzoek.

Wanneer er aan deze vijf functies van 'burgerparticipatie' voldaan is kan een netwerk, in dit geval een buurtnetwerk zoals genoemd in subparagraaf 6 via 'burgerparticipatie' leiden tot betere beslissingen en wordt de legitimiteit van beslissingen vergroot. Voorwaarde hierbij is dat het buurtnetwerk een autonoom netwerk is (Michels, 2011). Zo kan er inzicht worden verkregen in de praktische doelstelling van dit onderzoek betreffende de inzichten over 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum en wordt de theoretische doelstelling van dit onderzoek betreffende de uitbereiding in de theorie over het begrip 'burgerparticipatie' doormiddel van het centrale begrip 'samenredzaamheid' vergroot. Hoofdstuk vijf van dit onderzoek komt terug op de functies van 'burgerparticipatie' die Stichting BuurtWelzijn nastreeft. Stichting BuurtWelzijn heeft als doel het aanjagen van de informele hulp in het buurtnetwerk (Mijnbuurtwelzijn.nl) De vraag is wat informele hulp is? Want net als van het begrip 'burgerparticipatie' zijn er van het begrip 'informele hulp' vele definities in omloop. Subparagraaf 2.2 gaat op het begrip 'informele hulp' in.

Paragraaf 2.2 Definitie informele hulp

'Burgerparticipatie' zoals aangejaagd door Stichting BuurtWelzijn door middel van burenhulp is een vorm van informele hulp. Deze subparagraaf gaat in op het begrip 'informele hulp'. Het begrip 'hulp' kan uitgesplitst worden in formele- en informele hulp. Due, Holstein, Lund, Modvig en Avlund (1999) stellen dat formele hulp wordt verleend door professionals die een bepaalde positie of rol hebben in de samenleving. De auteurs stellen dat men hier in principe geen persoonlijke relatie mee heeft (Due et al., 1999). Onder informele hulp schalen de auteurs het verlenen van zorg aan mensen die hulpbehoevend zijn en ondersteuning nodig hebben in hun dagelijkse taken (Due et al., 1999). In dit onderzoek wordt onder informele hulp niet uitsluitend het verlenen van zorg bedoeld. Het zijn ook kleine taken die niet noodzakelijk door professionals hoeven worden uitgevoerd. Stichting BuurtWelzijn gaat uit van zowel zorg als kleine taken, zoals klusjes en dingen in het huishouden die niet noodzakelijk door professionals maar juist door burenen kunnen worden uitgevoerd (Mijnbuurtwelzijn.nl).

Informele hulp kan worden gesplitst in zorg en lichte hulp. In de literatuur wordt onder informele hulp vaak de hulp bedoeld die met zorg te maken heeft (Scholten & Elferink, 2012). Dit onderzoek richt zich niet op informele hulp bestaande uit zorg maar juist op informele hulp bestaande uit

allerlei soorten hulp. Dit is voornamelijk sociale steun, Israel en Heaney (2008) definiëren dit als volgt: *'Informeel hulp is assistentie uitgewisseld via sociale relaties en interpersoonlijke transacties'* (Israel & Heaney, 2008, p. 191).

Deze definitie van Israel en Heaney (2008) wordt in dit onderzoek naar informele hulp bij Stichting BuurtWelzijn gehanteerd. Zelf voeg ik toe aan deze definitie dat assistentie kan bestaan uit: huishoudelijke hulp, activiteiten in aanvulling op de zorg en hulp in het uitvoeren van dagelijkse activiteiten. Dit brengt mij tot de volgende definitie van informele hulp: *'Informeel hulp is assistentie uitgewisseld door sociale relaties en interpersoonlijke transacties'* (Israel & Heaney, 2008, p. 191). Assistentie hierbij bestaat uit: huishoudelijke hulp, activiteiten ter bevordering van de zorg en hulp tijdens het uitvoeren van dagelijkse activiteiten'. In hoofdstuk vijf de conclusie wordt teruggekomen het begrip informele hulp die hier gesteld is en de conclusie gaat in op de vraag in hoeverre Stichting BuurtWelzijn informele hulp najaagt zoals hier gesteld.

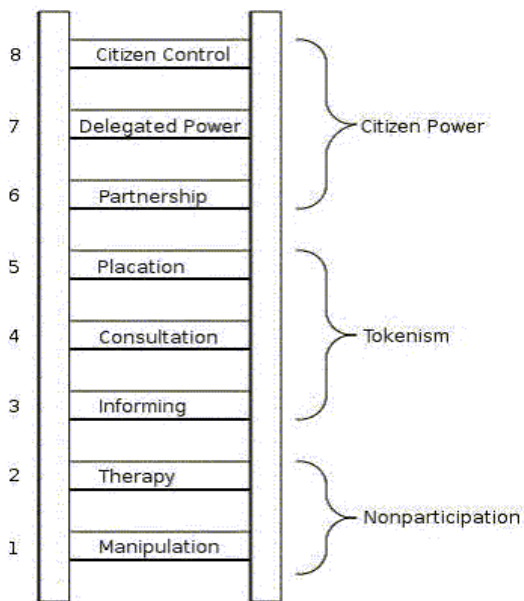
Stichting BuurtWelzijn wil inspelen op de informele hulp door aanjager te zijn van buurtparticipatie in Nederlandse buurten. Door de invoering van de Wmo wordt de inwoner van Nederland geacht zelfredzamer te zijn met behulp van informele hulp vanuit het netwerk. Hierdoor wordt de informele hulp steeds belangrijker. Om de praktische doelstelling van dit onderzoek: -inzicht verkrijgen in de 'samenredzaamheid' van gemeente Renkum- te behalen. Is het nodig om de theoretische doelstelling van dit onderzoek: De uitbereiding binnen de theorie over het begrip 'burgerparticipatie' doormiddel van het centraal stellen van het begrip 'samenredzaamheid' als theoretisch concept vast te stellen. In deze subparagraaf is het begrip 'informele hulp' toegelicht, hoofdstuk vijf komt op het begrip terug door te kijken in hoeverre Stichting BuurtWelzijn deze informele hulp najaagt. Zowel het begrip 'informele hulp' als het begrip 'burgerparticipatie' zijn door onder andere Arnstein (1969) en Edelenbos en Monnikhof (2001) verder uitgewerkt in een participatieladder. Subparagraaf 2.3 gaat verder in op de participatieladder.

Paragraaf 2.3 Van 'burgerparticipatie' naar participatieladder

Stichting BuurtWelzijn heeft haar beleid gebaseerd op de participatieladder (Mijnbuurtwelzijn.nl). Dit is de reden dat deze subparagraaf hier dieper op ingaat. Daarnaast dient de participatieladder de theoretische- en praktische doelstellingen van dit onderzoek. Subsubparagraaf 2.3.1 gaat in op het ontwerp van de participatieladder volgens Arnstein (1969). Subsubparagraaf 2.3.2 gaat in op de kritiek op de participatieladder door Edelenbos en Monnikhof (2001). Ten slotte gaat subsubparagraaf 2.3.3 in op de dimensies van de participatieladder ten opzichte van het beleidsproces volgens Edelenbos (2000).

Paragraaf 2.3.1 Participatieladder

Stichting BuurtWelzijn maakt gebruik van de participatieladder in haar beleid (Buurtwelzijn, 2016). Deze subsubparagraaf gaat in op deze participatieladder. Het niveau van participatie is van invloed op hoeveel een deelnemer in te brengen heeft in het proces van beleidsvorming en hoe autonoom een 'burgerparticipatie' netwerk kan functioneren. Wat van belang is bij dit onderzoek naar een 'samen redzame' buurt voor Stichting BuurtWelzijn. Arnstein (1969) was de eerste die een participatieladder ontwierp. Deze ladder bestond in eerste instantie uit acht treden. De eerste trede begon bij geen participatie, de ladder eindigde bij de bovenste trede die bestond uit burgerbestuur (Arnstein, 1969). Hieronder een beeldende weergave van de participatieladder, met een beschrijving van de verschillende onderdelen van de ladder.

Figuur 1: Participatieladder, Arnstein (1969).

Volgens Arnstein (1969) zijn de onderste twee rangen van de participatieladder vormen van non participatie. Deze twee treden leiden nooit tot participatie. Manipulatie en therapie worden aan de burgers voorgelegd als vormen van participatie, echter dit is schijn (Arnstein, 1969). Gevolg hiervan is dat wanneer een buurt binnen gemeente Renkum zich op deze 'trede' van non participatie bevindt er geen mogelijkheid voor participatie is.

De drie volgende rangen op de participatieladder noemt Arnstein (1969) 'Tokenism'. Op dit niveau is er geen sprake van echte macht bij de burgers. De burgers kunnen de status quo niet veranderen. Op deze 'trede' kan er geen autonomie ontstaan binnen een buurtnetwerk voor de 'burgerparticipatie'.

De bovenste drie lagen van de participatieladder worden door Arnstein burgermacht genoemd (Arnstein, 1969). Bij deze rangen kan men werkelijk van participatie spreken, de burgers kunnen hier invloed uitoefenen. Wanneer een buurt zich op deze 'treden' bevindt kan een buurt een netwerk opbouwen waarin afhankelijk van de mate van participatie en de zelfredzaamheid naar 'samenredzaamheid' gestreefd wordt (Arnstein, 1969). Hier zou Stichting BuurtWelzijn op kunnen inspelen door in het beleid ernaar te streven dat een buurt zich op deze 'treden' van de participatieladder bevinden. In het analyse hoofdstuk van dit onderzoek zal vooral gefocust worden op in hoeverre Stichting BuurtWelzijn erin slaagt de inwoners doormiddel van de bovenste drie 'treden' invloed te laten uitoefenen. In hoofdstuk vijf bij de beantwoording van de hoofdvraag van dit onderzoek wordt teruggekomen op welke 'trede' Stichting BuurtWelzijn staat. De kritiek op de participatieladder wordt in de volgende subsubparagraaf besproken.

Paragraaf 2.3.2 Kritiek op de participatieladder

Kritiek op de participatieladder van Arnstein kwam in 2001 van Edelenbos en Monnikhof. Zij ontwierpen een nieuwe participatieladder die van toepassing is op het Nederlandse participatiebeleid en dus meer gericht is op de participatie binnen buurten die Stichting BuurtWelzijn aanjaagt. (Edelenbos en Monnikhof, 2001). In deze ladder onderscheiden de auteurs vijf treden:

1. Informeren: de overheid geeft informatie aan burgers over de activiteiten. Deze vorm van participatie scharen Edelenbos en Monnikhof (2001) niet onder interactieve beleidsvorming.

- De interactie komt van één klant van de overheid (Edelenbos & Monnikhof, 2001). Bij deze trede is er geen sprake van 'burgerparticipatie' in de buurt binnen de gemeente Renkum.
2. Raadplegen: de tweede stap op de ladder is raadplegen. Hierbij wordt door de overheid gevraagd naar de mening van de burgers. De overheid heeft de bevoegdheid om te beslissen of er iets mee gebeurt. De burger wordt gezien als gesprekspartner. Bij deze vorm van participatie heeft de burger in de buurt binnen de gemeente Renkum een adviserende rol tegenover Stichting BuurtWelzijn (Edelenbos & Monnikhof, 2001).
 3. Adviseren: de burger is bij de derde stap de adviseur van de overheid. De inbreng is niet bindend, wel leidend voor de besluitvorming. Het bestuur mag van de inbreng van de burger afwijken mits het bestuur dit beargumenteerd doet (Edelenbos & Monnikhof, 2001). Bij deze vorm is sprake als Stichting BuurtWelzijn een advies van burgers uit de buurt naast zich neerlegt.
 4. Coproduceren: bij de stap van coproduceren is er samenwerking. De verhouding tussen de overheid en burgers is gelijk (Edelenbos & Monnikhof, 2001). Bij deze trede is sprake van een gelijke samenwerking tussen Stichting BuurtWelzijn en de participerende burger in de buurt.
 5. Meebeslissen: deze laatste stap is de hoogste stap op de participatieladder. Er worden randvoorwaarden opgesteld. De besluitvorming wordt gedaan door belanghebbenden (Edelenbos & Monnikhof, 2001). Belanghebbenden zijn in dit geval participerende buurtbewoners die randvoorwaarden opstellen voor het uit te voeren beleid van Stichting BuurtWelzijn.

Tijdens de analyse van dit onderzoek in hoofdstuk vijf zal geanalyseerd worden op welke treden de stichting zich richt volgens deze participatieladder van Edelenbos en Monnikhof. De participatieladder zoals besproken is verder ontwikkeld door Edelenbos (2000). Hierbij is de participatieladder geoperationaliseerd in zes dimensies. Subsubparagraaf 2.3.3 gaat hier verder op in.

Paragraaf 2.3.3 Dimensies participatieladder

Edelenbos (2000) heeft de participatieladder van interactief beleid geoperationaliseerd in zes dimensies. Deze dimensies zijn: Fase in het beleidsproces, randvoorwaarden, mate van input, beleidsprobleem, oplossingen en mate van binding aan uitkomsten (Edelenbos, 2000, p.44-45). Onderstaande tabel op de volgende bladzijde toont de operationalisatie per dimensie.

Niveau	Informereren	Raadplegen	Adviseren	Coproduceren	Meebeslissen
Fase in het beleidsproces	Laat: beleid is grotendeels bepaald door bestuur	Laat: bestuur laat actoren reageren op voornemens	Vroeg: bestuur laat actoren agenda meebepalen	Vroeg: bestuur laat actoren agenda meebepalen	Vroeg: bestuur draagt maken beleid over aan actoren
Rand-voorwaarden	Staan vast: door bestuur bepaald	Staan vast: door bestuur bepaald	Gebruikt als criteria voor toetsing	Komen in het proces tot stand	Worden niet vastgesteld door bestuur
Mate van input	Geen gelegenheid van actoren om input te leveren	Het bestuur vraagt input van actoren	Het bestuur vraagt input van actoren, actoren kunnen ook input geven	Actoren geven input. De input van het bestuur is relatief laag	De input van het bestuur is minimaal. De actoren bepalen dit onderling
Beleidsprobleem	Staat vast: door bestuur bepaald	Staat vrij vast: door bestuur bepaald	Ideeën actoren spelen volwaardige rol	Door bestuur en actoren bepaald	Wordt door actoren bepaald

Figuur 2: Edelenbos, 2000, p. 44-45.

De uitkomsten van interviews kunnen aan het einde van dit onderzoek op deze tabel betrokken worden (Edelenbos, 2000). De stichting informeert burgers, en raadpleegt burgers die actief willen participeren in de buurt. Dit onderzoek gaat na in hoeverre Stichting BuurtWelzijn dit voldoende en op de juiste manier doet om een buurt binnen gemeente Renkum 'samen redzaam' te maken. Daarnaast heeft de stichting een adviserende rol als het gaat om 'samenredzaamheid' in Nederlandse gemeenten. Hierna zullen burgers zonder verdere ondersteuning van de stichting moeten coproduceren en meebeslissen om de 'samenredzaamheid' van Nederlandse buurten te vergroten en actief 'burgerparticipatie' na te streven.

Uitkomsten van dit onderzoek kunnen aan deze tabel worden gekoppeld om inzichtelijk te maken op welk niveau in het beleidsproces de stichting zich bevindt (Edelenbos, 2000). De analyse in hoofdstuk vijf van dit onderzoek zal zich vooral focussen op de 'coproductie' als niveau van participatie. De theoretische doelstelling van dit onderzoek wordt doormiddel van deze subparagraaf over de participatieladder verder onderbouwd. Theorie over dit onderwerp dient de uitbereiding van het theoretisch concept 'samenredzaamheid'. Waardoor inzicht verkregen kan worden in de praktische doelstelling van dit onderzoek naar de 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum. De ontwikkeling van de participatieladder is vervolgd door Pröpper en Steenbeek (1999). De participatieladder is in deze subparagraaf met kritiek en uitbereidingen aanbod gekomen. Hoofdstuk vijf zal terugkomen op de participatieladder. Tevens wordt de participatieladder met bijbehorende dimensies behandeld in de analyse van de resultaten in hoofdstuk vier. De subparagraaf 2.4 gaat in op de rol die de participant heeft ten opzichte van de bestuursstijl.

Paragraaf 2.4 Rollen van de participant

De ontwikkeling van de participatieladder ging door met Pröpper en Steenbeek (1999). Deze auteurs ontwikkelden een participatieladder die de bestuursstijl tegenover de rol van de participant zet. De participant is in dit onderzoek de buurman/buurvrouw die zich vrijwillig inzet voor de buurt en informele hulpverleent. Het schema op de volgende pagina geeft aan welke bestuursstijlen samengaan met welke rollen van de participant.

Bestuursstijl	Rol van de participant
Faciliterende stijl	Initiatiefnemer
Samenwerkende stijl	Samenwerkingspartner
Delegerende stijl	Medebeslisser
Participatieve stijl	Adviseur
Consultatieve stijl	Geconsulteerde
Open autoritaire stijl	Doelgroep van onderzoek/voorlichting
Gesloten autoritaire stijl	Geen

Figuur 3: Pröpper & Steenbeek, 1999, p.39.

Pröpper en Steenbeek stellen dat tegenover elke bestuursstijl een rol van de participant staat. Wanneer het bestuur een rol heeft, wordt daar automatisch een rol voor de participant tegenovergesteld (Pröpper & Steenbeek, 1999). Bijvoorbeeld wanneer het bestuur van Stichting BuurtWelzijn kiest voor een delegerende stijl dan krijgt de participant, in dit geval de burger in de buurt, de rol van medebeslisser. De rol van de participant wordt groter naarmate het proces hoger op de ladder staat (Pröpper & Steenbeek, 1999, p. 39). Dit onderzoek zal in hoofdstuk vijf vooral de focus leggen op samenwerkende stijl. Er wordt in de analyse bestudeerd in hoeverre Stichting BuurtWelzijn de nadruk legt op een samenwerkende stijl. Om de praktische doelstelling van dit onderzoek: Inzicht verkrijgen in de 'samenredzaamheid' van inwoners van de gemeente Renkum te krijgen en daarmee het theoretisch begrip 'samenredzaamheid' als concept binnen de wetenschappelijke literatuur uit te bereiden als theoretische doelstelling.

Afhankelijk van de rol van Stichting BuurtWelzijn hebben de buurtbewoners een bepaalde rol. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

'Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?'

Dit is afhankelijk van de rol die de Stichting aanneemt ten opzichte van de buurtbewoners die participeren. In hoofdstuk vijf zal de rol van de participant verder terugkomen. Volgens de theorie van Pröpper en Steenbeek (1999) zou de stichting qua bestuursstijl, wanneer zij hoger op de ladder staat een grote rol van de participant daarvoor terugkrijgen. Dus wanneer de stichting een autoritaire bestuursstijl heeft zal de rol van de participant geconsulteerd zijn en minimale participatie teweegbrengen. Terwijl wanneer de stichting een faciliterende stijl heeft zal de rol van de participant gericht zijn op initiatief nemen, hierbij wordt de participatie dus groter (Pröpper & Steenbeek, 1999).

De mate van participatie van de buurtbewoner hangt niet alleen af van de rol die de buurtbewoner heeft ten opzichte van het bestuur van Stichting BuurtWelzijn. De rol die een buurtbewoner als participant aanneemt heeft ook te maken met het sociaalkapitaal van de buurtbewoner als

participant. Afhankelijk van dit sociaalkapitaal kan een buurtbewoner volgens Putnam (1993) al dan niet participeren. Subparagraaf 2.5 gaat verder op de term 'sociaalkapitaal' in.

Paragraaf 2.5 Sociaalkapitaal

Over het begrip sociaalkapitaal is in de literatuur veel geschreven. Reden dat dit thema in deze subparagraaf behandeld wordt is dat sociaalkapitaal volgens zowel Putnam (2000), Portes (1998) als Bourdieu (1986) van invloed is op de mate van participatie van individuen. Deze subparagraaf gaat in op het thema sociaalkapitaal. Subsubparagraaf 2.5.1 gaat in op de soorten sociaalkapitaal die van invloed zijn op het leven van individuen. Subsubparagraaf 2.5.2 gaat in op de vele definities van sociaalkapitaal die voorkomen in de literatuur. De laatste subsubparagraaf gaat in op een nadeel van sociaalkapitaal, dit is het Mattheus effect.

Paragraaf 2.5.1 Soorten kapitaal

Bourdieu (1986) was een socioloog die de term sociaalkapitaal beschreef en onderzocht. Individuen kunnen volgens Bourdieu in het bezit zijn van drie soorten kapitaal: economisch, cultureel en sociaalkapitaal (Bourdieu, 1986). Sociaalkapitaal speelt in dit onderzoek een aanzienlijke rol, niet zozeer of individuen sociaalkapitaal bezitten. Wel het herkennen van het sociaalkapitaal van individuen. Bourdieu definieerde sociaalkapitaal als volgt: *"the aggregate of the actual or potential resources which are linked to possession of a durable network of more or less institutionalized relationships of mutual acquaintance or recognition"* (Bourdieu, 1986 p.248).

Echter als kritiek op de definitie van Bourdieu definieerde Coleman(1988) twee jaar later een andere definitie van sociaalkapitaal in het artikel *'Social capital in the creation of human capital'* (Coleman, 1988). Coleman stelt dat sociaalkapitaal afhankelijk is van twee elementen: *'trustworthiness of the social environment, which mean that obligations will be repaid, and the actual extent of obligations held'* (Coleman, 1988 p. 102). Coleman (1988) gaat uit van reciprociteit. Het sociaalkapitaal van Coleman (1988) bestaat uit: normen, reciprociteit en informatiekkanalen binnen een netwerk van een persoon.

Na het werk van Bourdieu en Coleman wordt het boek van Putman (1993) *'Bowling alone'* gezien als een werk wat van grote invloed is geweest op wetenschap en politiek. De definitie die Putnam (1993) geeft aan sociaalkapitaal: *'social capital refers to features of social organisation such as networks, norms and trust that facilitate co-ordination and cooperation for mutual benefit'* (Putnam, 1993 p. 35). Concluderend kan gesteld worden dat sociaalkapitaal invloed heeft op het netwerk van een persoon, in dit geval een buurtbewoner. Naast dat sociaalkapitaal van invloed is op het netwerk heeft dit netwerk invloed op de mate van participatie van een individu binnen een netwerk. Het onderdeel netwerken uit deze definitie zal in subsubparagraaf 2.5.3 verder uitgewerkt worden. De volgende subsubparagraaf gaat in op de definitie van sociaalkapitaal.

Paragraaf 2.5.2 Definitie Sociaalkapitaal

Deze subsubparagraaf gaat in op de definitie van sociaalkapitaal. De laatste twintig jaar hebben veel onderzoekers zich gericht op sociaalkapitaal. Sociaalkapitaal is een oud concept dat recentelijk een naam gekregen heeft (Putnam, 1993). Durkheim stelde dat sociaalkapitaal zorgt voor sociale steun en bescherming biedt tegen werkloosheid en zelfmoord. Bourdieu (1986) en Putnam (2000) zijn verantwoordelijk voor de herwaardering van het begrip sociaalkapitaal.

Sociaalkapitaal wordt door Putnam (2000) bestempeld als de genezing van verschillende problemen in de samenleving. Sociaalkapitaal is volgens Putnam (2000) een verwijzing naar sociale contacten en netwerken via informeel en formeel gestructureerde groepen. Deze groepen zijn van belang voor het functioneren van individuen in de samenleving als geheel. Echter Portes (1998) stelt dat sociaalkapitaal niet alleen positieve consequenties heeft.

Portes (1998) stelt dat deze vorm van kapitaal ook negatieve consequenties heeft. Ten eerste worden buitenstaanders uitgesloten, de groepsleden hebben een sterke band die tot voordeel kan zijn voor de leden van de groep. Echter buitenstaanders kunnen dit ervaren als nadeel omdat zij geen toegang tot de groep hebben (Portes, 1998). In dit opzicht kan een buurtbewoner ervaren dat hij of zij geen toegang heeft tot een buurtnetwerk. Dit kan door verminderd sociaalkapitaal de participatie in de buurt in de weg staan (Portes, 1998).

Ten tweede worden groepsleden door deze vorm van kapitaal geclaimd, het vraagt veel conformiteit van de groep. Er zijn beperkingen op de individuele vrijheid door een sterke sociale controle (Portes, 1998). Dit kan ook zo ervaren worden in buurten waar een sterk sociaal netwerk is en ten gevolge hiervan een sterke sociale controle. Dit kan de participatie van bewoners die buiten het buurtnetwerk staan in de weg staan (Portes, 1998).

Ten slotte is er volgens Portes (1998) sprake van *'downward leveling norms'*, de gedeelde normen gaan tegen de mainstream in. Dit belemmert het succes in de samenleving van de leden van de groep (Portes, 1998). Wanneer er buurtbewoners in een buurt zijn waarvan de gedeelde normen tegen die van de buurt ingaan, kan dit het succes en in dit geval de participatie van de buurtbewoner in de buurt belemmeren. Sociaalkapitaal heeft volgens Elchardus (2007) één groot nadeel, de volgende subsubparagraaf 2.5.3 gaat hier dieper op in.

Paragraaf 2.5.3 Het Mattheus effect

Sociaalkapitaal heeft naast bovengenoemde negatieve consequenties nog één groot gevolg: het Mattheus effect. Elchardus (2007) stelt dat het Mattheus effect onderzocht is door Merton (1968) het is vernoemd naar een passage in de Bergrede van Christus volgens het Evangelie van Mattheus: *'aan hem die heeft, zal gegeven worden... van wie niets heeft, zal het weinige dat hij heeft ontnomen worden'* (Elchardus, 2007, p. 49). Zodoende wordt er door middel van het Mattheus-effect een veelvoorkomend sociaal fenomeen zichtbaar gemaakt.

Men die veel sociaalkapitaal heeft of een andere vorm van bezit zoals reputatie of financieringsmiddelen krijgen daardoor een nog groter aandeel van het bezit, door het naar zich toe te halen (Elchardus, 2007). Deze personen krijgen hierdoor betere kansen dan anderen die dit kapitaal of bezit niet hebben (Elchardus, 2007). Dit is zichtbaar in buurten waar de buurtbewoners hoog opgeleid zijn zoals gesteld in subparagraaf 6.1 deze buurtbewoners organiseren buurtbijeenkomsten en de 'samenredzaamheid' van dit buurtnetwerk is groot.

Het Mattheus-effect zelf heeft nog een gevolg, logheid op het specifieke gebied waar het kapitaal of bezit zich plaatsvindt (Elchardus, 2007). Het heeft invloed op de inhoud van waar een individu zich in ontwikkelt: het kapitaal of bezit van individuen met een hoge maatschappelijke positie wordt gemakkelijker bestendig dan het kapitaal of bezit van nieuwkomers (Elchardus, 2007). Er wordt dus gegeven aan wie al heeft. Door deze logheid is er in mindere mate vernieuwing mogelijk. Dit komt volgens Putnam (2000) voor in laagopgeleide buurten die achter blijven bij de hoger opgeleiden buurten. Zie subparagraaf 6.1. De theoretische doelstelling van dit onderzoek wordt doormiddel van

deze subparagraaf over sociaalkapitaal verder onderbouwd. De theorie over sociaalkapitaal dient de uitbereiding van het theoretisch concept 'samenredzaamheid'. Hierdoor kan er inzicht verkregen worden in de praktische doelstelling van dit onderzoek naar de 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum. In hoofdstuk vijf zal het begrip 'sociaalkapitaal' terugkomen wanneer antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag van dit onderzoek. Subparagraaf 2.6 gaat over netwerken die van invloed zijn op de participatie van een individu.

Paragraaf 2.6 Netwerken

Deze subparagraaf gaat in op de netwerken die van invloed zijn op de participatie van een individu. Verbondenheid volgens Woldoff (2002) staat centraal. Economisch en cultureel kapitaal zijn 'tastbaar' echter sociaalkapitaal is dit niet volgens Coleman (1988). Reden hiervoor is dat het kapitaal zit in de relaties tussen personen. Hays en Kogl (2007) stellen dat de contacten mensen in staat stellen om actie te nemen ten goede van anderen, die behoren tot sociaalkapitaal.

De sociale contacten zijn niet automatisch te vertalen in sociaalkapitaal (Hays & Kogl, 2007). Netwerken zijn de basis van dit sociaalkapitaal. Een definitie van het begrip 'netwerken' dat in dit onderzoek wordt gehanteerd: *'Elk patroon van onderlinge relaties en verbindingen kan worden opgevat als 'netwerk''* (Verbeke, Snyders, Kwanten & Hasevoets, p. 12).

Waar Bourdieu (1986) de focus legde op de zwakke verbanden tussen mensen die het sociaalkapitaal zouden produceren en behouden daar ziet Putnam (2000) gemeenschappen als belangrijk onderdeel voor de productie en het behouden van sociaalkapitaal (Forrest & Kearns, 2001).

Tevens stellen Forrest en Kearns (2001) dat een sterke voorspeller voor het ontstaan van netwerken de woonplaats is en de woonduur. Wanneer een persoon langer ergens woont, des te groter is het netwerk in de plaats waar het individu woont (Forrest & Kearns, 2001). Staeheli en Clarke (2003) hebben een definitie opgesteld waarin plaats verbondenheid in relatie met participatie besproken wordt.

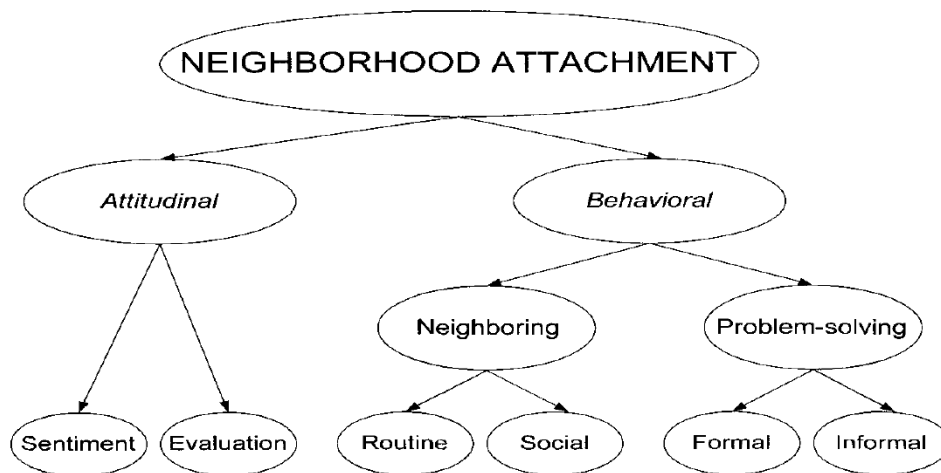
De definitie luidt: *"Places provide the setting for social action and play an important role in shaping the ways that problems are framed, solutions conceptualized and politics are enacted. Places shape the meanings or interpretive frames that motivate political agents and they provide resources for political action"* (Staeheli & Clarke, 2003, p.103). Volgens deze definitie zouden burgers die langer in een buurt wonen eerder geneigd zijn tot participatie dan burgers die relatief gezien korter ergens woonachtig zijn. Stichting BuurtWelzijn kan hierop inspelen door rekening te houden met dat dit feit de mate van participatie en een 'samen redzaam' buurtnetwerk beïnvloed.

Zoals gesteld door Forrest en Kearns (2001) ontstaan sociale netwerken vooral in de woonplaats. De auteurs stellen dat fysieke verandering en grenzen een belangrijke rol spelen in het creëren van sociale identiteit en gevoel van verbondenheid met de plaats. Wanneer een individu in mindere mate het gevoel heeft verbonden te zijn met de woonplaats zal de sociale identiteit afnemen. Dit is voor Stichting BuurtWelzijn van invloed op de buurtparticipatie.

De netwerken binnen buurten geven inwoners het gevoel ergens bij te horen (Forrest & Kearns, 2001). Hierbij is de woonduur de grootste voorspeller voor het ontstaan van netwerken. De woonduur is belangrijk voor ouderen en kinderen omdat zij meer tijd in de buurt doorbrengen dan relatief gezien volwassenen die fulltime of parttime werken (Forrest & Kearns, 2001).

Verbondenheid met de buurt valt uiteen in drie dimensies: attitudinale verbondenheid, behaviorial verbondenheid door contacten met burens en behaviorial verbondenheid door het oplossen van problemen (Woldoff, 2002).

Zie het schema hieronder:

Figuur 4: Woldoff, 2002, p. 4.

Volgens Woldoff (2002) zijn er drie dimensies van verbondenheid: Attitudinale verbondenheid, behaviorial verbondenheid door contact met burens en behaviorial verbondenheid door probleem oplossen (Woldoff, 2002). Attitudinale verbondenheid is het emotionele gevoel van verbondenheid dat bewoners bij hun buurt hebben. Doordat bewoners contact hebben met burens demonstreert dit de verbondenheid met het lokale. Dit wordt volgens Woldoff (2002) gezien als nodig voor een gezonde woonomgeving doordat het een gevoel van vertrouwen creëert onder buurtbewoners. Wanneer het vertrouwen in een buurt groot is kan dit leiden tot meer betrokkenheid onder bewoners en dus meer 'burgerparticipatie' wat een autonoom netwerk versterkt.

Het oplossen van problemen stelt Woldoff (2002) is een teken van betrokkenheid van bewoners door middel van formele en informele participatie. Woldoff (2002) heeft onderzocht dat buurtbewoners die lang in de buurt wonen een groot gevoel van emotionele verbondenheid met de buurt ervaren. Dus hoe langer bewoners ergens woonachtig zijn hoe groter de emotionele band met de buurt is. Dit kan positief zijn voor de participatie en de zelfredzaamheid die Stichting BuurtWelzijn aanjaagt.

Lager opgeleiden hebben een meer emotionele band met de buurt dan hoger opgeleiden. Naast hoger en lager opgeleiden is er volgens Woldoff (2002) ook een verschil tussen mannen en vrouwen. Vrouwen hebben over het algemeen meer vriendschappelijke contacten met buurtbewoners, gevolg is dat vrouwen vaker een behaviorial verbondenheid met de buurt ervaren dan mannen (Woldoff, 2002). Daarnaast hebben ouderen minder snel de neiging om contacten te leggen met andere wijkbewoners. De kans is het grootst dat ouderen en hoger opgeleiden formele bijeenkomsten organiseren om problemen uit de buurt op te lossen (Woldoff, 2002).

Deze gegevens kunnen van invloed zijn op de doelgroep waar Stichting BuurtWelzijn zich op richt. In dit opzicht zijn vrouwen eerder geneigd zich in te zetten voor buurtparticipatie en een 'samenredzame' buurt. Zijn ouderen minder geneigd om actief te participeren in de buurt, terwijl de ouderen een grote doelgroep zijn voor Stichting BuurtWelzijn (Mijnbuurtwelzijn.nl). Het gegeven uit de theorie dat ouderen en hoger opgeleiden formele bijeenkomsten organiseren en dus participeren in de buurt, maar dat zij eerder geneigd zijn een autonoom buurtnetwerk op te bouwen.

Stoker (2006) stelt in zijn artikel *Public Value Management: A New Narrative for Networked Governance?* Dat aandacht hebben voor kennisdelen in organisaties, organisaties in staat stelt maatschappelijke relevante diensten en producten aan burgers te leveren en publieke waarde te creëren. Actoren in een netwerk kunnen middels een proces van gezamenlijk leren de samenwerking versterken (Stoker, 2006).

Actoren werken samen in netwerken. In dit onderzoek zijn het actieve partijen uit de buurt die samenwerken in een buurtnetwerk. Samenwerking wordt hierbij gezien als een onderhandelingsproces over het resultaat van betekenisgeving (Stoker, 2006). Met dit gegeven dienen buurtbewoners dus samen te werken volgens het principe dat ze komen tot gezamenlijke betekenisgeving. Wanneer dit het geval is zal de 'burgerparticipatie' in de buurt vergroot worden waarmee de gezamenlijke betekenisgeving vergroot wordt.

Het doel hiervan is om te komen tot een gedeelde kennisbasis. Een netwerkorganisatie ziet Wenger (1998) als een 'community of practice'. Leren is meer dan het verwerven van kennis. Leren omvat naast het verwerven van kennis ook interactie met anderen om kennis uit te wisselen en samen te werken. Hierbij is participatie volgens Wenger (1998) heel belangrijk. '*Participatie* (zoals gesteld in subparagraaf 1.1) *maakt wie we zijn, wat we doen en hoe we interpreteren wat we doen*' (Wenger, 1998 p. 130). Dus zonder deze participatie is er in mindere mate betekenisgeving voor een individu. Waardoor iemand minder snel geneigd is om überhaupt te participeren (Wenger, 1998). Doormiddel van netwerken die van invloed zijn op de participatie van het individu is in deze subparagraaf de theorie voor de theoretische doelstelling van dit onderzoek naar de uitbereiding van het begrip 'samenredzaamheid' vergroot. De praktische doelstelling van dit onderzoek betreffende inzicht verkrijgen in de 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum wordt door deze theoretische subparagraaf over netwerken uitgebreid, deze theorie zal dan ook uitgebreid aan bod komen in hoofdstuk vier waar de resultaten van dit onderzoek geanalyseerd zullen worden. Daarnaast komt de theorie over 'neighborhood attachment' terug in het concluderende hoofdstuk vijf van dit onderzoeksrapport. De volgende subparagraaf 2.7 gaat in op de theorie 'Bonding versus Bridging' van Almedom (2005) en Granovetter (1985).

Paragraaf 2.7 Bonding versus Bridging

Subsubparagraaf 2.7.1 gaat in op het sociale netwerk wat individuen hebben en hoe individuen zich hierin gedragen en functioneren, bij eerste problemen richten individuen zich tot vrienden en familie (Almedom, 2005). Dit wordt ook wel 'bonding' genoemd. Subsubparagraaf 2.7.2 gaat in op de tweede vorm van sociaalkapitaal 'bridging'. Deze twee vormen van sociaalkapitaal hebben invloed op het netwerk van een individu en hoe een individu zich hierin opstelt ten opzichte van buurtparticipatie.

Paragraaf 2.7.1 'Bonding'

Granovetter (1985) stelt dat de emotionele en instrumentele bindingen tussen mensen centraal staan. De meeste mensen stelt hij, hebben een sociaal netwerk. De persoonlijke relaties die mensen hebben zijn belangrijk voor hoe mensen zich gedragen en functioneren. Almedom (2005) stelt dat bij de eerste problemen mensen zich richten tot vrienden en familie. Dit wordt 'bonding' genoemd. Het gaat om de structurele component van de banden tussen individuen en families. Deze banden zijn horizontaal omdat mensen in gelijke positie ten opzichte van elkaar staan (Almedom, 2005). Stichting BuurtWelzijn probeert deze banden aan te scherpen door burens in staat te stellen elkaar te helpen bij eerste problemen zoals zorg of huishoudelijke klusjes (BuurtWelzijn.nl).

Naast deze structurele component is er ook een cognitieve component. Dit geeft aan welke kennis mensen hebben van de sociale werkelijkheid. Deze cognitieve component gaat terug op het klassieke werk van Durkheim over sociale integratie. Het welbevinden van individuen is afhankelijk van hoe het netwerk van persoonlijke relaties in elkaar zit en welke sociale uitwisselingen binnen dat netwerk plaatsvinden (de Jong Gierveld, 1999). De Jong Gierveld (1999) stelt dat hoe meer sociale uitwisseling binnen een netwerk plaatsvindt hoe groter het welbevinden van het individu is.

Sociaalkapitaal kan ontstaan wanneer er een gedeelde sociale structuur is (Portes, 1998). Bij 'Bonding' stelt Gouldner (1960) gaat het er niet alleen om dat je voor hulp terecht kan bij familie en vrienden. Maar ook dat een individu weet dat hij/zij op familie en vrienden kan rekenen. 'Bonding' is voor ouderen belangrijker omdat van groot belang is dat zij sterker dan anderen volwassenen afhankelijk zijn van hulp van familie en vrienden binnen de samenleving (Gouldner, 1960). De volgende subsubparagraaf gaat in op het begrip 'bridging'.

Paragraaf 2.7.2 'Bridging'

De tweede vorm van sociaalkapitaal is 'bridging', dit wordt letterlijk vertaald als overbrugging. Ook hier worden volgens Granovetter (1985) een structurele en een cognitieve component onderscheiden. De structurele component gaat over de toegang tot publieke goederen en voorzieningen. Lin en Dumin (1986) geven hierbij als voorbeeld dat dit een baan is die via het persoonlijke netwerk verkregen wordt. In tegenstelling tot 'bonding' zijn bij 'bridging' de minder nauwe banden met familie en kennissen en de banden binnen organisaties belangrijker, dit om toegang te krijgen tot informatie en voorzieningen.

Ook bij 'bridging' is er sprake van een cognitief systeem waarbij maatschappelijke participatie, integratie en meebeslissen centraal staan (Lin & Dumin, 1986). Wanneer men meer in de maatschappij geïntegreerd is kunnen overbruggende verbanden beter benut worden (Lin & Dumin, 1986). Hier kan Stichting BuurtWelzijn op inspelen door rekening te houden met het feit dat wanneer individuen minder in de maatschappij geïntegreerd zijn de participatie minder is omdat de overbruggende verbanden niet benut worden (Lin & Dumin, 1986).

Waar Lin en Dumin, Portes en Gouldner vooral 'bonding' en 'bridging' belangrijk achten voor individuele netwerken zien Newman en Dale (2005) vooral nadelen aan deze vormen van sociaalkapitaal. Zo stellen zij dat 'bonding' leidt tot vertrouwen binnen de individuele kring, maar dit leidt tot wantrouwen ten opzichte van mensen buiten deze kring. Wanneer er alleen vertrouwen is binnen de individuele kring is er weinig verandering binnen deze kring. Om deze reden rekenen Newman en Dale (2005) alleen 'bridging' tot sociaalkapitaal. Wanneer je hiervan uit gaat is er sprake van minder participatie in de buurt omdat er wantrouwen is tegenover het buurtnetwerk. De

individuele buurtbewoners hebben meer vertrouwen in de individuele kring dan in het buurtnetwerk (Newman & Dale, 2005).

Met deze subsubparagraaf over 'bridging' is dit theoretisch kader tot een einde gekomen. De theorie hier behandeld over 'bonding' en 'bridging' zal terugkomen in hoofdstuk vier bij de analyse van deelvraag 1 en 2. De theorie hier behandeld zal tevens terugkomen in hoofdstuk vijf bij de beantwoording van de hoofdvraag.

In dit theoretisch kader zijn achtereenvolgens de volgende paragrafen behandeld. Paragraaf 1 is ingegaan op 'burgerparticipatie'. Paragraaf 2 heeft het begrip informele hulp behandeld. Paragraaf 3 is ingegaan op de participatieladder die Stichting BuurtWelzijn in haar beleid hanteert. Paragraaf 4 is ingegaan op de rollen van de participant ten opzichte van de participatieladder behandeld in paragraaf 3. Paragraaf 5 heeft sociaalkapitaal behandeld. De definitie van sociaalkapitaal is aan bod gekomen evenals de soorten sociaalkapitaal. Paragraaf 6 is ingegaan op netwerken en soorten netwerken die er zijn voor individuen en hoe deze netwerken bijdragen aan de mate van participatie. Paragraaf 7 is ingegaan op 'Communities of practice' en de 'ver netwerking' van een publieke organisatie als Stichting Buurtwelzijn in het sociaal domein. Ten slotte is paragraaf 8 ingegaan op de begrippen 'bonding' en 'bridging' hoe de verbindingen tussen mensen tot stand komen en wat voor consequenties dat heeft. Deze theorie leidt tot een uitbereiding van de theoretische doelstelling van dit onderzoek naar het concept 'samenredzaamheid' in de wetenschappelijke literatuur. Daarnaast wordt de praktische doelstelling van dit onderzoek door deze paragraaf ondersteund door theoretisch inzicht over 'bonding' en 'bridging' als concept voor het begrip 'samenredzaamheid'. Het volgende hoofdstuk gaat in op de methoden die voor dit onderzoek in opdracht van Stichting BuurtWelzijn gebruikt zijn.

Hoofdstuk 3: Methode

Dit hoofdstuk gaat in op de methodologische verantwoording van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn als aanjager van 'samenredzaamheid' en buurtparticipatie in Nederlandse Gemeenten. De eerste subparagraaf gaat in op het gekozen onderzoeksdesign. Vervolgens gaat subparagraaf 3.2 in op de dataverzameling van dit onderzoek. Subparagraaf 3.3 gaat in op de data-analyse van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn als aanjager van 'samenredzaamheid' en buurtparticipatie in Nederlandse Gemeenten. Ten slotte gaat subparagraaf 3.4 in op de kwaliteit van dit onderzoek. Deze paragraaf behandelt in subsubparagrafen de betrouwbaarheid, validiteit/navolgbaarheid en bruikbaarheid van dit onderzoek.

Paragraaf 3.1 Design

In deze subparagraaf volgt er een toelichting over de onderzoeksdesign wat voor dit kwalitatieve onderzoek naar 'burgerparticipatie' en 'samenredzaamheid' binnen de gemeente Renkum gekozen is. In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van kwalitatieve onderzoeksmethoden. Dit betekent dat dit onderzoek beschouwend van aard is en dat de resultaten beschouwend zijn beschreven en niet in cijfers worden uitgedrukt zoals bij kwantitatief onderzoek het geval is. (Boeije, 2010). De hoofdvraag van dit onderzoek wordt beantwoord door middel van kwalitatief onderzoek om zo diep naar 'burgerparticipatie' te zoeken. Door kwalitatief onderzoek wordt er 'open' onderzoek gedaan naar de verwachtingen en wensen van inwoners die participatie in buurt stimuleren en is er de mogelijkheid tot doorvragen bij de interviews. Dit leidt tot diepgang in het onderzoek, deze diepgang is met kwantitatief onderzoek niet te bereiken (Boeije, 2010).

Dit onderzoek is zowel theorie als praktijkgericht. Dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn als aanjager van 'burgerparticipatie' is theorie gericht omdat het een uitbereiding biedt naar literatuur over 'burgerparticipatie'. De link tussen 'burgerparticipatie' en een goed functionerend netwerk waarin door buurtbewoners zelf initiatief genomen wordt, wordt onderzocht en daarbij wordt gekeken hoe de 'brug' tussen 'burgerparticipatie' en een samen redzame buurt door middel van een goed functionerend netwerk verkleind kan worden doormiddel van Stichting BuurtWelzijn als aanjager van een zelfredzame buurt. Het begrip 'samenredzaamheid' wordt als theoretisch concept onderzocht. Het thema 'samenredzaamheid' is tot op heden geen theoretisch begrip in de wetenschappelijke literatuur. Echter dit begrip bevat onder andere de componenten: 'Sociaalkapitaal', 'burgerparticipatie' en 'netwerken'. Hierdoor kan het begrip 'samenredzaamheid' theoretisch gefundeerd worden.

Tevens is dit onderzoek praktijkgericht, dit onderzoek heeft als doel een bijdrage leveren aan het kennisprobleem van Stichting BuurtWelzijn. Dit kennisprobleem is de mogelijkheid om buurten waar Stichting BuurtWelzijn actief is 'samen redzaam' laten functioneren en die buurten zelfstandig buurtparticipatie te laten aan jagen om zo buurten binnen de gemeente Renkum 'samen redzaam' te laten zijn. Meer over het kennisprobleem van Stichting Buurtwelzijn in subparagraaf 3.2 van hoofdstuk één.

Dit onderzoek naar actief burgerschap van Stichting BuurtWelzijn is een kwalitatief onderzoek. In dit onderzoek wordt er niet van een duidelijke werkelijkheid uitgegaan die gemeten kan worden. De werkelijkheid in de casus kan niet worden gezien als een stelsel van natuurlijke wetmatigheden. De werkelijkheid is het resultaat van het vermogen van mensen tot interpretatie, taalgebruik en bewust

handelen. Door de respondenten wordt een werkelijkheid geconstrueerd waaraan zij betekenis verlenen. Dit noemt Korzilius (2005) de constructivistische manier van leren van de respondenten. De betekenis van deze benadering wordt in dit onderzoek achterhaald doormiddel van de analyse van de interviews door mij als onderzoeker. De analyse van de interviews door mij als onderzoeker is een interpretatief proces van sociale constructie (Korzilius, 2005).

Bij dit onderzoek wordt ernaar idiografische kennis gestreefd. Idiografische kennis is kennis die het eigene beschrijft ('t Hart, Boeije & Hox, 2005). Uitgangpunt hierbij is het zoeken naar concrete gehelen. In dit geval is dat hoe Stichting BuurtWelzijn buurten binnen de gemeente Renkum 'samen redzaam' kan laten participeren. De gegevens die uit de interviews voortkomen worden geanalyseerd en vervolgens worden de concrete gehelen uit de interviews met elkaar vergeleken. In dit onderzoek wordt gekeken naar de variatie tussen de geanalyseerde gehelen om zo tot een advies aan Stichting BuurtWelzijn te komen over wat de stichting kan doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen en wat de kenmerkende eigenschappen zijn van een goed functionerend netwerk ('t Hart, Boeije & Hox, 2005). Subparagraaf 3.2 gaat in op de dataverzameling van dit onderzoek.

Paragraaf 3.2 Dataverzameling

Hieronder volgt een toelichting op de dataverzameling van dit onderzoek naar een 'samen redzame' buurt bij Stichting BuurtWelzijn. Naast dat dit een kwalitatief onderzoek is dat gebruik maakt van interviews. Is er ten behoeve van dit onderzoek ook literatuurstudie gedaan. Deze subparagraaf geeft antwoord op de vraag hoe deze literatuurstudie is uitgevoerd om aan de theoretische doelstelling van dit onderzoek – 'samenredzaamheid' als theoretisch concept onderzoeken- te voldoen. Er wordt antwoord gegeven op de vraag hoe de respondenten geselecteerd zijn. Om de praktische doelstelling van dit onderzoek – 'samen redzaamheid' in Renkum- te onderzoeken. Dit onderzoek maakt gebruik van interviews. Dit is een kwalitatieve onderzoeksmethode waarbij een gesprek plaatsvindt tussen mij als interviewer en de respondent (Boeije, 2014). Een interview is geschikt om ideeën en opvattingen over het onderwerp een 'samen redzame' buurt binnen Renkum voor Stichting BuurtWelzijn te achterhalen (Boeije, 2014). De duur van een interview kan variëren maar over het algemeen wordt er in dit onderzoek ruim een uur uitgetrokken voor één gesprek. Subsubparagraaf 3.2.1 gaat in op de literatuurreview van dit onderzoek.

3.2.1 Literatuur review

Voor dit onderzoek is uitgevoerd is er een literatuurstudie gedaan. In deze subsubparagraaf wordt uitleg gegeven hoe ik als onderzoeker de literatuur voor deze studie geselecteerd heb. Er wordt uitleg gegeven welke werkwijze gehanteerd is om de juiste wetenschappelijke literatuur te vinden over 'burgerparticipatie' en buurtnetwerken.

3.2.1.1 Websites

Op de website van de gemeente Renkum kon ik voor dit onderzoek veel inhoudelijke informatie vinden over de visie van de gemeente ten opzichte van het WMO-beleid.

De informatie over de gemeente Renkum die gebruikt is in dit onderzoek is verkregen uit persoonlijk contact met medewerkers van de gemeente, tevens is het gebaseerd op informatie van de website.

Google Scholar is gebruikt als zoekmachine om de juiste wetenschappelijke literatuur voor dit onderzoek te vinden. Een aantal trefwoorden die zijn gebruikt zijn: 'Burgerparticipatie', 'WMO-

Beleid', 'informele hulp', 'participatieladder', 'sociaalkapitaal', 'netwerken' en 'communities of practice'.

3.2.1.2 *Schriftelijke literatuur*

Ten behoeve van de literatuurreview van dit onderzoek zijn er diverse artikelen gelezen over de in subsubparagraaf 2.1.1 genoemde trefwoorden. Na analyse van deze artikelen is tot een literatuurreview gekomen die passend is voor dit onderzoek naar 'burgerparticipatie' binnen gemeente Renkum. Subsubparagraaf 3.2.2 gaat in op de benadering van de respondenten van dit onderzoek.

3.2.2 Benadering respondenten

In deze subsubparagraaf volgt er een toelichting op de benadering van de respondenten voor dit onderzoek naar een 'samen redzame' buurt binnen de gemeente Renkum. Voor dit onderzoek zijn voornamelijk medewerkers van Stichting Buurtwelzijn geïnterviewd. De medewerkers waren gemakkelijk te bereiken en stonden allen open voor een interview.

De interviews met medewerkers van de gemeente Renkum zijn verkregen door de gemeente Renkum te benaderen. Hierbij is gebruik gemaakt van de 'sneeuwbal methode'. Via de eerste deelnemer van de gemeente Renkum is een ander interview gepland met een medewerker van de gemeente Renkum.

De interviews met inwoners van de gemeente Renkum zijn verkregen door informatie uit het databestand van Stichting Buurtwelzijn. Alle inwoners van de gemeente Renkum die bekend zijn bij Stichting Buurtwelzijn en die zich dus hebben opgegeven als zijnde 'actieve' burger hebben een mail gehad met daarin de uitleg van dit onderzoek ten behoeve van Stichting Buurtwelzijn en de vraag of zij mee wilden werken aan een interview. Hierop reageerden veel inwoners en uit deze groep reacties zijn respondenten geselecteerd aan de hand van 'mix-matching'. Het feit dat de respondenten een (non) actief profiel hebben op de site van Stichting Buurtwelzijn geeft aan dat het intrinsiek gemotiveerde respondenten zijn. Hier wordt rekening mee gehouden in dit onderzoek. Hierover meer in subparagraaf 3.2 Het benaderen van respondenten is doorgegaan tot er een punt van saturatie optrad. Op dit punt is er een verzadiging van de verkregen informatie en zouden volgende interviews geen nieuwe informatie bevatten (Bryman, 2012). De volgende subsubparagraaf gaat in op de interviews die voor dit onderzoek afgenomen zijn.

3.2.3 Interviews

In deze subsubparagraaf wordt gesproken over de interviews die plaatsvinden voor dit onderzoek naar actieve 'burgerparticipatie' en 'samen redzame' buurten bij Stichting BuurtWelzijn. In dit onderzoek wordt allereerst gebruik gemaakt van pilot gesprekken. Deze gesprekken worden in de gemeente Renkum afgenomen onder medewerkers van de gemeente die gaan over 'burgerparticipatie' binnen de gemeente Renkum. Deze gesprekken vinden plaats om een beeld te krijgen over de 'burgerparticipatie' binnen de gemeente Renkum en om vast te stellen welke partijen voor dit onderzoek van belang zijn om te interviewen. Naast pilot gesprekken maakt dit onderzoek gebruik van interviews. Dit is een kwalitatieve onderzoeksmethode waarbij een gesprek plaatsvindt tussen mij als interviewer en de respondent (Boeije, 2014). Een interview is geschikt om ideeën en opvattingen over het onderwerp actief burgerschap en 'samen redzame' buurten bij Stichting BuurtWelzijn te achterhalen (Boeije, 2014). In de interviews worden de uitkomsten van de

pilotgesprekken voorgelegd aan de respondenten. Voor elk interview is een uur uitgetrokken, echter de duur van een interview kon per respondent variëren. Tijdens het interview werd er gebruik gemaakt van een topiclijst. De reden hiervoor is dat ik als onderzoeker ervoor kan zorgen dat alle aspecten in het interview benoemd worden. De topiclijsten worden voor de interviews plaatsvinden door mij als onderzoeker opgesteld. De topiclijst is te vinden in bijlage 7.1

Voordat er een topiclijst is opgesteld is er een literatuurstudie gedaan (Boeije, 2014). De topiclijsten zijn gebaseerd op wetenschappelijke literatuur over het onderwerp 'burgerparticipatie'.

Onderwerpen die in de interviews terugkwamen en terug te zien zijn in de topiclijsten zijn onder andere: informele hulp, rollen van de participant, rol van de stichting, netwerken, sociaal kapitaal, 'communities of practice' en 'bonding en bridging'. De interviews vinden plaats onder een selectie van een groep inwoners uit de gemeente Renkum en bestuursleden van Stichting BuurtWelzijn. Voor deze interviews plaatsvinden zijn er gesprekken gevoerd met het bestuur van Stichting Buurtwelzijn om verwachtingen over dit onderzoek voor beide partijen uit te spreken en overleg te hebben over praktische zaken van dit onderzoek. Voor elk van de interviews is een uur uitgetrokken, in praktijk bleek dat sommige interviews langer of juist iets korter dan een uur duurden. In bijlage 7.2 is een tabel te zien met een overzicht van het geslacht en leeftijd van de respondenten. Over de gesprekken die als interviews zijn gehouden zijn memo's geschreven en deze zijn geanalyseerd. Aan de hand van informatie uit de literatuurstudie voorafgaand aan de interviews en de memo's zijn er vragen voor de topiclijst en de interviews geformuleerd (Boeije, 2014). In subparagraaf 3.3 volgt een toelichting over de data-analyse van dit onderzoek.

Paragraaf 3.3 Data- analyse

Deze subparagraaf gaat over de data-analyse van dit onderzoek. Subsubparagraaf 3.3.1 gaat in op de interpretatieve fenomenologische data-analyse die voor dit onderzoek wordt aangehouden.

Subsubparagraaf 3.3.2 gaat in op mijn houding als onderzoeker tegenover aannames en opvattingen. Ten slotte gaat subsubparagraaf 3.3.3 in op het proces van interviews verwerken en analyseren. Deze subparagraaf over data-analyse komt ten goede aan de praktische- en theoretische doelstelling van dit onderzoek. Praktisch heeft dit onderzoek het doel om iets te weten te komen over 'samenredzaamheid' in de gemeente Renkum. Theoretisch heeft dit onderzoek het doel om het concept 'samenredzaamheid' theoretisch in kaart te brengen, toelichting van de data-analyse is hiervoor nodig.

Paragraaf 3.3.1 'Reflective lifeworld approach'

In deze subsubparagraaf een toelichting op de data-analyse die in dit onderzoek actieve 'burgerparticipatie' van Stichting BuurtWelzijn onderzocht wordt. In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van interpretatief fenomenologische data-analyse volgens de fenomenologische reflectieve leefwereldbenadering. Van der Meide (2014) noemt dit de 'Reflective lifeworld approach' (RLA). Het is de systematische studie van fenomenen. In dit geval is het fenomeen de 'samenredzaamheid' van buurten. Naar verwachting levert dit onderzoek toepasbare inzichten op voor Stichting BuurtWelzijn. Het concrete geheel is in dit geval de ervaringen van respondenten rondom 'burgerparticipatie'. De leefwereld is de wereld zoals de respondenten die ervaren voordat ik in mijn rol als onderzoeker probeerde de ervaringen in concepten weer te geven en te verklaren (Van der Meide, 2014). In de volgende subsubparagraaf meer uitleg over de gevolgen van deze benadering voor mijn houding als onderzoeker.

Paragraaf 3.3.2 Houding als onderzoeker

Deze subsubparagraaf gaat in op de houding die ik inneem als onderzoeker gedurende dit onderzoek naar actieve ‘burgerparticipatie’ bij Stichting BuurtWelzijn. Als onderzoeker is het belangrijk dat ik gedurende dit onderzoek mijn opvattingen ‘tussen haakjes’ plaats (Van der Meide, 2014). Dit heeft als doel dat ik als onderzoeker mij niet los kan maken van de wereld maar de invloed van de wereld wel kan ‘beteugelen’. Van der Meide (2014) noemt de houding van dit ‘beteugelen’ actieve passiviteit omdat de invloed heeft op de dataverzameling en de analyse van de dataverzameling. Zo wordt voorkomen dat ik als onderzoeker eigen betekenissen aan de data geef. Door deze houding kan ik een beschrijving geven van de essentie. Onder de essentie versta ik de rode draad die door de ervaringen van de respondenten loopt. Deze essentie is persoonsafhankelijk (Van der Meide, 2014). Wanneer de interviews met de respondenten afgenomen zijn ga ik over tot de verwerking van de interviews. In subsubparagraaf 3.3.3 hier meer over.

3.3.3 Verwerking interviews

Nadat de interviews afgenomen zijn worden deze getranscribeerd. Het proces van data-analyse in de RLA kenmerkt zich door de hermeneutische cirkel. Volgens Van der Meide (2014) zijn er vier fasen te onderscheiden. Het analyseren van de interviews is echter geen lineair proces. Door een open en reflectieve houding van mij als onderzoeker beweeg ik tussen de fasen van analyseren heen. Ten eerste begint de analyse van met het regelmatig doorlezen van de teksten om vertrouwd te raken met de data als geheel. De respondenten worden in dit onderzoek als geheel benaderd. Dus er wordt niet gekeken naar respondenten als individu. De reden hiervoor is dat ik als onderzoeker op deze manier een goed beeld krijg van de casus als geheel (Van der Meide, 2014).

Er wordt gebruik gemaakt van het programma Excell om de interviews te analyseren. Dit is een programma dat de analyse van interviewtranscripten op een kwalitatieve manier mogelijk maakt (Van der Meide, 2014).

In fase twee van het analyseren is er ‘open gecodeerd’. Door bij elke code opnieuw de vraag te stellen wat het betekent op een abstract niveau. Betekenissen die bij elkaar lijken te horen worden ondergebracht in één code. Dit is een belangrijke tussenstap naar de algemene structuur omdat het zicht geeft op een voorlopig patroon van codes en dus betekenissen. Hiermee kunnen eerste resultaten worden geduid (Van der Meide, 2014).

In de derde fase van het analyse proces worden de codes uit fase twee met elkaar in verband gebracht om de essentiële structuur van het fenomeen op het spoor te komen, dit is het axiaal coderen. Citaten worden met elkaar vergelen om tot verschillen in de codes te komen. (Van der Meide, 2014). Er is tot een codeboom gekomen die in bijlage 7.3 opgenomen is.

De RLA-methode kent een aantal beperkingen, zo is een beperking van de RLA dat de aandacht voor het schrijfproces gedurende het analyse proces vermindert. De structuur van dit onderzoek wordt gedurende het analyseren van de interviews gevonden. Hierbij kan het voorkomen dat er meer aandacht gaat naar het schrijfproces in plaats van naar het analyse proces (Van der Meide, 2014). De volgende subparagraaf 3.4 bevat een toelichting over de kwaliteit van dit onderzoek.

Paragraaf 3.4 Kwaliteit

Deze subparagraaf gaat in op de kwaliteit van dit onderzoek. Kwaliteit van onderzoek is nodig om de praktische- en theoretische doelstelling over 'samenredzaamheid' binnen gemeente Renkum te bewerkstelligen. Subsubparagraaf 3.4.1 gaat in op de betrouwbaarheid van dit onderzoek, er wordt antwoord gegeven op de vraag hoe betrouwbaar dit onderzoek is. Subsubparagraaf 3.4.2 gaat in op de validiteit van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn. Zowel de interne- als de externe validiteit wordt behandeld. De laatste subsubparagraaf 3.4.3 gaat in op de bruikbaarheid van dit onderzoek, hoe dit onderzoek op eenzelfde manier nog een keer uitgevoerd kan worden.

3.4.1 Betrouwbaarheid

Deze subsubparagraaf gaat over de betrouwbaarheid van dit onderzoek bij Stichting BuurtWelzijn. Dit onderzoek is een kwalitatief onderzoek waarin gebruik wordt gemaakt van interviews. De respondenten kunnen eigen aannames hebben die ten grondslag liggen aan de antwoorden die respondenten geven op de vragen tijdens het interview. De aannames van de respondenten worden in dit onderzoek zoveel mogelijk erkend. De respondenten kunnen tijdens de interviews aannames hebben die ten grondslag liggen aan de antwoorden die respondenten geven op de vragen tijdens het interview (Boeije, 2005). Daarnaast wordt in acht genomen dat de inwoners van de gemeente Renkum die als respondent zijn geselecteerd (non) actief zijn binnen de gemeente Renkum binnen buurtparticipatie, de respondenten hebben dus allen een intrinsieke motivatie die heeft geleid tot een (non) actief account op de site van stichting Buurtwelzijn en tevens heeft geleid tot een interview voor dit onderzoek.

Naast de aannames en intrinsieke motivatie van de respondenten kan het zijn dat ik als onderzoeker aannames heb. Dit onderzoek heb ik in opdracht van Stichting BuurtWelzijn gedaan tijdens een onderzoeksstage bij de stichting. Dit onderzoek is uitgevoerd vanaf midden mei tot eind september op het kantoor van Stichting BuurtWelzijn te Utrecht. Het kan zijn dat ik als onderzoeker beïnvloed ben doordat ik 5 dagen in de week aan dit onderzoek op het kantoor van de stichting heb gewerkt. Ik heb mij als onderzoeker zoveel mogelijk afzijdig gehouden van de werkzaamheden die medewerkers van de stichting uitvoerden tijdens mijn stageperiode. Zo was ik bijvoorbeeld niet aanwezig bij de vergaderingen van Stichting BuurtWelzijn over de werkzaamheden van de stichting. Dit om mijn aannames zoveel mogelijk te 'beteugelen'. Zowel de aannames van mij als onderzoeker en van de respondenten kunnen in zekere mate de resultaten van dit onderzoek beïnvloeden (Boeije, 2005). De respondenten hebben een account op Www.mijnbuurtwelzijn.nl dus weten hoe wat voor werk Stichting BuurtWelzijn doet. In dit onderzoek wordt ernaar gestreefd om de aannames zo min mogelijk naar voren te laten komen. Dit wordt getracht door het stellen van 'open' vragen waardoor de respondent niet gestuurd wordt in zijn of haar antwoord (Boeije, 2005). De volgende subsubparagraaf 3.4.2 gaat in op de validiteit van dit onderzoek.

3.4.2 Validiteit

Deze subsubparagraaf gaat over de validiteit van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn. De interne validiteit van dit onderzoek wordt gewaarborgd door pilot gesprekken en interviews af te nemen waarbij notities gemaakt zijn over houding en gedrag van de geïnterviewde. De transcripten worden op een zo volledig mogelijke manier, beschreven in sub paragraaf 3.3, geanalyseerd. De interne validiteit wordt in dit onderzoek tevens gewaarborgd door een 'logboek' bij te houden waarin bijgehouden wordt hoe dit onderzoek verloopt (Richards, 2014). In memo's worden de stappen van dit onderzoek bijgehouden die die richting van dit onderzoek bepalen.

De externe validiteit wordt in dit onderzoek gewaarborgd door de uitkomsten van dit onderzoek zoveel mogelijk generaliseerbaar te maken. Er wordt in dit onderzoek onderscheid gemaakt tussen de theoretische en de empirische generalisering (Boeije, 2005). Dit onderzoek is niet empirisch generaliseerbaar. De resultaten gelden voor Stichting BuurtWelzijn echter niet per se voor een andere casus.

De theoretische- generalisering wordt gewaarborgd doordat er al theorie over onder andere de concepten 'burgerparticipatie', participatieladder, netwerken, en sociaalkapitaal bestaat die met dit onderzoek aangevuld wordt door met deze concepten het thema 'samenredzaamheid' in de wetenschappelijke literatuur inzichtelijk te maken. De theorie die in dit onderzoek ontstaat, is concreet implementeerbaar voor Stichting BuurtWelzijn. Uit de theorie wordt een advies afgeleid die Stichting BuurtWelzijn kan gebruiken in het toekomstige beleid ten opzichte van het 'samenredzaam' laten functioneren van buurten binnen gemeente Renkum. De theorie kan in andere organisaties gebruikt worden en op deze manier relevant zijn in andere contexten buiten Stichting BuurtWelzijn (Morse, 2001).

De resultaten van dit onderzoek zijn zoals gesteld niet generaliseerbaar. Niet alle respondenten zullen hetzelfde denken over 'burgerparticipatie'. Dit onderzoek heeft een 'sensitizing' functie. Dit houdt in dat dit onderzoek inzicht biedt in 'burgerparticipatie' als essentie voor Stichting BuurtWelzijn (Cutcliffe & McKenna, 2001). De variaties worden beschreven in dit onderzoek. Echter juist door de beschrijving van de variaties waarin de essentie zich voordoet kan sturen in het vinden van de belangrijke punten voor Stichting BuurtWelzijn. Op deze manier wordt de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek gewaarborgd, tijdens het onderzoeksproces (Morse, 2001). Subsubparagraaf 3.4.3 gaat over de bruikbaarheid van dit onderzoek naar Stichting BuurtWelzijn als organisatie.

3.4.3 Bruikbaarheid

Dit onderzoek is gehouden binnen de gemeente Renkum. Er is voor de gemeente Renkum gekozen omdat Stichting Buurtwelzijn al gedurende drie jaar actief is binnen de gemeente Renkum. Een van de medewerkers van Stichting Buurtwelzijn woont in Renkum en heeft ongeveer drie jaar geleden geflyerd binnen Renkum om Stichting Buurtwelzijn te promoten en inwoners zo ver te krijgen dat ze zich aanmelden op de site van Stichting Buurtwelzijn (Respondent, B5).

Tot op heden wordt er door de inwoners van Renkum weinig gebruik gemaakt van de site. Dit is de reden dat dit onderzoek zich richt op de gemeente Renkum. Stichting BuurtWelzijn is actief binnen 7 gemeentes in Nederland. De reden dat er niet voor een andere gemeente is gekozen waar Stichting BuurtWelzijn actief is, is dat Stichting BuurtWelzijn bij de gemeente Renkum tot nu toe de meeste moeite heeft om inwoners zover te krijgen actief te worden op Mijnbuurtwelzijn.nl.

Door zowel actieve als non-actieve inwoners te spreken uit de gemeente Renkum verwacht ik inzicht te kunnen krijgen hoe Stichting Buurtwelzijn buurten 'samenredzaam' kan laten functioneren waarbij de inwoners zelf actief buurtparticipatie nastreven. Meer informatie over de gemeente Renkum is geschreven in het context hoofdstuk. Binnen dit onderzoek wordt ernaar gestreefd om het onderzoek op dezelfde wijze opnieuw uitvoerbaar te laten zijn door een andere onderzoeker. Dit draagt bij aan de bruikbaarheid en de betrouwbaarheid van dit onderzoek. Om dit te bereiken worden de 'topiclijsten' bij het onderzoek document toegevoegd, zodat wanneer dit onderzoek opnieuw uitgevoerd wordt hiervan gebruik kan worden gemaakt.

Tevens zijn alle stappen van dit onderzoek opgenomen in een 'audit trail' zodat de kans op replicatie groter is (Willems en Van Zwieten, 2009). Met deze subsubparagraaf is dit methodologisch hoofdstuk afgerond. In dit hoofdstuk is de data-verzameling toegelicht, vervolgens werd de data-analyse toegelicht. Ten slotte ging dit methodologisch hoofdstuk in op de kwaliteit van dit onderzoek, aan de hand van de subparagrafen betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid.

Hoofdstuk 4: Resultaten en analyse

Paragraaf 4.1 Deelvraag 1: Wat zijn de kenmerken van de stichting in hoe zij een buurt en het bijbehorende netwerk benaderen?

Om de kenmerken van het buurtnetwerk waarop Stichting BuurtWelzijn zich richt in kaart te brengen zijn deze kenmerken onderverdeelt in een aantal pijlers. De eerste pijler kenmerkend voor een buurt en een buurtnetwerk is de 'kernboodschap' van de stichting. De bevindingen omtrent de kernboodschap die voort zijn gekomen uit de interviews met de respondenten worden besproken in subsubparagraaf 4.1.1 De tweede pijler die een kenmerk van het buurtnetwerk vertegenwoordigd is de 'meerwaarde' van de stichting ten opzichte van andere soortgelijke initiatieven. Op de vraag wat de meerwaarde van de stichting is antwoordden de respondenten verschillend. De opvallendste resultaten worden besproken in subsubparagraaf 4.1.2 van dit hoofdstuk. Uit de interviews bleek dat de respondenten verschillend denken over de doelgroep van de stichting, deze inzichten worden aan de hand van de derde pijler 'doelgroep' besproken in subsubparagraaf 4.1.3 van dit hoofdstuk. Ten slotte is de laatste pijler van het buurtnetwerk waarop Stichting BuurtWelzijn zich richt de 'zorgtaak' van de stichting, dit wordt besproken in subsubparagraaf 4.1.4 van dit hoofdstuk. Ter afronding van dit eerste analyse en resultaten hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de deelvraag.

Paragraaf 4.1.1 Kernboodschap:

De eerste pijler van de deelvraag wat de kenmerken zijn van de stichting in hoe zij een buurt en het bijbehorende netwerk benaderen is de 'kernboodschap' van Stichting BuurtWelzijn.

De antwoorden van de respondenten op de vraag wat de kernboodschap van de stichting is lopen uiteen. De medewerkers van de stichting hadden individueel een duidelijk idee van de kernboodschap van de stichting, echter de inwoners van Renkum die een profiel hebben op www.mijnbuurtwelzijn.nl en zich hebben aangemeld als respondent hadden amper een idee van de kernboodschap van de stichting. Niet alleen tussen de medewerkers van de stichting en de respondenten die lid zijn van de stichting liggen verschillen in kijk op de kernboodschap van de stichting ook tussen de medewerkers van Stichting BuurtWelzijn wordt verschillend gedacht over de kernboodschap van de stichting. De opvallendste resultaten op de vraag wat de kernboodschap van de stichting is worden in deze subparagraaf besproken en geanalyseerd.

De leden van Stichting BuurtWelzijn zijn het in grote lijnen eens over de kernboodschap van de stichting. Dit is om inwoners van Nederland te helpen om te kijken hoe ze zelfredzaam en 'samen redzaam' worden en daardoor minder afhankelijk te zijn van overheidsmaatregelen. *'Minder leunen op de gemeente die hulp aanbiedt en meer vanuit eigen kracht dingen stimuleren. BuurtWelzijn staat voor het bevorderen van de zelfredzaamheid'* (Respondent B5).

Naast deze algemene kernboodschap denken de medewerkers van de Stichting Buurtwelzijn stuk voor stuk net iets anders over de kernboodschap van de Stichting. Zo is volgens de volgende respondent de kernboodschap van de stichting dat de stichting mensen probeert in te laten zien wat ze voor een ander kunnen betekenen. Hier gaat het om de betekenis van Stichting BuurtWelzijn. *'Dat ze er wat beter bij stilstaan wat ze voor een ander kunnen betekenen. En dat kan van heel klein zijn tot heel groot. We proberen mensen te doen inzien dat het eigenlijk helemaal niet zo veel moeite kost om iemand in jouw omgeving te helpen'* (Respondent, B6).

Naast de betekenis vindt één respondent dat het dieper gaat dan mensen proberen te doen inzien dat het geen moeite kost om je omgeving te helpen. Op de vraag wat de kernboodschap van de stichting was antwoordde deze respondent als volgt: *'Dat is cryptisch je hebt natuurlijk de riedel van 'samenredzaamheid' en burgerhulp en dat kan ik ook gaan opnoemen. Alleen persoonlijk vindt ik dat het dieper gaat dan dat. Jezelf in de spiegel kijken van hoe sociaal zijn we nou eigenlijk. En hoe gaan we met elkaar om'* (Respondent, B6).

Naast deze spreekwoordelijke spiegel ziet een andere respondent dat de grootste uitdaging voor Stichting BuurtWelzijn het wakker schudden van de inwoners is. *'In de hoop dat als mensen wakker worden dat ze er ook iets mee gaan doen. Dat ze er iets aan hebben'* (Respondent, B2).

Wat opvalt in de antwoorden op de vraag wat de kernboodschap van de stichting is, is dat geen enkele respondent de rol van de inwoner noemt ten opzichte van de rol van de Stichting en daarbij de participatieladder van Arnstein (1969) zoals die wel genoemd wordt op de site van Stichting BuurtWelzijn (mijnbuurtwelzijn.nl). Bovendien claimt de Stichting op haar site (mijnbuurtwelzijn.nl) de zorgtaak van gemeenten te willen overnemen. Echter deze kernboodschap wordt door geen van de respondenten genoemd.

Wat opvalt aan de antwoorden van de leden van de Stichting op de vraag wat de kernboodschap van de stichting is, is dat er wel eenduidigheid bestaat over het doel van de stichting dat gericht is op het zich inzetten voor de minder bedeelden. Het zogenoemde 'Mattheus-effect' (Elchardus, 2007) genoemd in subparagraaf 5.3 van hoofdstuk twee dat probeert de stichting te doorbreken.

Concluderend kan gesteld worden dat de leden van de stichting een gezamenlijke kernboodschap hebben, echter toch zijn er individuele verschillen tussen de leden over de kernboodschap van de stichting. De verschillende opinies over de kernboodschap van de stichting zijn tot nu toe niet van negatieve invloed voor de stichting. Volgens Geuijen (2014) is het wel belangrijk dat er over het algemeen eenduidigheid moet zijn binnen de organisatie over de kernboodschap van de organisatie. Daarnaast is het centrale concept van de kernboodschap de participatie waar de stichting zich op richt. De participatieladder volgens Arnstein (1969) komt in het kernmerk van de stichting amper naar voren. De meerwaarde van de stichting is de volgende pijler die ingaat op de kenmerken van het buurtnetwerk waarop Stichting BuurtWelzijn zich richt dit wordt in subsubparagraaf 4.1.2 besproken.

Paragraaf 4.1.2 Meerwaarde:

De tweede pijler van de deelvraag wat de kenmerken zijn van het buurtnetwerk waarop Stichting BuurtWelzijn zich richt is de meerwaarde van Stichting BuurtWelzijn. Overeenkomstig met de eerste pijler de kernboodschap wordt er bij deze tweede pijler van de eerste deelvraag, de meerwaarde, ook verschillend gedacht over de meerwaarde door de leden van de stichting. De leden hebben individueel verschillende ideeën over de meerwaarde van Stichting Buurtwelzijn ten opzichte van andere soortgelijke initiatieven. De opvallendste ideeën en antwoorden op de vraag wat de meerwaarde van de stichting is ten opzichte van soortgelijke initiatieven worden in deze subparagraaf besproken.

Een van de eerste dingen die een respondent noemde als meerwaarde was de nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief kunnen mensen dingen delen en kan je hulpinoepen. Inwoners kunnen activiteiten plaatsen, nieuwtjes plaatsen en besloten en open groepen aanmaken. Er is heel veel mogelijk zonder dat het iets kost. (Respondent, B3). De participatieladder van Arnstein (1969) sluit hierop aan door de

macht en mate van participatie bij de inwoners te leggen. De inwoner bepaalt wat hij/zij in de nieuwsbrief zet en waar hij/zij op reageert. Op deze manier heeft de inwoner de rol van 'mede beslisser' ten opzichte van Stichting BuurtWelzijn (Edelenbos & Monnikhof, 2001). De mate van input volgens figuur 2 (Edelenbos, 2000) vanuit de Stichting is minimaal. De rol van de inwoner als participant volgens figuur 3 is initiatiefnemer, omdat het initiatief volledig bij de inwoner ligt.

Deze besloten- en opengroepen leiden tot het volgende punt van meerwaarde: de kleinschaligheid. Een respondent noemde de grote meerwaarde van Stichting BuurtWelzijn ten opzichte van andere initiatieven. *'Volgens mij moeten we nog kleinschaliger zijn we nog te groot. Dan gaat het werken'* (Respondent B2). Dit sluit aan op de theorie van Woldoff (2002) over de emotionele waarde van de buurt. Hoe langer men ergens woont en hoe kleiner de buurt hoe groter de emotionele waarde met de buurt en in dit geval met de online buurt (Woldoff, 2002).

Een andere respondent sluit daarop aan door aan te geven dat de grootste meerwaarde hem zit in de online buurt: *'Wat ik heel gaaf vindt aan BuurtWelzijn puur digitaal is dat wij daarin het gevoel hebben weten te behalen van het gevoel van een wijk. Mijn buurt. Je komt binnen op mijn buurt. En dat zie ik nergens anders'* (Respondent B6).

Een ander punt van meerwaarde volgens een respondent is dat je als individu erg veel eigen regie hebt en dat je dus als individu zelf kan bepalen op welke manier je in je eigen buurt iets gaat doen (Respondent, B5). *'Vanuit je eigen regie kan je dingen communiceren en een hulpvraag en aanbod wel of niet aannemen'* (Respondent, B5). De inwoner bepaalt dus op welke 'trede' van de participatieladder van Arnstein (1969) hij staat.

Niet elke respondent ziet een meerwaarde van Stichting BuurtWelzijn ten opzichte van andere soortgelijke initiatieven. *'Ik denk dat BuurtWelzijn nog niet aantrekkelijk genoeg is voor mensen om te denken ik ga er iets mee doen. Het is nog niet vernieuwend en heeft nog geen meerwaarde heel cru gezegd'* (Respondent, B3). Op de vraag waarom dit cru is antwoordde de respondent: *'Omdat ze er al heel lang mee bezig zijn en het is jammer dat de meerwaarde er nog niet is. Het loopt wel maar het gaat ontzettend traag'* (Respondent, B3).

Concluderend kan gesteld worden dat de respondenten niet eenduidig denken over de meerwaarde van de stichting ten opzichte van soortgelijke initiatieven. De derde pijler van het buurtnetwerk waarop Stichting BuurtWelzijn zich richt is de doelgroep waar de stichting zich op focust, de bevindingen omtrent de vraag wat de respondenten als doelgroep voor de stichting zien wordt in subsubparagraaf 4.1.3 besproken.

Paragraaf 4.1.3 Doelgroep:

De derde pijler van de eerste deelvraag van dit onderzoek naar een 'samen redzame' buurt binnen gemeente Renkum is de doelgroep van Stichting BuurtWelzijn. Overeenkomstig met de eerste twee pijlers van de eerste deelvraag wordt er tevens over de doelgroep door de leden van Stichting BuurtWelzijn verschillend gedacht. De opvallendste antwoorden op de vraag wat de doelgroep voor de stichting is worden in deze subsubparagraaf besproken.

Een van de respondenten ziet alle buurten en wijken in Nederland als doelgroep. Alleen het begint bij je eigen huis en buurt. *'Je begint dicht bij huis je probeert eerst die buurt voet aan de grond te krijgen op wat voor een manier je daar al actief geweest bent'* (Respondent, B2). Men probeert dus eerst een netwerk op te bouwen die als basis dient voor sociaalkapitaal (Hays & Kogl, 2007). Het antwoord

wat de respondent hier geeft is tevens te koppelen aan de theorie van Granovetter (1985) over 'bonding'. De respondent geeft aan dat men eerst geneigd is om zich te richten op bestaande contacten die dicht bij de respondent staan. Daarna zal een individu naar andere contacten zoeken en is er sprake van 'bridging' als het persoonlijke netwerk wordt uitgebreid (Lin & Dumin, (1986).

Een andere respondent ziet als grootste doelgroep voor Stichting BuurtWelzijn iedereen vanaf 18 jaar. *'In principe zijn het ja ik zeg altijd de hele samenleving maar in principe is Stichting BuurtWelzijn wel ontstaan uit de vraag dat mensen zelfredzaam kunnen zijn in hun eigen buurt de zorg die ze nodig hebben kunnen ze uit hun eigen netwerk halen'* (Respondent, B1). Daarna komt de respondent tot inzicht dat de eigenlijke doelgroep de kwetsbare oudere is tussen de 55+ en de 90 omdat zij de meeste moeite hebben om zelfstandig thuis te kunnen wonen (Respondent, B1). Volgens Woldoff (2002) hebben ouderen minder snel de neiging om contacten te leggen met andere wijkbewoners. Dit gegeven maakt dat deze respondent inzicht lijkt te hebben waar we kansen liggen voor Stichting BuurtWelzijn met betrekking tot de doelgroep.

De doelgroep is volgens een andere respondent tweeledig. Een wijk bestaat uit iedereen en daarbij kan je niemand uitsluiten. Maar in de praktijk merk je ook je hebt een bepaald soort mensen die vrijwilligers werk doen en je hebt bepaalde groepen die 'de kar trekken' (Respondent, B6). *'Heel af en toe ontmoet je een enkeling en Aerdenhoutse sferen die sociaal gechangeerd is en die dan ook mee wil rennen maar dat is zeldzaam. Helaas'* (Respondent, B6). De bepaald soort mensen die vrijwilligerswerk doen zoals de respondent noemt, kunnen volgens Stoker (2006) gezien worden als de actieve partijen uit een buurt die samenwerken in een buurtnetwerk. Het buurtnetwerk werkt samen en vervolgens komen ze tot een principe van gezamenlijke betekenisgeving. Zo wordt de 'burgerparticipatie' in de buurt vergroot (Stoker. 2006).

Een andere respondent noemt de ouderen met eenzaamheid de grootste doelgroep voor de stichting. *'In principe heel Nederland alle bewoners maar het meest dat wij dat wij het meeste op ouderen zitten. Eenzaamheid is volgens mij een belangrijk thema van BuurtWelzijn'* (Respondent, B2). Figuur 4 uit hoofdstuk twee kan hier toegepast worden. Woldoff (2002) spreekt over attitudinale verbondenheid wat het emotionele gevoel van verbondenheid uitdrukt. Wanneer de doelgroep eenzaam is dan is de attitudinale verbondenheid van deze doelgroep klein (Woldoff, 2002). Ten afronding van deze subsubparagraaf over de doelgroep waarop Stichting BuurtWelzijn zich richt kan gesteld worden dat de doelgroep onder alle respondenten redelijk overeenkomt. Hier en daar hebben de respondenten eigen ideeën over de doelgroep, echter deze zijn niet onverenigbaar. De laatste pijler die als antwoord op deelvraag 1 van dit onderzoek dient is de zorgtaak waar Stichting BuurtWelzijn voor dient te staan, de bevindingen hieromtrent worden besproken in de laatste subsubparagraaf van dit hoofdstuk.

Paragraaf 4.1.4 Zorgtaak:

De laatste pijler van de eerste deelvraag van dit onderzoek naar een 'samen redzame' buurt binnen gemeente Renkum is de zorgtaak van Stichting BuurtWelzijn. Op de site van Stichting BuurtWelzijn claimt de Stichting dat zij de buurtcohesie willen vergroten en daarmee een zorgtaak willen wegnemen bij de gemeentes die door bezuinigingen meer verwachten van de individuele kracht van personen die hulpbehoevend zijn. Echter de respondenten geven aan dat ze in de praktijk weinig van deze zorgtaak merken.

Naast het feit dat een aantal respondenten aangeven dat ouderen de grootste doelgroep zijn. *'Er maken automatisch meer ouderen gebruik van het netwerk'* (Respondent, B3). Geeft een van de respondenten ook aan dat de stichting zich te weinig richt op de zorg waar ze zich op claimt te focussen. *'Ik vind dat de stichting zich meer moet richten op de zorg dat ze daar een onderscheid in kunnen gaan maken'* (Respondent, B3). De respondent geeft aan dat dit niet terug te zien is op de site van Stichting BuurtWelzijn. *'Ja maar kijk je naar hun site dan zie je dat niet terug. Als we daar iets in kunnen vinden. Dan ben je wel een stapje voor want daar gaat de 'samenredzaamheid' over'* (Respondent, B3).

Concluderend kan gesteld worden dat op de vraag wat de kenmerken zijn van het buurtnetwerk waar Stichting BuurtWelzijn zich op richt beantwoord kan worden aan de hand van vier pijlers die uit de interviews met de respondenten naar voren zijn gekomen. De eerste pijler is de kernboodschap van de stichting, de respondenten hebben hier individueel hun eigen ideeën over echter deze lopen niet ver uiteen. De belangrijkste theorie die in deze analyse subsubparagraaf hieraan gekoppeld is, is de participatieladder van Arnstein (1969).

De tweede pijler is de meerwaarde van de stichting ten opzichte van andere initiatieven, ook hier zijn de respondenten niet eenduidig over. De belangrijkste theorie hierover betreft Arnstein (1969) over de participatieladder en de theorie van Woldoff (2002) over 'neighborhood attachment'. De meerwaarde van de stichting ten opzichte van andere initiatieven wordt door een aantal respondenten niet gezien. De derde pijler is de doelgroep waar de stichting zich op richt met al haar werkzaamheden. Over de doelgroep hebben de respondenten over het algemeen dezelfde ideeën. Het belangrijkste theoretische concept hieraan gekoppeld was 'bonding en bridging' van Lin en Dumin (1986) en Woldoff (2002) met 'neighborhood attachment'. De laatste pijler is de zorgtaak dit is voor een van de respondenten niet duidelijk en dit is een punt waarop de stichting nog veel kan bereiken. Belangrijkste theoretische concept dat hieraan gekoppeld is in de analyse is de participatieladder van Arnstein (1969).

Paragraaf 4.2 Deelvraag 2: Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking die gericht is op verduurzaming van het buurtnetwerk?

Om in kaart te brengen waar bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking liggen die gericht is op verduurzaming van het buurtnetwerk zijn de mogelijkheden verdeeld in paragrafen. De eerste subsubparagraaf behandelt 'kleinschaligheid' als mogelijkheid tot verduurzaming van het buurtnetwerk. De tweede subsubparagraaf behandelt de 'drempel' die individuen 'over' moeten om hulp van buitenaf te aanvaarden, waardoor een buurt meer 'samen redzaam' zal kunnen functioneren. De derde subsubparagraaf gaat in op de online- en offlineprogramma's van de Stichting BuurtWelzijn als mogelijkheid tot verduurzaming en het 'samen redzaam' maken van een buurt in gemeente Renkum. De laatste subsubparagraaf zal ingaan op de rol van de inwoners ten aanzien van het 'samen redzaam' laten functioneren van een buurt en het verduurzamen van een buurt. Ter afronding van dit tweede analyse- en resultatenhoofdstuk wordt antwoord gegeven op de deelvraag. Allereerst subsubparagraaf 4.2.1 die ingaat op de kleinschaligheid in de buurt.

Paragraaf 4.2.1 Kleinschaligheid in de buurt:

Deze subsubparagraaf behandelt de 'kleinschaligheid' als mogelijkheid tot verduurzaming en het 'samen redzaam' maken van het buurtnetwerk.

De werkwijze van Stichting BuurtWelzijn is nu als volgt: Inwoners die een account hebben op de site kunnen buurtgroepen aanmaken en tevens worden de inwoners naar aanleiding van hun adresgegevens ingedeeld in een buurt. Echter veel respondenten geven aan dat ze deze indeling in een buurt te groot vinden. *'Ik denk dat een buurt te groot is, ik ken de mensen uit mijn straat wel maar de mensen uit de rest van de buurt, dat gaat mij te ver'* (Respondent, D5). *'Ja mijn kennen ze in mijn buurt natuurlijk niet. Wel in mijn straatje'* (Respondent, B2). De 'bonding' waar Gouldner (1960) over spreekt gaat voor deze respondent op. Het individu richt zich tot de eerste contacten in de buurt, waarbij de 'bonding' goed in praktijk wordt gebracht (Gouldner, 1960).

Wat de respondenten aangeven is dat een buurt of een wijk te groot is. Ze praten vaker over straten, zo is het makkelijker om anderen te helpen. *'Een buurt of een wijk is dan toch weer te groot. Wij zijn hier vaak aan het praten over straten. Dat mensen in een straat elkaar moeten leren kennen'* (Respondent, D8).

Op de vraag hoe Stichting BuurtWelzijn kan bereiken dat het nog kleinschaliger wordt antwoordde een van de respondenten als volgt: *'Gewoon door eens te kijken in een paar straten of mensen dan wel actief worden als mensen elkaar kennen'* (Respondent, B2).

Dat de (online) buurten waarin inwoners (non)actief zijn nu groot zijn heeft als gevolg dat inwoners het lastig vinden om een hulpvraag op het onlineplatform van Stichting BuurtWelzijn te zetten. *'Ik ga echt niet met mijn gebeuren te koop lopen, dat mijn naaste burens het weten is al genoeg'* (Respondent, D4). Daarnaast voelen inwoners doordat de buurt te groot is niet de verantwoordelijkheid om op een hulpvraag te reageren. *'Ik heb 1x een aanbieding gekregen van iemand die bij mij in de tuin wilde schilderen en als ik kijk naar dingen die verholpen moeten worden dan hoop ik dat de mensen inmiddels geholpen zijn want ik die vragen van 3 a 4 maanden oud. Dus ik denk dat het instrument gewoon niet werkt het is te ver af. Gewoon te ver'* (Respondent, D2).

Er is hier sprake van 'bridging' die niet wordt toegepast het individu de bestaande verbanden kunnen overbruggen echter doet het niet (Lin & Dumin, 1986).

In het theoretisch kader wordt de theorie van Forrest en Kearns (2001) over het ontstaan van sociale netwerken behandeld. Zoals uit bovenstaande antwoorden van de respondenten blijkt voelen zij geen druk om inwoners uit de buurt te helpen omdat de inwoners geen gevoel van verbondenheid met de buurt hebben. *'Het moet gaan leven het is geen verantwoordelijkheid'* (Respondent, D6). Wel met de straat geven de inwoners aan. De attitudinale verbondenheid volgens Woldoff (2002) is dus klein in een buurt. Echter 'probleem scholing' waar Woldoff (2002) over spreekt is groot in een straat geven de respondenten aan. De volgende subsubparagraaf gaat in op de drempel die inwoners over moeten om het onlineplatform te gebruiken en hulp aan anderen te vragen.

Paragraaf 4.2.2 Drempel:

Deze subsubparagraaf behandelt de drempel die inwoners van een buurt over moeten als mogelijkheid tot verduurzaming en het 'samen redzaam' maken van het buurtnetwerk. De antwoorden uit interviews worden gekoppeld aan concepten uit het theoretisch kader.

De respondenten gaven aan dat het moeilijk is om hulp van buitenaf toe te laten, omdat burenhulp iets vaags is (Respondent, D11). *'Buurthulp is vaag. Kijk als we huis aan huis gaan dan hebben we een verhaal en zeggen ze oké ja geweldig we doen mee hartstikke goed. Maar vervolgens maken mensen de stap niet om zich aan te melden op een website'* (Respondent, D11). Tevens geven de respondenten aan dat het om deze reden moeilijk is om een hulpvraag op het forum van BuurtWelzijn te zetten. *'Naja ik moest wel een drempel over, maar dat ging wel want ik ging achteruit met mijn gezondheid'* (Respondent, D3).

Op de vraag hoe mensen overgehaald kunnen worden om toch die drempel over te gaan en iets met het onlineplatform te gaan doen antwoordden respondenten als volgt: *'Naja mensen komen iets tegen wat ze leuk vinden en waar ze naartoe kunnen en dat kan van alles zijn. Het kan een opstapje zijn'* (Respondent, D8).

Een respondent geeft aan dat individuen altijd een drempel over moeten voor er hulp gevraagd wordt. *'Dan hoor ik mensen weleens zeggen van het heeft wel een jaar geduurd voordat ik durfde te bellen. Dus die stap moeten ze altijd zelf nemen'* (Respondent, D10). Op de vraag hoe individuen dan die drempel over geholpen kunnen worden antwoordde de respondent: *'Ze kunnen geholpen worden door publicaties of zoiets het kan net dat ene zetje zijn'* (Respondent, D10).

Op de vraag hoe de drempel voor inwoners verlaagd zou kunnen worden antwoordde een respondent die medewerker van de gemeente is dat er veel vraag aan aanbod is maar dat er door onwetendheid van de inwoners de vraag en het aanbod niet bij elkaar kunnen komen. *'Alleen een onlineplatform neergooien dat werkt niet, er moet actie zijn en tussen vraag en aanbod een combinatie gemaakt worden'* (Respondent, A2).

De respondent gaf aan dat als hij met inwoners praat over activiteiten en onlinebuurtplatforms dat inwoners het niet kennen. Volgens de respondent is er nog een tussenstap te nemen voordat een onlinebuurtplatform zoals dat van Stichting BuurtWelzijn gaat leven. Een tussenstap zou kunnen zijn het actiever bij elkaar brengen van vraag en aanbod (Respondent, A2).

Een andere manier om inwoners een drempel over te krijgen zijn succesverhalen (Respondent, C1). *'Als er niemand op een hulpvraag reageert, kan het ook averechts gaan werken. Je moet het niet hebben over dingen die niet van de grond zijn gekomen. Maar naar de successen'* (Respondent, C1).

Daarnaast zijn er inwoners die wat ouder zijn en er geen zin meer in hebben. Respondent D1 gaf aan dat wanneer mensen geen zin meer hebben en het laten afweten doordat ze bijvoorbeeld al wat ouder zijn dat het juist dan leuk is om te proberen die mensen enthousiast te maken. *'Dat geldt voor jong en oud als je bij de pakken neer gaat zitten en als je afwacht totdat mensen komen dan gebeurt het niet'* (Respondent, D1).

De drempel die inwoners over moeten om hulp te vragen kan gezien worden als een vorm van 'bridging' (Lin & Dumin, 1986). Niet de directe familie en vrienden worden aangesproken maar een individu moet verder naar hulp zoeken buiten de al bestaande netwerk banden. De rol van de inwoner neemt hierbij een vorm aan van initiatiefnemer (Pröpper en Steenbeek, 1999). Hierbij past een faciliterende bestuursstijl van de Stichting volgens Pröpper en Steenbeek (1999), want de stichting heeft een faciliterende rol ten opzichte van de inwoner. Subsubparagraaf 4.2.3 gaat in op de online- en offlineprogramma's van Stichting BuurtWelzijn.

Paragraaf 4.2.3 Online versus Offline:

Deze subsubparagraaf behandelt het online versus offline thema van Stichting BuurtWelzijn om buurten 'samen redzaam' te laten functioneren. De antwoorden uit de interviews worden gekoppeld aan inzichten uit het theoretisch kader.

Stichting BuurtWelzijn heeft een onlineplatform waarop inwoners uit een buurt een account kunnen aanmaken. Op het onlineplatform kunnen ze vraag en aanbod plaatsen (Respondent, B5).

Volgens een van de respondenten ligt op dit moment online de focus (Respondent, B3). *'Online is echt het belangrijkste communicatiemiddel'* (Respondent, B6). De meeste respondenten vinden de focus van de Stichting vooral online ligt, omdat dat het meest haalbaar is. *'Als ik kijk naar de jongere mensen die zijn allemaal computervaardig en die kunnen daar heel simpel mee omgaan'* (Respondent, B4).

Een andere respondent geeft aan in het offlineprogramma zelfs weinig meerwaarde te zien. Het heeft geen toevoeging. Stichting BuurtWelzijn is bezig met het ontwikkelen van een mobiele applicatie waarop inwoners hun profiel kunnen bijhouden en gebruik kunnen maken van het onlineplatform (Respondent, B3). De respondent verwacht dat met het ontwikkelen van deze applicatie er meer gebruik zal worden gemaakt van het onlineplatform (Respondent B3).

Daarnaast moet het offline gedeelte volgens een andere respondent niet uit het oog worden verloren. *'Ik denk dat het er goed aan doet om te focussen op de onlinemiddelen en daarmee de offlinemiddelen niet uit het oog te verliezen. Want ik merk dat de website al heel erg vooruit is gegaan, maar onze offlinemethodes kunnen nog meer ontwikkeld worden'* (Respondent, B4).

De inwoners die als respondent zijn geïnterviewd geven aan dat ze het belangrijk vinden dat de Stichting niet alleen online de focus legt. *'Juist als het in de ontwikkel fase zit denk ik dat persoonlijk contact wel heel belangrijk is en ja daar merk ik eigenlijk niks van'*. Dit geeft de geïnterviewde professional uit de praktijk ook aan. *'Wil je autonome groei bereiken dan weet ik uit ervaring dat persoonlijke aandacht heel erg belangrijk is. Bel gewoon eens iemand op'* (Respondent, C1).

De emotionele verbondenheid wordt dan door de persoonlijke aandacht groter wat maakt dat de participatie in de buurt volgens Woldoff (2002) toeneemt.

Een aantal inwoners had het idee dat het onlineplatform van Stichting BuurtWelzijn zou kunnen functioneren. Het vraagt echter wel meer activiteit van de mensen die er nu achter zitten dacht een van de respondenten (Respondent, D5). De respondenten geven aan er nu zelf vaak niet op te reageren omdat er te weinig op het onlineplatform gebeurt. *'Het bericht wat ik erop had gezet daar was niks mis mee, maar er kwamen geen reacties op. Toen heb ik meerdere malen contact gezocht via de website en tot twee keer toe is daarop gereageerd en ze hebben ook aangeboden om langs te komen maar dan gebeurde er toch niks'* (Respondent, B5). Op die manier geeft respondent B5 aan dat het misgaat.

Offline zoeken inwoners eerder naar hulp binnen hun eigen netwerk (Respondent C1). Hierbij is sprake van 'Bonding' binnen het bestaande netwerk met relaties die voor het individu al bekend zijn (Almedom, 2005). Wanneer inwoners een hulpvraag op een onlineplatform zetten en hierbij gebruik maken van de contacten buiten hun bestaande netwerk is er volgens Almedom (2005) sprake van 'bridging'. Waarbij contacten verder gaan dan de bestaande contacten (Almedom, 2005). De laatste subsubparagraaf ter beantwoording van deelvraag 2 gaat in op de rol van de inwoners en de rol van Stichting BuurtWelzijn ten aanzien van elkaar om een buurt 'samen redzaam' te maken en te verduurzamen.

Paragraaf 4.2.4 Rol van de inwoners en de rol van Stichting BuurtWelzijn:

Deze subsubparagraaf behandelt de rol van de inwoners ten opzichte van Stichting BuurtWelzijn en de rol van Stichting BuurtWelzijn ten opzichte van de inwoners. De antwoorden die gegeven zijn in de interviews worden gekoppeld aan de literatuur uit het theoretisch kader. De antwoorden uit de interviews worden gekoppeld aan inzichten uit het theoretisch kader.

Op de vraag wat voor een rol de inwoners ten opzichte van Stichting BuurtWelzijn hebben liepen de antwoorden van zowel de leden van de stichting als de inwoners van gemeente Renkum uiteen. Een respondent was van mening dat de inwoners een actieve rol hebben ten opzichte van de stichting. *'En dat de mensen nadenken van ja ik ga iets voor mijn buurman doen en het is een goed initiatief ik meld mij aan'* (Respondent B4). De inwoners hebben in dit geval dus een actieve rol ten opzichte van de stichting (Pröpper & Steenbeek, 1999).

Een andere respondent ziet vooral een rol voor de inwoners weggelegd als gebruiker van het onlineplatform. *'De respondenten gebruiken ons onlineplatform om de burenhulp te faciliteren'* (Respondent, D3). Dit is volgens Pröpper en Steenbeek (1999) een meer geconsulteerde rol. Een medewerker van de stichting ziet een grote rol weggelegd voor de inwoners ten opzichte van de stichting. Volgens deze respondent legitimeert de site de stichting om de toegevoegde waarde te bekijken. *'Dus in die zin helpt de gebruiker ons om duidelijk te krijgen van waar zit nu onze toegevoegde waarde en wat kunnen we anders doen. Hoe meer gebruikers hoe meer kans wij hebben om bij een gemeente binnen te komen'* (Respondent, B6). In dit opzicht heeft de inwoner een samenwerkende rol ten opzichte van de stichting (Pröpper en Steenbeek, 1999).

Op de vraag wat voor een rol de stichting heeft ten opzichte van de gebruikers lopen de antwoorden van zowel de inwoners van gemeente Renkum als de leden van de stichting uiteen. Een van de respondenten antwoordde dat de stichting een bemiddelende rol had ten opzichte van de inwoners omdat de stichting op een toegankelijke manier burenhulp wil activeren. Daarnaast heeft de stichting

de rol om de zorg ten opzichte van gemeente en inwoners over te nemen. *'Hoe beter de informele zorg bemiddeld wordt des te minder formele zorg is er nodig. Als je mensen kan rijden naar het ziekenhuis heb je daar geen professionele organisatie voor nodig'* (Respondent, B2).

Een andere rol die de respondenten weggelegd zien voor de stichting ten opzichte van de inwoners is een faciliterende rol. *'Alles is faciliterend als we het goed doen niet of nauwelijks initiërend'* (Respondent, B5). Hierbij is dus een samenwerkende rol weggelegd voor de stichting ten opzichte van de inwoner (Pröpper en Steenbeek, 1999).

Concluderend kan gesteld worden dat deelvraag 2 van dit onderzoek 'Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden tot samenwerking die gericht is op het 'samen redzaam' maken van buurten?' beantwoord kan worden aan de hand van vier kernwoorden uit de voorgaande paragrafen. Er zijn een aantal mogelijkheden voor Stichting BuurtWelzijn om de mogelijkheden te vergroten voor samenwerking die gericht is op verduurzaming en het 'samen redzaam' maken van buurten. De eerste mogelijkheid die gericht is op verduurzaming en 'samenredzaamheid' is de kleinschaligheid. De theorie over attitudinale verbondenheid van Woldoff (2002) is in deze analyse subsubparagraaf hieraan gekoppeld. De inwoners gaven aan zich niet verbonden te voelen met een buurt, maar juist wel met een straat.

De tweede mogelijkheid die gericht is op samenwerking zodat de 'samenredzaamheid' en de verduurzaming centraal staat is de drempel die verlaagd moet worden om inwoners gebruik te laten maken van het onlineplatform, de theorie van Lin en Dumin (1986) over 'bonding en bridging' is in deze analyse hieraan gekoppeld. De derde mogelijkheid het gebruik van de online- en offlinemethodes aan te passen op wat de inwoners willen, de theorie over attitudinale verbondenheid van Woldoff (2002) is hieraan gekoppeld. De laatste mogelijkheid tot een samenwerking waarop Stichting BuurtWelzijn kan bouwen die gericht is op verduurzaming en 'samenredzaamheid' de rol van de inwoners ten opzichte van de rol van de stichting. De rol van de inwoners zou volgens vele respondenten actiever nagejaagd moeten worden, dan kan de stichting hoger op de participatieladder komen volgens Pröpper en Steenbeek (1999). In subparagraaf 4.3 wordt de laatste deelvraag van dit onderzoek geanalyseerd.

Paragraaf 4.3 Deelvraag 3: Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om richting deze partijen te bewegen?

Om in kaart te brengen op welke manier Stichting BuurtWelzijn richtingen partijen kan bewegen om 'samenredzaamheid' en verduurzaming op gang te brengen is dit hoofdstuk ingedeeld in 4 paragrafen. De eerste subsubparagraaf behandelt de marketing van Stichting BuurtWelzijn. De tweede subsubparagraaf behandelt het online- versus de offlineprogramma's van de stichting. De derde subsubparagraaf van dit resultaten en analyse hoofdstuk behandelt het thema 'nieuwsbrief'. De laatste subsubparagraaf van dit hoofdstuk behandelt het thema 'acties en resultaat'. Ter afronding van dit laatste afrondende analyse- en resultatenhoofdstuk wordt antwoord gegeven op deelvraag 3 van dit onderzoek. De eerste subsubparagraaf gaat in op de marketing van Stichting BuurtWelzijn. De belangrijkste resultaten worden besproken en gekoppeld aan de literatuur uit het theoretisch kader om tot een passende analyse te komen van de belangrijkste resultaten uit dit onderzoek.

Paragraaf 4.3.1 Marketing:

Volgens vrijwel alle respondenten moet Stichting BuurtWelzijn meer aan marketing doen. Zowel de leden van de stichting geven dit aan als de inwoners van gemeente Renkum die voor dit onderzoek geïnterviewd zijn. Op de vraag of er andere middelen nodig zijn om buurtparticipatie te stimuleren antwoordden vrijwel alle respondenten dat dit nodig was. *'We kunnen veel meer herrie maken op social media. Ik vind dat we daar nog veel meer kunnen behalen, stoute dingen doen en tijd in stoppen'* (Respondent, B6).

'Ik denk op zich dat er voldoende middelen zijn en daar hebben we het in de vergadering over gehad dat er toch veel meer bij de marketing kant moet gebeuren. We doen nou alles vanuit ons zelf maar als er straks wat gebeurt op tv of radio gaat het meer leven denk ik' (Respondent, B2).

Een andere respondent is van mening dat reclameborden de aandacht trekken van inwoners en daarmee buurtparticipatie op gang zal brengen. *'Ik denk sowieso reclameborden. Want als je dat ziet dan ga je automatisch kijken op de site van hee wat is dat. Want nu is dat niet. Mensen hebben er weleens van gehoord maar ze weten niet hoe of wat. Dus echt reclameborden op straat'* (Respondent, B3). De reclameborden werken volgens de respondent stimulerend. Want eerst moeten inwoners weten dat er een site is. *'Ze moeten natuurlijk eerst bekend worden met ons'* (Respondent, B5). De respondent geeft aan dat het gebruik van de site minimaal is. *'Alleen door promotie kan dit gebruik omhoog'* (Respondent, B5). Wanneer het gebruik omhoog gaat kan de stichting hoger op de participatieladder richting de trede 'burgermacht' volgens Arnstein (1969).

Naast de leden van de stichting geven inwoners van gemeente Renkum aan dat er meer moet gebeuren op de marketing vlak. *'Als ik meer van ze zou horen dan zou ik mij sneller inzetten'* (Respondent, D5). Daarnaast hebben de inwoners van de gemeente Renkum ideeën over hoe Stichting BuurtWelzijn de marketing kan opvoeren. *'Vooral meer reclame op openbare gelegenheden'* (Respondent, D9). Wanneer de leden dus meer van de stichting horen kan de stichting eerder op het niveau van coproductie participeren (Edelenbos, 2000).

Wanneer de stichting zich meer op marketing richt zullen er hoogstwaarschijnlijk meer inwoners gebruik maken van het onlineplatform van stichting BuurtWelzijn. Hierdoor kan de stichting met haar beleid hoger op de participatieladder van Pröpper en Steenbeek (1999) komen. Waar de stichting nu

blijft steken op samenwerkende stijl volgens Pröpper en Steenbeek (1999) zal de stichting zich dan een meer faciliterende rol op zich kunnen nemen (Pröpper en Steenbeek, 1999). De volgende subsubparagraaf 4.3.2 gaat in op de online- en offlineprogramma's van Stichting BuurtWelzijn als mogelijkheid om richting partijen te bewegen die 'samenredzaamheid' nastreven.

Paragraaf 4.3.2 Online en Offline:

De tweede subsubparagraaf van dit analyse- en resultatenhoofdstuk behandelt de online- versus offlineprogramma's van Stichting BuurtWelzijn. De online- en offlineprogramma's is een van de middelen om dichterbij partijen te komen die 'samenredzaamheid' voor de stichting stimuleren. Zowel de leden van de stichting als de inwoners die voor dit onderzoek naar 'samenredzaamheid' zijn geïnterviewd zijn hebben ideeën over de rol van de online- en offlineprogramma's van Stichting BuurtWelzijn om de 'samenredzaamheid' te vergroten. In deze subsubparagraaf worden de belangrijkste inzichten uit de interviews besproken en gekoppeld aan de literatuur uit het theoretisch kader.

Volgens de leden van de stichting is het beleid van Stichting BuurtWelzijn vooral gericht op het onlineprogramma. Bij het offlineprogramma van de stichting ligt momenteel niet de focus omdat de leden van de stichting aangeven eerst zich te willen focussen op het onlineprogramma en dat de offlineactiviteiten en daarmee het offlineprogramma dan vanzelf volgt. *'Ik zie de verhoudingen nu als 70/30. 70% online en 30% offline, eerst focussen we op online want het beleid is zo ingesteld dat het offline dan vanzelf volgt'* (Respondent, B6).

Op de site kunnen volgens de respondenten meer dingen gedeeld worden. Hiermee doelde een respondent vooral op 'successtory's'. Dit zijn succes verhalen waarmee inwoners gestimuleerd worden om zelf iets met de site te gaan doen (Respondent B3). *'We moeten er in slagen om een mix van middelen en succesverhalen hebben om daarin te zorgen dat mensen snappen dat hun eigen woonomgeving de meeste veiligheid biedt'* (Respondent, B5). Hierbij heeft de inwoner de rol van mede producer ten opzichte van de stichting en is er voor beide partijen meer participatie mogelijk (Edelenbos & Monnikhof, 2001).

Een van de respondenten geeft aan dat de stichting te veel focust op het onlineprogramma terwijl er bij het offlineprogramma nog veel te halen valt. Daarnaast geeft een professional uit de praktijk aan dat een site als www.mijnbuurtwelzijn.nl heel erg kan 'leven' maar dat er heel veel energie in gestopt moet worden. Soms is het handig om een site als Facebook te gebruiken als de gewone site niet genoeg leeft. *'Soms merk je dat een project levendiger is op Facebook dan op onze site'* (Respondent, C1). Naast dat het moet 'leven' op een site moet een site ook heel gebruiksvriendelijk zijn volgens respondent C1, pas dan kan de inwoner hoger op de participatieladder komen (Edelenbos & Monnikhof, 2001).

De inwoners uit de gemeente Renkum geven aan niet via een site benaderd te willen worden. Een website duurt te lang geven ze aan. *'Het zou makkelijker zijn als men elkaar al een keer ontmoet hebt. Dan is mijn motivatie groter'* (Respondent, D10). Een site vinden de inwoners onpersoonlijk (Respondent, D5). De theorie over attitudinale verbondenheid gaat hierbij op, verbondenheid door persoonlijk contact waarbij de banden met de burens sterker worden (Woldoff, 2002).

Daarnaast gaf een inwoner aan dat er al veel onlineplatforms zijn waarop vraag en aanbod wordt aangemeld. *'Ik denk dat er geen behoefte aan is, al die onlineplatforms overstemmen elkaar'* (Respondent, D2). Dit heeft te maken met de groei van het aantal publieke maatschappelijke

organisaties. Hierbij groeit het aantal verbindingen tussen de organisaties, zo ook voor Stichting BuurtWelzijn (Oomes, Bosman en Langerak (2014). Een van de mogelijkheden voor Stichting BuurtWelzijn om dichterbij partijen te bewegen die 'samenredzaamheid' nastreven is de nieuwsbrief. De volgende subsubparagraaf gaat in op de nieuwsbrief als mogelijkheid.

Paragraaf 4.3.3 Nieuwsbrief:

De derde subsubparagraaf van dit analyse- en resultatenhoofdstuk behandelt de nieuwsbrief als middel om dichterbij partijen te bewegen die 'samenredzaamheid' voor de stichting stimuleren. Zowel de leden van de stichting als de inwoners hebben ideeën over hoe de nieuwsbrief kan leiden tot meer 'samenredzaamheid' van het buurtnetwerk. De belangrijkste inzichten uit de interviews worden in deze subsubparagraaf toegelicht en gekoppeld aan de literatuur uit het theoretisch kader.

Elke week gaat er vanuit Stichting BuurtWelzijn een nieuwsbrief uit naar de inwoners die een account hebben op Www.mijnbuurtwelzijn.nl (Respondent, B4). De respondenten die voor dit onderzoek geïnterviewd zijn hebben wisselende ideeën over de nieuwsbrief.

Een van de respondenten gaf tijdens het interview aan dat ze elke week de nieuwsbrief krijgt en weleens een hulpvraag heeft geplaatst maar dat er vervolgens niemand op reageerde. *'Ik heb een hulpvraag geplaatst en die staat dan nog steeds bovenaan en dan denk ik dit klopt niet. De hulpvraag is te oud en mensen zien het elke week voorbijkomen dus niemand reageert erop'* (Respondent, D3). Dit duidt op het probleem van sociaal kapitaal volgens Portes (1998) hij gaf aan dat individuen door het sociaal kapitaal wat de groep wel bezit maar het individu niet, buitengesloten kan worden.

Andere respondenten geven aan dat de nieuwsbrief niet actueel genoeg is. *'De nieuwsbrief zou meer up to date moeten zijn'* (Respondent, D6). *'... ja maar jongens er staan berichten uit 2014 op, dus dat maakt mij niet nieuwsgierig'* (Respondent, D10). Dit duidt op een volgend probleem wat de respondenten aangeven over de nieuwsbrief. De nieuwsbrief bevat steeds dezelfde berichten waardoor de nieuwsbrief niet 'up to date' is. Gevolg hiervan is dat inwoners steeds hetzelfde lezen en de drempel om ergens op te reageren wordt groter naarmate er oudere berichten in de nieuwsbrief staan. *'Er is niks te melden in de nieuwsbrief, er zijn geen nieuwe mensen en de berichten zijn te oud'* (Respondent, D5). Portes (1998) noemt dit de 'downward leveling norms' het gaat tegen de 'mainstream' normen in om op een bericht wel te reageren (Portes, 1998).

Een aantal leden van de stichting geven aan dat het tellen van nieuwe nieuwsbrief lezers moeilijk gaat. *'Een nieuwe nieuwsbrief lezer wil niet zeggen dat het iets toevoegt. Je hebt vaak het dubbele aan nieuwsbrieflezers, maar ondertussen doen mensen niks met hun account'* (Respondent, B3).

De professional uit de praktijk gaf tijdens het interview aan ook met een nieuwsbrief te werken. *'De nieuwsbrief wordt heel goed gelezen, maar dat is mede door het fysieke contact wat de mensen in de praktijk met elkaar hebben'* (Respondent, C1). Daarnaast gaf de respondent aan dat de nieuwsbrief er maar één keer in de twee maanden uit gaat. Dit om de nieuwsbrief volledig actueel te houden (Respondent, C1). Wanneer dit gebeurt zullen inwoners gemotiveerder zijn om een site te gebruiken geeft respondent C1 aan. Als er een basis is voor inwoners zodat ze elkaar leren kennen komt de hulp aan het einde. *'Eerst willen mensen weten wat er is, de info komt eerst daarna het helpen en de andere stappen'* (Respondent, C1). Wat de professional aangeeft duidt op de participatieladder van Edelenbos en Monnikhof (2001) eerst volgt de 'trede' van het informeren pas daarna volgen de andere 'treden' met de volledige participatie op de treden coproduceren en meebeslissen. Pas dan is er volgens Edelenbos en Monnikhof (2002) volledige participatie mogelijk. De rol van de participant

zal dan leiden tot die van initiatiefnemer (Pröpper en Steenbeek, 1999). De respondenten gaven tijdens de interviews aan dat er zonder actie van de stichting of vanuit de inwoners geen resultaat is, dus gaat de volgende subsubparagraaf hierop in, als mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om dichter naar partijen te bewegen die 'samenredzaamheid' nastreven.

Paragraaf 4.3.4 Acties en resultaat:

De laatste subsubparagraaf van dit analyse- en resultatenhoofdstuk behandelt het thema 'acties en resultaat'. Vooral de inwoners van de gemeente Renkum die geïnterviewd zijn voor dit onderzoek hebben ideeën over acties en projecten die wel of geen resultaat opleveren voor Stichting BuurtWelzijn ten aanzien van 'samenredzaamheid' van buurten in Nederland.

De leden van de stichting geven aan dat wanneer Stichting BuurtWelzijn ergens in Nederland actief is dat er veel animo onder de buurtbewoners is, echter wanneer de stichting vervolgens geen prikkels meer geeft aan het initiatief valt het stil en zijn de inwoners niet actief meer. *'In Utrecht in de vogelenbuurt zijn we heel actief geweest en daar was een flow maar op een gegeven moment sinds we daar niet meer actief zijn wordt de activiteit in de buurt ook veel minder'* (Respondent, B2).

Volgens Portes (1998) kan het zijn dat dit de tweede negatieve consequentie is van sociaalkapitaal. De inwoners worden door de activiteiten geclaimd en de individuele vrijheid wordt beperkt door de verplichten die bij de activiteiten komen.

Zowel de leden van de stichting als de inwoners uit Renkum die voor dit onderzoek geïnterviewd zijn hebben ideeën over de acties en projecten die 'samenredzaamheid' voor de stichting opleveren.

Een aantal respondenten geeft aan dat er door meer ondersteuning vanuit de stichting meer resultaten geboekt kunnen worden. *'Door vooral succesvolle middelen te bieden en zo buurtbewoners meer vertrouwen te geven kan het gaat werken'* (Respondent, B2). De leden van de stichting geven aan de expertise te hebben om de nodige ondersteuning aan de inwoners te bieden. *'Zoals ik zei denk ik dat we aardige expertise hebben alleen ik denk dat we bepaalde dingen verder kunnen ontwikkelen we zijn nu bezig met buurtredacteurs trainingen, maar als mensen die training hebben gehad dan laten ze het weer los'* (Respondent, B1). Dit heeft te maken met de 'downward leveling norms' door deze normen worden de activiteiten in de groep te niet gedaan en het succes wordt belemmerd (Portes, 1998).

Na de training geven de respondenten aan dat er door de buurtredacteurs niet verder gekeken wordt. *'Ze kijken niet verder dan de training want ze denken we hebben het ei al gevonden'* (Respondent, B6). Een van de respondenten gaf aan dat de trainers van de stichting niet kunnen verwachten dat mensen de rest van hun leven de juiste middelen hebben om door te gaan (Respondent, D7). *'Geef mensen wat meer instrumenten en dat mis ik in mijn buurtje want er is nu geen commitment'* (Respondent, D7).

Een aantal inwoners uit Renkum geeft aan dat ze door de regelmatige ondersteuning denken meer actief te worden (Respondent, D8). Daarbij is feedback belangrijk. *'Dat je aangeeft van héé waar loopt het vast en waar zit je nou, dat je een soort evaluatie hebt'*. (Respondent, D9). Feedback is daarnaast belangrijk geeft respondent D5 aan om mensen te motiveren. *'Feedback maakt dat je erbij hoort bij de groep. Het is eigenlijk een motivatie om dingen te doen. Het is daarom belangrijk om feeling te houden en mensen op te bellen van hee hoe gaat het'* (Respondent, D9).

Een van de andere respondenten die actief is in een bestuur geeft aan dat het persoonlijke contact inwoners aanspoort tot activiteit. *'Iemand van het bestuur heeft de verantwoordelijkheid om iemand die jarig is een kaartje te sturen. Dat zijn van die simpele dingen van even aandacht schenken'*. (Respondent, D8).

De professional uit de praktijk geeft aan dat wanneer er eenmaal activiteiten opgestart zijn en onderhouden worden de volgende activiteiten zelf ontstaan. *'Je merkt nu dat het bijna niet meer nodig is dat wij prikkels geven want van het ene project komt nu het volgende project'* (Respondent, C1). Door contacten te onderhouden en doormiddel van feedback wordt de 'attitudinale verbondenheid' en de 'behaviorial verbondenheid' groter. Forrest en Kearns (2001) stellen dat deze soorten verbondenheid zorgen voor binding met de buurt. Door contacten met buurtbewoners of initiatiefnemers van een project wordt de banden sterker en aan probleem kan doormiddel van feedback worden gewerkt. Subparagraaf vier is met deze alinea ten einde gekomen. De volgende alinea geeft concluderend antwoord op deelvraag 3 van dit onderzoek.

Concluderend kan gesteld worden dat deelvraag 3 van dit onderzoek: 'Hoe kan Stichting BuurtWelzijn dichterbij partijen bewegen die 'samenredzaamheid' stimuleren?' Beantwoord kan worden aan de hand van vier mogelijkheden die Stichting BuurtWelzijn heeft om dichterbij partijen te bewegen. De eerste mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn is de marketing. De respondenten geven aan dat er op marketing vlak voor de stichting kansen liggen om dichterbij partijen te bewegen. Er moet volgens de respondenten op marketing vlak meer 'herrie geschopt' worden. Theorie van Edelenbos (2000) en Arnstein (1969) over de participatieladder en de niveaus van participatie zijn in deze analyse subparagraaf aan gekoppeld.

De tweede mogelijkheid is de online- versus offlineprogramma's van Stichting BuurtWelzijn. De respondenten geven aan dat er teveel op het onlineprogramma wordt gefocust en te weinig op het offlineprogramma waarin mensen elkaar kunnen leren kennen. De theorie van Edelenbos en Monnikhof (2001) is in deze subsubparagraaf hieraan gekoppeld. De derde mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om buurten 'samen redzaam' te laten functioneren is een aanpassing in de nieuwsbrief. De respondenten geven aan dat de nieuwsbrief niet actueel genoeg is en niet 'up to date'. Portes (1998) is hier aangekoppeld in deze subsubparagraaf met theorie over sociaalkapitaal. De laatste mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om richting partijen te bewegen zijn de acties die de stichting uitvoert. De respondenten geven aan dat er zonder actie geen resultaat is voor Stichting BuurtWelzijn. Onder andere Forrest en Kearns (2001) met de theorie over attitudinale verbondenheid zijn hieraan gekoppeld.

Hiermee is deelvraag 3 van dit onderzoek beantwoord. Om antwoord te geven op de hoofdvraag van dit onderzoek bevat hoofdstuk vijf van dit onderzoeksrapport de conclusie en daarmee het antwoord op de hoofdvraag van dit onderzoek.

Hoofdstuk 5: Conclusie

Dit hoofdstuk legt een link tussen het theoretisch kader en de data-analyse uit hoofdstuk vier. Aan de hand van het theoretisch kader en de data-analyse zal een antwoord gegeven worden op de hoofdvraag van dit onderzoek:

‘Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de ‘samenredzaamheid’ van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?’

In hoofdstuk vier zijn de deelvragen van dit onderzoek beantwoord, in de volgende alinea’s worden de antwoorden op de deelvragen kort herhaald. Ten eerste deelvraag 1: ‘Wat zijn de kenmerken van de stichting in hoe zij een buurt en het bijbehorende netwerk benaderen?’ Hierop is in hoofdstuk vier antwoord gegeven aan de hand van vier pijlers. De eerste pijler is de kernboodschap van de stichting, de respondenten hebben hier individueel eigen ideeën over. De tweede pijler is de meerwaarde van de stichting ten opzichte van andere initiatieven. De derde pijler is de doelgroep waar de stichting zich op richt met haar werkzaamheden. Ten slotte is de laatste pijler de zorgtaak, op dit punt kan de stichting nog veel bereiken zoals te lezen is in hoofdstuk vier.

De tweede deelvraag van dit onderzoek was: ‘Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden tot samenwerking die gericht is op het ‘samen redzaam’ maken van buurten?’ Deze deelvraag is in hoofdstuk vier beantwoord aan de hand van vier kernwoorden. Stichting BuurtWelzijn heeft een aantal mogelijkheden om de samenwerking die gericht is op verduurzaming te vergroten. De eerste mogelijkheid is kleinschaligheid. De tweede mogelijkheid is de drempel die voor inwoners verlaagd moet worden. De derde mogelijkheid is de offline- en onlinemethodes aanpassen. Ten slotte is de laatste mogelijkheid de rol van de inwoners die actiever nagejaagd zou moeten worden.

De derde deelvraag van dit onderzoek: ‘Hoe kan Stichting BuurtWelzijn dichter naar partijen bewegen die ‘samenredzaamheid’ stimuleren?’ is beantwoord in hoofdstuk vier van dit onderzoeksrapport. De eerste mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn is de marketing. De tweede mogelijkheid is de online- versus de offlineprogramma’s van Stichting BuurtWelzijn. De derde mogelijkheid is de nieuwsbrief die aangepast zou moeten worden. De laatste mogelijkheid zijn de acties die Stichting BuurtWelzijn uitvoert. De inwoners willen ‘actie’ want zonder actie geen resultaat. Dit was de laatste deelvraag van dit onderzoek, de volgende alinea’s gaan in op de hoofdvraag van dit onderzoek.

Om antwoord te geven op de hoofdvraag van dit onderzoek wordt allereerst antwoord gegeven op het eerste deel van de hoofdvraag: ‘Wat zijn de kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk?’ Nadat er een antwoord is geformuleerd op deze vraag zal antwoord gegeven kunnen worden op het tweede deel van de hoofdvraag: ‘Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de ‘samenredzaamheid’ van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?’

Op de vraag: ‘Wat zijn de kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk?’ kan antwoord gegeven worden aan de hand van deelvraag 1 van dit onderzoek. Aan de hand van de resultaten kan geformuleerd worden wat de kenmerkende eigenschappen zijn van een goed functionerend netwerk. Het antwoord op deelvraag 1 was geformuleerd aan de hand van een aantal

kenmerken van de stichting in hoe ze een buurtnetwerk benaderen. Deze kenmerken zijn eigenschappen van het netwerk zoals geformuleerd in de hoofdvraag van dit onderzoek.

Het eerste kenmerk van een goed functionerend buurtnetwerk is de kernboodschap van het buurtnetwerk waar Stichting BuurtWelzijn zich op richt. Zoals uit de analyse van deelvraag 1 in hoofdstuk vier is gebleken zijn de medewerkers van de stichting het niet uniform eens over de kernboodschap. Het doel van de stichting dat onderdeel is van de kernboodschap daar denken de respondenten wel unaniem over. Volgens Geuijen (2014) is het belangrijk dat de respondenten hetzelfde over de kernboodschap denken, wanneer hier eenduidigheid over bestaat zal de stichting hoger op de participatieladder komen volgens Arnstein (1969) genoemd in subsubparagraaf 2.3.1. En kan 'burgerparticipatie' zoals gesteld in hoofdstuk twee subparagraaf 1.1 nagestreefd worden.

Van Berlo (2012) stelt dat de overheid ver netwerkt. De complexiteit van de overheid neemt toe door de groei van het aantal organisaties in de publieke sector. Door de groei van deze publiek-maatschappelijke organisaties groeit het aantal verbindingen tussen deze organisaties. Hiermee ver netwerkt de samenleving, het aantal verbindingen tussen publieke organisaties neemt toe en wordt op individueel niveau onderhouden (Van Berlo, 2012). Vaker zijn burgers of maatschappelijke partijen onderdeel van netwerken die werken aan een publieke taak. De kernboodschap van Stichting BuurtWelzijn maakt onderdeel uit van deze publieke taak.

Het tweede kenmerk van een goed functionerend buurtnetwerk, afgeleid uit de analyse van deelvraag 1, is de meerwaarde van de stichting in hoe zij een buurtnetwerk benaderen en daarmee de meerwaarde van het buurtnetwerk zelf. Onder de respondenten die voor dit onderzoek geïnterviewd zijn wordt niet eenduidig gedacht over de meerwaarde van de stichting en dus de meerwaarde van het buurtnetwerk. Een aantal respondenten noemt als meerwaarde de onlinebuurt of de eigen regie van de inwoners. Een andere respondent vond dat er nog geen meerwaarde is. Echter om een goed functionerend buurtnetwerk te garanderen moet het initiatief dat het buurtnetwerk ondersteund wel een meerwaarde hebben. (Geuijen, 2013).

Het derde kenmerk van een goed functionerend buurtnetwerk afgeleid uit de analyse van deelvraag 1 is de doelgroep van de stichting en hoe zij een buurtnetwerk benaderd. Overeenkomstig met de eerste twee kenmerken van een goed functionerend buurtnetwerk wordt er over de doelgroep van het buurtnetwerk waar Stichting BuurtWelzijn zich op richt ook verschillend gedacht onder de respondenten. Een aantal respondenten noemt eenzame ouderen als grootste doelgroep, daarbij kan echter de rest van de inwoners van Nederland niet uitgesloten worden, hieraan gekoppeld wordt de attitudinale verbondenheid van Woldoff (2002).

Het laatste kenmerk van een goed functionerend buurtnetwerk afgeleid uit de analyse van deelvraag 1 is de taak van het buurtnetwerk. De taak van het buurtnetwerk waar de stichting zich op richt is de zorgtaak. De taak, in dit geval de zorgtaak, is een punt waarop de stichting nog veel kan bereiken als het gaat om een goed functionerend buurtnetwerk. Zoals blijkt uit de analyse van deelvraag 1 in hoofdstuk vier is de zorgtaak voor de respondenten nog geen duidelijk kenmerk. Nu de kenmerken van een goed functionerend buurtnetwerk helder zijn gaan de volgende alinea's in op het tweede deel van de hoofdvraag: *'Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?'* Om op het tweede deel van de hoofdvraag antwoord te geven wordt gebruik gemaakt van deelvraag 2 en 3 uit het analyse hoofdstuk vier.

Deelvraag 2 en 3 geven in het analyse hoofdstuk vier antwoord op respectievelijk de vragen: 'Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking die gericht is op 'samenredzaamheid' van het buurtnetwerk?' En 'Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om richting deze partijen te bewegen?' De analyse uit hoofdstuk vier zal gebruikt worden om antwoord te geven op deel twee van de hoofdvraag van dit onderzoek.

Stichting BuurtWelzijn heeft een aantal mogelijkheden om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken in Renkum te vergroten en te verduurzamen, met daarbij de inachtneming van de kenmerken van een goed functionerend buurtnetwerk uit het eerste deel van de hoofdvraag. De volgende alinea's zullen de mogelijkheden voor Stichting BuurtWelzijn bespreken om de 'samenredzaamheid' te vergroten binnen gemeente Renkum. De resultaten zullen kort gekoppeld worden aan theorie uit hoofdstuk twee.

De eerste mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om de 'samenredzaamheid' te vergroten is om zich te richten op de kleinschaligheid van de buurten waar de stichting zowel online- als offline mee werkt. De stichting maakt in haar offline- en onlineprogramma's gebruik van buurten. Echter vele respondenten geven aan zich niet thuis te voelen in een buurt, maar zich wel verbonden te voelen met een straat. De kleinschaligheid zal in het online- en offlineprogramma van Stichting BuurtWelzijn meer naar voren moeten komen. Dan zal de attitudinale verbondenheid volgens Woldoff (2002) toenemen en krijgen inwoners een hechtere band met de buurt. Dit brengt meer participatie in de buurt met zich mee (Woldoff, 2002).

Iets uit het onlineprogramma genoemd in subparagraaf 2.3 waarin Stichting BuurtWelzijn kan inspelen op meer kleinschaligheid is de nieuwsbrief die de stichting elke week stuurt naar de bewoners die een account hebben. De respondenten geven aan in subsubparagraaf 4.2.1 dat de nieuwsbrief gaat over een hele buurt waar ze zich niet mee verbonden voelen. Volgens Pröpper en Steenbeek (1999) zullen inwoners meer gaan participeren wanneer ze zich meer verbonden voelen in de wijk. Dit kan met de nieuwsbrief bereikt worden.

De tweede mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om de 'samenredzaamheid' te vergroten is zich richten op de drempel die inwoners voelen om gebruik te maken van het onlineplatform waar Stichting BuurtWelzijn zich op richt in het onlineprogramma (Respondent B2). Zoals besproken in subparagraaf 2.2 voelen inwoners een drempel om een hulpvraag op het onlineplatform van de stichting te zetten. Lin en Dumin (1986) noemen dit 'bridging', individuen moeten verder zoeken buiten bestaande contacten voordat ze ergens mee geholpen worden.

Een manier voor Stichting BuurtWelzijn om dichterbij de respondenten te komen, zodat de drempel die individuen over moeten te verkleinen, is meer doen aan de marketing van de stichting. De respondenten geven aan dat wanneer ze beter bekend worden met de stichting of er meer inwoners bekend mee zijn dat de individuen dan de kans kleiner achten dat ze een hulpvraag hebben maar er niks mee doen. Op deze manier kan de stichting eerder op het niveau van coproductie zitten volgens Edelenbos (2000) en daarmee meer aan de functies van 'burgerparticipatie' (Michels, 2011, zoals genoemd in subsubparagraaf 2.1.2, toekomen. De resultaten van het onderzoek, genoemd in hoofdstuk vier, geven aan dat wanneer er aan de vijf functies van 'burgerparticipatie' voldaan wordt een netwerk dan 'samenredzaam' kan functioneren. Hiermee kan de stichting hoger op de participatieladder, genoemd in subsubparagraaf 2.3.1, komen (Arnstein, 1969).

Een derde mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om dichterbij de partijen te bewegen zodat 'samenredzaamheid' vergroot wordt is de online- en offlineprogramma's aanpassen aan de wensen van de respondenten. Zoals uit subparagraaf 2.3 blijkt vinden de inwoners het jammer dat de stichting grote nadruk legt op het onlineprogramma. Online gebeurt er volgens de inwoners te weinig. Gevolg is dat er geen actie door de inwoners genomen wordt, omdat ze niet de verantwoordelijkheid en de verbinding voelen om elkaar te helpen. Almedom (2005) spreekt over 'bonding' hulp vragen binnen bestaande contacten verloopt goed. De 'bridging' waar Lin en Dumin (1986) over spreken komt niet opgang.

Door minder te focussen op het onlineprogramma kan Stichting BuurtWelzijn zich meer richten op het offlineprogramma. Zoals besproken in subparagraaf 3.4 vinden respondenten dat ze online niet genoeg aangespoord worden om actie te ondernemen en zonder actie is er geen resultaat. Subsubparagraaf 3.3.4 gaat hier dieper op in. Forrest en Kearns (2001) spreken over attitudinale verbondenheid. Wanneer er meer 'actie' in de buurt is en inwoners elkaar kennen wordt de binding met de buurt groter en voelt men zich meer verbonden met de buurt (Forrest & Kearns, 2001). Volgens Portes (1998) wordt het succes belemmerd door de geldende normen binnen het netwerk, dit noemt Portes (1998) 'downward leveling norms'.

Er moet dus meer gefocust worden op de rol van de inwoner in het proces van 'burgerparticipatie'. Daarmee ligt de focus op de verschillende functies van 'burgerparticipatie' (Michels, 2011). Wanneer hier meer op gefocust wordt zal de informele hulp zoals genoemd in subsubparagraaf 4.3.2 onder de inwoners van Renkum toenemen. En zal er aan de definitie van 'informele hulp' zoals genoemd wordt in subsubparagraaf 2.2.2 kunnen worden voldaan.

Stichting BuurtWelzijn kan samen met de actieve burgers worden gezien als een co-creatie volgens Van Berlo (2012). Het is een samenwerking in netwerken met een netwerksamenwerking waarbij door diverse partijen wordt bijgedragen aan een gezamenlijk resultaat. Zoals gesteld ziet Wenger (1998) een netwerkorganisatie als een 'community of practice'.

In zijn theorie gaat Wenger (1998) uit van vier veronderstellingen. Ten eerste zijn mensen sociale wezens. Ten tweede stelt Wenger (1998) kennis is een zaak van competentie met betrekking tot een bepaalde klus of bezigheid. Daarnaast is kennis een zaak van participeren in de beoefening van dergelijke klussen. Hiermee doelt Wenger (1998) op een actieve betrokkenheid in de wereld. Hier sluit de mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn op aan er kan door meer acties meer resultaten geleverd kunnen worden. De laatste veronderstelling is zingeving. Dit is het vermogen volgens Wenger (1998) om de wereld en de betrokkenheid als zinvol te ervaren.

De laatste mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om richting partijen te bewegen die 'samenredzaamheid' vergroten is dat de stichting zich meer richt op de rol van de inwoners in het participatieproces. De respondenten geven aan een samenwerkende rol te zien weggelegd voor de inwoners van Renkum. Wanneer Stichting BuurtWelzijn zich meer richt op de actieve rol die inwoners hebben, dan zal wanneer de stichting ook meer actie onderneemt om de inwoners te stimuleren, dit de resultaten ten goede komen (Pröpper en Steenbeek, 1999). Wanneer de rol van de inwoner gestimuleerd wordt zal de stichting meer participatie teweegbrengen (Pröpper en Steenbeek, 1999).

De theoretische doelstelling van dit onderzoek was het thema 'samenredzaamheid' conceptualiseren in de theorie, omdat er nog geen wetenschappelijke literatuur te vinden was over het begrip

'samenredzaamheid' in de lijn van 'burgerparticipatie'. Het concept 'samenredzaamheid' is in dit onderzoek geoperationaliseerd aan de hand van onder andere: Woldoff (2002), Pröpper en Steenbeek (1999), Forrest en Kearns (2001), Almedom (2005), Portes (1998), Wenger (1998), Lin en Dumin (1986), Edelenbos (2000), Geuijen (2013), Geuijen (2014), Van Berlo (2012), en ten slotte Arnstein (1969).

Om terug te komen op de praktische doelstelling van dit onderzoek kan Stichting BuurtWelzijn de 'samenredzaamheid' in gemeente Renkum aanjagen door zich ten eerste te richten op ten eerste de kleinschaligheid van de buurt. Ten tweede door de drempel te verlagen voor inwoners om een hulpvraag op het onlineplatform te plaatsen. Ten derde door de verhouding tussen de online- en offlineprogramma's in de gaten te houden. Inwoners willen elkaar graag ontmoeten en op die manier een band creëren. Ten slotte kan Stichting BuurtWelzijn de 'samenredzaamheid' vergroten door de rol van de inwoner meer te laten gelden waardoor de inwoner meer gestimuleerd wordt tot participatie.

In dit hoofdstuk zijn een aantal punten aan de orde geweest, waar Stichting BuurtWelzijn lessen uit kan trekken betreffende de 'samenredzaamheid' van het buurtnetwerk in de gemeente Renkum. In dit hoofdstuk is het theoretisch kader gekoppeld aan de data- verzameling uit de interviews. Er is antwoord gegeven op de hoofdvraag van dit onderzoek. Het volgende hoofdstuk behandelt kritisch het onderzoeksproces dat voorafgaand aan dit onderzoek doorlopen is.

Hoofdstuk 6: Discussie

In dit hoofdstuk zal ik als onderzoeker ingaan op de tekortkomingen van mijn onderzoek naar 'samenredzaamheid' in de gemeente Renkum. Dit hoofdstuk kijkt met een kritisch oog naar de gehanteerde methode van het onderzoeksproces en het verloop van dit onderzoeksproces. Er zijn een aantal mogelijke zaken die van invloed kunnen zijn geweest op de uitslag van dit onderzoek. Tevens worden er in dit hoofdstuk voorstellen gedaan voor vervolgonderzoek.

Binnen dit kwalitatieve onderzoek is er gebruik gemaakt van verificatie-strategieën. Dit is gedaan om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen (Morse et al. 2002, p. 11-13). In het methode hoofdstuk van dit onderzoeksrapport is het belang van betrouwbaar en valide onderzoek gewaarborgd. Zoals ik in hoofdstuk drie al kort benoemde heb ik dit onderzoek niet geheel vrij van vooroordelen kunnen uitvoeren. Ik deed dit onderzoek in opdracht van Stichting BuurtWelzijn als onderdeel van een onderzoeksstage. Dit onderzoek is uitgevoerd en geschreven op het kantoor van Stichting BuurtWelzijn te Utrecht. Omdat ik als onderzoeker gemiddeld vijf dagen in de week op kantoor van Stichting BuurtWelzijn aan dit onderzoek werkte met om mij heen medewerkers van de stichting kan het zijn dat dit invloed heeft gehad op de resultaten.

In hoofdstuk drie behandelde ik de generaliseerbaarheid van dit onderzoek naar 'samenredzaamheid' de gemeente Renkum. De omvang van dit onderzoek was 23 respondenten. Het was door de tijdsperiode van dit onderzoeksproject niet mogelijk om dit aantal te vergroten. In de analyse merkte ik een duidelijke 'rode draad' op in de antwoorden die de respondenten gaven. Vaak herhaalde respondenten antwoorden, die al eerder door andere respondenten gegeven waren. Aan het einde van de interviewfase van dit onderzoek kwam er geen nieuwe informatie uit de interviews naar voren. Dit is de reden dat ik er zeker van ben dat ik het verzadigingspunt van de interviews bereikt heb en dat volgende interviews geen nieuwe informatie zouden bevatten.

Een ander punt wat in dit hoofdstuk besproken dient te worden is de validiteit van de respondenten. De respondenten die voor dit onderzoek benaderd zijn, zijn inwoners uit Renkum met een (actieve) account op mijnbuurtwelzijn.nl. Deze inwoners hebben zich een keer aangemeld voor de nieuwsbrief van Stichting BuurtWelzijn. Gegeven het feit dat zij een (actieve) account hebben en op mijn mail hebben gereageerd met mijn verzoek tot een interview geeft aan dat het intrinsiek gemotiveerde inwoners zijn die zich inzetten voor de buurt. Dit maakt dat de respondenten vooraf bepaalde informatie hadden en wellicht vooroordelen hadden over Stichting BuurtWelzijn en over de gemeente Renkum die van invloed kunnen zijn geweest op de uitslag van dit onderzoek. Een optie voor vervolgonderzoek is het interviewen van inwoners die juist geen account hebben op www.mijnbuurtwelzijn.nl om dieper achter de kern van het kennisprobleem van Stichting BuurtWelzijn te komen.

In het methoden hoofdstuk van dit onderzoek is de positionering van mij als onderzoeker besproken gedurende het onderzoeksproces. Boeije (2005) stelt dat een individu als onderzoeker moet proberen om te voorkomen zelf betekenis te geven aan de verkregen data. Dit heb ik als onderzoeker in dit onderzoeksproces ook geprobeerd. Ik heb geprobeerd om als onderzoeker geen wederzijdse beïnvloeding tussen mijzelf en het subjectief van het onderzoek te laten plaatsvinden (Boeije, 2005).

In dit hoofdstuk wil ik graag benadrukken dat dit onderzoek interpretatief is. De data die in hoofdstuk vier te lezen zijn hebben mijn interpretatie van de antwoorden die de respondenten in de interviews gegeven hebben. Hoogstwaarschijnlijk heeft mijn interpretatie invloed gehad op de dataverzameling en de data-analyse. Vooral in de fasen van het axiaal coderen en het selectief coderen heb ik als onderzoeker keuzes gemaakt welke categorieën belangrijker waren dan andere categorieën (Boeije, 2005).

De theoretische doelstelling voor dit onderzoek was inzicht ontwikkelen in het concept 'samenredzaamheid', omdat er nog geen theoretisch gefundeerd concept in de wetenschappelijke literatuur is. Derhalve zou het theoretisch kader aangepast kunnen worden om nog meer te weten te komen over het concept 'samenredzaamheid'. Theoretische concepten als 'zingeving' en 'intrinsieke motivatie' kunnen ook van invloed zijn op de 'samenredzaamheid' van een buurt binnen een gemeente. Dit zou dan ook in vervolgonderzoek meegenomen kunnen worden.

Een ander punt dat ik aan Stichting BuurtWelzijn wil meegeven over vervolgonderzoek is dat wanneer ik de vraag stelde over de meerwaarde van de stichting ten opzichte van soortgelijke initiatieven de antwoorden van de respondenten uiteenliepen. Een belangrijk punt waar Stichting BuurtWelzijn denk ik nog terrein zou kunnen winnen ten opzichte van andere soortgelijke initiatieven, is door een concurrentieonderzoek laten uitvoeren om de meerwaarde van Stichting BuurtWelzijn ten opzichte van andere soortgelijke initiatieven beter vast te stellen.

Literatuurlijst

Almedom, A.M. (2005). *Social capital and mental health: An interdisciplinary review of primary evidence*. *Social Science & Medicine*, 61, 943-964.

Arnstein, S. (1969). *A ladder of citizen participation*. *Journal of the American Institute of Planners*, 34 (4).

Berlo, van. D. (2012). *Wij, de overheid. Cocreatie in de netwerksamenleving. Ambtenaar 2.0*. pp. Verkregen via: <http://www.davied.dds.nl/boeken/wijdeoverheid.pdf>. Verkregen op: 12 mei 2016.

Binnenlandsbestuur (2013). *Bereidheid 'burgerparticipatie' stopt bij troep opruimen*. Verkregen via: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/bereidheid-'burgerparticipatie'-stopt-bij-troep.9105498.lynkx>. Verkregen op: 2 augustus 2016.

Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Amsterdam: Boom Onderwijs.

Boeije, H. (2010). *Classificatie van kwalitatief onderzoek*. Verkregen via: http://www.boomlemmatijdschriften.nl/tijdschrift/KWALON/2010/1/KWALON_2010_015_001_001 Verkregen op: 21 april 2016.

Boeije, H. (2014). *Analyseren in kwalitatief onderzoek*. Amsterdam: Boom onderwijs.

Bourdieu, P. (1986), *Handbook of theory and research for the sociology of education*, Greenwood Press.

Buurtwelzijn. *Stichting BuurtWelzijn*. Verkregen via: <http://www.mijnbuurtwelzijn.nl/Home/OverBuurtWelzijn>. Verkregen op: 25 april 2016.

Bryman, A. (2012). *Social research methods*. Oxford.

Coleman, J.S. (1988), *Social Capital in the Creation of Human Capital*; *The American Journal of Sociology*, 94:95-120.

Cutcliffe, J. & McKenna, P. (2002). *When do we know what we know*. School of Health Sciences, University of Ulster, Cromore Road, Coleraine, Co. Londonderry BT52 1SA, UK.

Dale, van. (2016). Verkregen via: <http://www.vandale.nl/opzoeken?pattern=participatie&lang=nn#.V6BjIbiLShc>. Verkregen op: 2 augustus 2016.

Due, P., Holstein, B., Lund, R., Modvig, J., & Avlund, K. (1999). *Social relations: networks, support and relational strain*. *Social Science & Medicine*, 48, 661-673.

Dinjens, M. (2010). *'Burgerparticipatie' in de lokale politiek. Een inventarisatie van gemeentelijk beleid en activiteiten op het gebied van 'burgerparticipatie'*. Amsterdam: Instituut voor Publiek en Politiek.

Edelenbos, J. & Monnikhof, R. (2001). *Lokale interactieve beleidsvorming. Een vergelijkend onderzoek naar de consequenties van interactieve beleidsvorming voor het functioneren van de lokale democratie*. Lemma: Utrecht.

Elchardus, M. (2007). *Sociologie een inleiding*. Pearson.

Forrest, R., Kearns, A. (2001), *Social Cohesion, Social Capital and the Neighbourhood*; Urban Studies.

Gemeente Renkum. (2008). *Renkum (ver)bindt!* Sociale Structuurvisie Gemeente Renkum. Verkregen via:

<https://www.renkum.nl/conf/Overig/Zoeken?searchbase=0&searchrange=10&searchpage=1&nodelocation=11148a53-5242-4a2f-a555-046febe557c3&freetext='burgerparticipatie'>. Verkregen op: 1 augustus 2016.

Geuijen, K. (2013). Maatschappelijke meerwaarde creëren in publieke netwerken: waartoe en hoe? Bestuurswetenschappen, 2014. Verkregen via: <http://www.ikpob.nl/wp-content/uploads/2015/08/Maatschappelijke-meerwaarde-cre%C3%ABren-in-publieke-netwerken-waartoe-en-hoe.pdf>. Verkregen op: 9 september 2016.

Gouldner, A.W. (1960). *The norm of reciprocity: A preliminary state-ment*. American Sociological Review, 25, 161-179.

Granovetter, M. (1985). *Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness*.

American journal of sociology. The University of Chicago Press. Verkregen via:

http://www.jstor.org/stable/2780199?seq=1#page_scan_tab_contents. Verkregen op: 2 augustus 2016.

Hays, R.A. & Kogel, A.M. (2007). *Neighborhood Attachment, Social Capital Building, and political Participation: A Case Study of Low-and Moderate-Income Residents of Waterloo*. Iowa. Journal of Urban Affairs.

't Hart, H., Boeije, H. & Hox, J. (2005). *Onderzoekmethoden*. Amsterdam: Boom onderwijs.

Israel, B. & Heaney, C. (2008). *Social networks and social support*.

Jong Gierveld, de. J., & Tilburg, van. T. (1999). *Manual of the Loneliness Scale*. Vrije Universiteit Amsterdam. Verkregen via:

http://home.fsw.vu.nl/TG.van.Tilburg/manual_loneliness_scale_1999.html. Verkregen op: 2 augustus, 2016.

Korzilius, H. (2005). *De kern van survey-onderzoek; de kern van organisatieonderzoek*. Assen: Van Gorcum en Comp.

Lin, N., & Dumin, M. (1986). *Access to occupations through social ties*. Social Networks, 8, 365-385.

Meide, H. van der (2014). *Data-analyse volgens de fenomenologische reflectieve leefwereldbenadering*. Kwalon.

Merton, R. (1968). *Social structure and science*. The heritage of sociology.

Michels, A. (2011). *Innovations in democratic governance – How does citizen participation contribute to a better democracy?*. *International Review of Administrative Sciences*, 77(2).

Morse, J.M., Barrett, M., Mayan, M., Olson, K., & Spiers, J. (2002). *Verification Strategies for Establishing Reliability and Validity in Qualitative Research*. International institute for qualitative methodology. University of Alberta.

Movisie, Brink, C. (2003). *Zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid De begrippen ontward*. AVI, Movisie. Nienke van der Veen.

Newman, L., & Dale, A. (2005). *Network structure, diversity, and proactive resilience building: A response to Tompkins and Adger*. *Ecology and Society*, 10, r2.

Oomes, M., Bosman, E. & Langerak, N. (2014). *Trends in de samenleving*. Ontwikkelingen op het gebied van demografie, economie, media en informatie binnen het sociaal-culturele domein. Sectorinstituut Openbare Bibliotheken. Den Haag.

Portes, A. (1998), *Social Capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology; Annual Review of Sociology*, 24:1-24.

Putnam, R. (2000), *Bowling Alone: The collapse and revival of American community*. New York: Touchstone.

Pröpper, I.M.A.M. & Steenbeek, D. (1999). *De aanpak van interactief beleid: elke situatie is anders*. Bussum: Coutinho.

Richards, L. (2014). *Handling qualitative data. A practical guide*. Third edition. Sage.

Rijksoverheid. (2015). *Wet maatschappelijke ondersteuning*. Verkregen via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/zorg-en-ondersteuning-thuis/inhoud/wmo-2015> (Verkregen op: 25 april 2016).

Staeheli, L.A. & Clarke, S.E. (2013). *The new politics of citizenship: structuring participation by household, work, and identity*. Verkregen via: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2747/0272-3638.24.2.103>. Verkregen op: 2 augustus 2016.

Stichting BuurtWelzijn. *Mijnbuurtwelzijn*. Verkregen via: <http://www.mijnbuurtwelzijn.nl/>. Verkregen op: 2 augustus 2016.

Stoker, G. (2006). *Public Value Management: A New Narrative for Networked Governance? The American Review of Public Administration*, 36(1), 41-57. Verkregen via: <http://arp.sagepub.com.proxy.library.uu.nl/content/36/1/41.full.pdf>. Verkregen op: 12 mei 2016.

Respondenten zie respondentenlijst bijlage 7.2. Interviews afgenomen mei 2016 tot juli 2016.

Verbeke, L. Snyders, K. Kwanten, S. & Hasevoets, G. *Netwerken en lokaal welzijnsbeleid: model, meetinstrument en praktijk*. Ministerie van de Vlaamse gemeenschap. p. 12. Verkregen via: http://www.vvsg.be/sociaal_beleid_en_werk/Documents/Netwerken_en_lokaal_welzijn.pdf. Verkregen op: 9 augustus 2016.

Wenger, E. (1998). *Community of practice. Learning, meaning and identity*. Cambridge University Press.

Willems, D., van Zwieten, M. (2009). *Waardering van kwalitatief onderzoek*. Verkregen via: <http://www.henw.org/archief/volledig/id2715-waardering-van-kwalitatief-onderzoek.html>
Verkregen op: 25 april 2016.

Woldoff, R.A. (2002), *The Effect of Local Stressors on Neighbourhood Attachment*; *Social Forces*, 81:87-116.

Hoofdstuk 7: Bijlagen

7.1 Topiclijsten

7.1.1. Topiclijst leden stichting

Introductie

Introductie van mijzelf, opleiding, masteronderzoek over ‘burgerparticipatie’ in de buurt in gemeente Renkum in opdracht van Stichting BuurtWelzijn. Vooraf duidelijk maken dat er geen foutieve antwoorden zijn. Het gaat om uw eigen mening. De respondent blijft volledig anoniem. Toestemming vragen om het gesprek op te nemen, reden is dat dit makkelijker is wanneer het interview later uitgewerkt wordt. De opname wordt niet aan derden verstrekt. Als u wilt kan ik na het uitwerken van het interview de uitgeschreven versie naar u toesturen zodat u hier inzicht in heeft. Toestemming vragen om quotes/citaten in mijn scriptie te gebruiken.

Algemene vragen:

1. Wat is uw naam en functie?
2. Hoelang bent u al actief bij Stichting BuurtWelzijn?
3. Hoe bent u bij Stichting BuurtWelzijn terecht gekomen?
4. Waarom heeft u voor Stichting BuurtWelzijn gekozen?
5. Wat is uw rol bij Stichting BuurtWelzijn?
6. Wat is de doelgroep van Stichting BuurtWelzijn?
7. Wat is volgens u de kernboodschap van Stichting BuurtWelzijn?
8. Wat is de grootste uitdaging voor Stichting BuurtWelzijn?
9. Waarin onderscheidt Stichting BuurtWelzijn zich van andere soortgelijke initiatieven?

‘Burgerparticipatie’:

10. Waar denkt u aan bij het begrip ‘burgerparticipatie’?
11. In hoeverre denkt u dat buurtbewoners zichzelf ontwikkelen door ‘burgerparticipatie’?
12. Aan welke eisen moet voldaan worden denkt u wil er sprake zijn van ‘burgerparticipatie’?
13. Op welke manier stimuleert Stichting BuurtWelzijn de ‘burgerparticipatie’? Wat kan daar nog aan verbeterd worden?--> doorvragen.

Informele hulp:

14. Op welke manier is Stichting BuurtWelzijn aanjager van informele hulp? Hoe kan Stichting BuurtWelzijn dit in de toekomst nog versterken? → Doorvragen.
15. In hoeverre draagt de participatieladder die op jullie site staat bij aan het beleid en de werkwijze van Stichting BuurtWelzijn? → Doorvragen.
16. Naar aanleiding van de participatieladder tabel figuur 2 Edelenbos, theoretisch kader, vraag 16 t/m 19: In hoeverre informeren jullie burgers die participeren via Stichting BuurtWelzijn? (Participeren betreft hier online profiel aanmaken en offline bij activiteiten zijn).
17. In hoeverre raadplegen jullie participanten? Waarom wel/niet?
19. In hoeverre adviseren jullie participanten? Waarom wel/niet?
20. In hoeverre coproduceren jullie met de participanten? Waarom wel/niet?
21. In hoeverre kunnen de participanten meebeslissen over de participatie? Waarom wel/niet?

Rollen van de participant:

22. De rol van Stichting BuurtWelzijn wat voor rol is dat? Is dat een faciliterende rol, een samenwerkende rol, een delegerende rol, een participatieve rol, een consultatieve rol of vooral een autoritaire rol? En waarom is dat zo? → Doorvragen.

23. Wat voor een rol heeft de participant volgens jou wanneer hij/zij betrokken is bij de stichting? Is dit een rol van initiatiefnemer, samenwerkingspartner, medewerker, adviseur, of heeft de participant geen rol? En waarom is dit zo?--> doorvragen.

Sociaalkapitaal:

25. In hoeverre denkt u dat sociaalkapitaal invloed heeft op participatie van burgers in de buurt?--> doorvragen.

25. In hoeverre denkt u dat er aan sociaalkapitaal ook negatieve gevolgen zitten?--> doorvragen.

26. In hoeverre denkt u dat mensen die nog niet participeren wel gaan participeren? Wat is daarvoor nodig? En hoe houdt je het zo?

27. In hoeverre denkt u dat de normen in iemand zijn netwerk bijdragen aan de participatie? Waarom denkt u dat?

28. In hoeverre denkt u dat er bij participatie een afweging wordt gemaakt in termen van reciprociteit?

Netwerken:

29. In hoeverre draagt het netwerk in de buurt bij aan in hoeverre een persoon participeert in de buurt? → Doorvragen.

30. In hoeverre merkt u een verschil in participatie tussen hoger en lager opgeleiden? → Doorvragen.

Communities of practice:

31. In hoeverre denkt u dat burgers participeren bij Stichting BuurtWelzijn omdat het iets doet met hun zingeving? Een participant verbindt zijn waarden in zijn rol.

Bonding vs. Bridging:

32. Wanneer mensen hulp nodig hebben tot welke mensen richt iemand die hulp nodig heeft zich dan het eerste?

33. In hoeverre denkt u dat het netwerk van iemand bijdraagt aan het sociale welbevinden van iemand?

34. In hoeverre denkt u dat wanneer iemand hulp nodig heeft het moeilijk kan zijn om hulp van buitenaf te laten? En waar heeft dit mee te maken?

'Samen redzame' buurt:

35. In hoeverre heeft een goed functionerend netwerk invloed op een zelfredzame buurt?

36. Wat denkt u is ervoor nodig is om een buurt 'samen redzaam' te laten functioneren?

37. Wat doet de Stichting eraan om de zelfredzaamheid te laten groeien?

38. Hoe denkt u dat mensen gemotiveerd worden?

39. Wat denkt u dat nog ontbreekt om mensen zelf te laten participeren zonder de hulp van de stichting?

40. Is er iets waarvan u denkt als de stichting dit zou dan zouden we al een slag maken?

7.1.2 Topiclijst medewerkers gemeente Renkum

Introductie

Introductie van mijzelf, opleiding, masteronderzoek over 'burgerparticipatie' in de buurt in gemeente Renkum in opdracht van Stichting BuurtWelzijn. Vooraf duidelijk maken dat er geen foutieve antwoorden zijn. Het gaat om uw eigen mening. De respondent blijft volledig anoniem. Toestemming vragen om het gesprek op te nemen, reden is dat dit makkelijker is wanneer het interview later uitgewerkt wordt. De opname wordt niet aan derden verstrekt. Als u wilt kan ik na het uitwerken van het interview de uitgeschreven versie naar u toesturen zodat u hier inzicht in heeft. Toestemming vragen om quotes/citaten in mijn scriptie te gebruiken.

Hoofd-deelvragen uit mijn onderzoek.

Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?

1. Wat zijn de kenmerken van een goed functionerend buurtnetwerk?
2. Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking die gericht is op 'samenredzaamheid' van het buurtnetwerk?
3. Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om richting deze partijen te bewegen?

Vragen:

1. Wie bent u en wat is uw functie binnen bij de gemeente Renkum? Wat doet u precies bij team samenleving?
2. Hoe bent u bij de gemeente Renkum terecht gekomen?
3. Hoe bent u bij de beleidsmedewerkers kant van het sociaal domein terecht gekomen?
4. Wat merkt u precies van de 'burgerparticipatie' en de WMO met de bijbehorende veranderingen rondom die wet bij uw werk?
5. Met welke vrijwilligers/'burgerparticipatie' initiatieven werkt de gemeente Renkum? Welke zijn er actief? Welke werken er binnen de gemeente Renkum?
6. Waarom heeft de gemeente Renkum voor WeHelpen gekozen?
7. Hoe bewerkstellig je dat je vanuit de belangen van de inwoners denkt?
8. Wie zijn de actieve partijen die betrokken zijn bij 'burgerparticipatie' binnen de gemeente Renkum?
9. Hoe werken deze actieve partijen met elkaar samen en hoe ziet dit netwerk van de gemeente Renkum eruit waarbinnen de actieve partijen samenwerken?
10. Ik wil graag inwoners spreken die te maken hebben met 'burgerparticipatie' wie kan ik daarvoor het beste benaderen?
11. In hoeverre is er binnen de gemeente Renkum een zelf functionerend netwerk waarin burgers zelf actief zich inzetten?
12. In hoeverre ondersteund de gemeente deze initiatieven? Wat doet de gemeente om de initiatieven te prikkelen?
13. Wat motiveert burgers denkt u?
14. Ziet u een trend in de gemeente naar wat voor een soort burgers actief participeren?
15. Wat is het doel van de gemeente ten opzichte van 'burgerparticipatie'?
16. Wat weerhoudt burgers ervan om mee te doen aan participatieprojecten?

17. Merkt u een verschuiving binnen het sociaal domein sinds de wmo wet dat burgers ook echt zelfhulp inschakelen of geven?

7.1.3 Topiclijst inwoners Renkum

Introductie

Introductie van mijzelf, opleiding, masteronderzoek over 'burgerparticipatie' in de buurt in gemeente Renkum in opdracht van Stichting BuurtWelzijn. Vooraf duidelijk maken dat er geen foutieve antwoorden zijn. Het gaat om uw eigen mening. De respondent blijft volledig anoniem. Toestemming vragen om het gesprek op te nemen, reden is dat dit makkelijker is wanneer het interview later uitgewerkt wordt. De opname wordt niet aan derden verstrekt. Als u wilt kan ik na het uitwerken van het interview de uitgeschreven versie naar u toesturen zodat u hier inzicht in heeft. Toestemming vragen om quotes/citaten in mijn scriptie te gebruiken.

1. Wie bent u en wat doet u
2. Op welke manier zet u zich in voor de gemeente Renkum?
3. Op welke manier bent u met stichting BuurtWelzijn in contact gekomen?

'Burgerparticipatie':

4. Waar denkt u aan bij het begrip 'burgerparticipatie'?
5. In hoeverre denkt u dat buurtbewoners zichzelf ontwikkelen door 'burgerparticipatie'?
6. Aan welke eisen moet voldaan worden denkt u wil er sprake zijn van 'burgerparticipatie'?
7. Op welke manier stimuleert Stichting BuurtWelzijn de 'burgerparticipatie'? Wat kan daar nog aan verbeterd worden?--> doorvragen.

Sociaalkapitaal:

8. In hoeverre denkt u dat sociaalkapitaal invloed heeft op participatie van burgers in de buurt?--> doorvragen.
9. In hoeverre denkt u dat er aan sociaalkapitaal ook negatieve gevolgen zitten?--> Doorvragen.
10. In hoeverre denkt u dat mensen die nog niet participeren wel gaan participeren? Wat is daarvoor nodig? En hoe houdt je het zo?
11. In hoeverre denkt u dat de normen in iemand zijn netwerk bijdragen aan de participatie? Waarom denkt u dat?
12. In hoeverre denkt u dat er bij participatie een afweging wordt gemaakt in termen van reciprociteit?

Netwerken:

13. In hoeverre draagt het netwerk in de buurt bij aan in hoeverre een persoon participeert in de buurt? → Doorvragen.
14. In hoeverre merkt u een verschil in participatie tussen hoger en lager opgeleiden? → Doorvragen.

Bonding vs. Bridging:

15. Wanneer mensen hulp nodig hebben tot welke mensen richt iemand die hulp nodig heeft zich dan het eerste?
16. In hoeverre denkt u dat het netwerk van iemand bijdraagt aan het sociale welbevinden van iemand?
17. In hoeverre denkt u dat wanneer iemand hulp nodig heeft het moeilijk kan zijn om hulp van buitenaf te laten? En waar heeft dit mee te maken?

'Samen redzame' buurt:

18. In hoeverre heeft een goed functionerend netwerk invloed op een zelfredzame buurt?
19. Wat denkt u is ervoor nodig is om een buurt 'samen redzaam' te laten functioneren?
20. Wat doet de Stichting eraan om de zelfredzaamheid te laten groeien?
21. Hoe denkt u dat mensen gemotiveerd worden?
22. Wat denkt u dat nog ontbreekt om mensen zelf te laten participeren zonder de hulp van de stichting?
23. Is er iets waarvan u denkt als de stichting dit zou dan zouden we al een slag maken?

7.1.4 Topiclijst professional

Introductie

Introductie van mijzelf, opleiding, masteronderzoek over 'burgerparticipatie' in de buurt in gemeente Renkum in opdracht van Stichting BuurtWelzijn. Vooraf duidelijk maken dat er geen foutieve antwoorden zijn. Het gaat om uw eigen mening. De respondent blijft volledig anoniem. Toestemming vragen om het gesprek op te nemen, reden is dat dit makkelijker is wanneer het interview later uitgewerkt wordt. De opname wordt niet aan derden verstrekt. Als u wilt kan ik na het uitwerken van het interview de uitgeschreven versie naar u toesturen zodat u hier inzicht in heeft. Toestemming vragen om quotes/citaten in mijn scriptie te gebruiken.

Hoofd-deelvragen uit mijn onderzoek.

Wat zijn kenmerkende eigenschappen van een goed functionerend netwerk en wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de 'samenredzaamheid' van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?

1. Wat zijn de kenmerken van een goed functionerend buurtnetwerk?
2. Waar liggen bij de actieve partijen mogelijkheden voor samenwerking die gericht is op 'samenredzaamheid' het buurtnetwerk?
3. Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om richting deze partijen te bewegen?

Vragen aan professional:

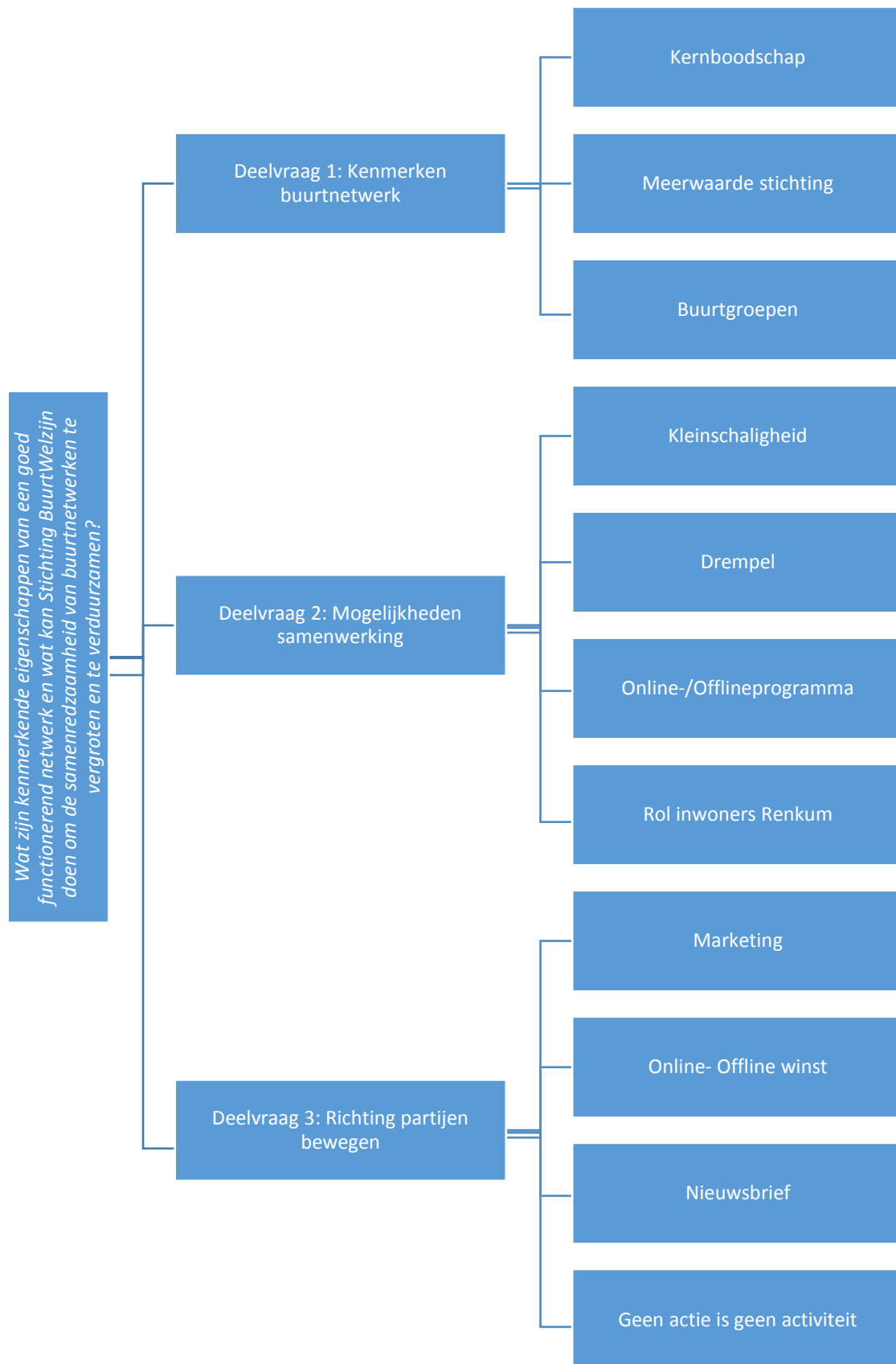
1. U bent begonnen met Gouda bruist, wat is dat voor een initiatief?
2. Hoe bent u daar terecht gekomen?
3. Hoelang bent u daar al actief?
4. Hoe kwam u op het idee om een boek te schrijven?
5. Hoe krijgt u mensen gemotiveerd?
6. In hoeverre denkt u dat buurtbewoners zichzelf ontwikkelen door 'burgerparticipatie'?
7. Aan welke eisen moet voldaan worden denkt u wil er sprake zijn van 'burgerparticipatie'?
8. In hoeverre denkt u dat sociaalkapitaal invloed heeft op participatie van burgers in de buurt? --> Doorvragen.
9. In hoeverre denkt u dat er aan sociaalkapitaal ook negatieve gevolgen zitten? --> doorvragen.
10. In hoeverre denkt u dat mensen die nog niet participeren wel gaan participeren? Wat is daarvoor nodig? En hoe houdt je het zo?
11. In hoeverre denkt u dat de normen in iemand zijn netwerk bijdragen aan de participatie? Waarom denkt u dat?

12. In hoeverre denkt u dat er bij participatie een afweging wordt gemaakt in termen van reciprociteit?
13. In hoeverre heeft een goed functionerend netwerk invloed op een zelfredzame buurt?
14. Wat denkt u is ervoor nodig is om een buurt 'samen redzaam' te laten functioneren?
15. Wat doet de Stichting eraan om de zelfredzaamheid te laten groeien?
16. Hoe denkt u dat mensen gemotiveerd worden?
17. Wat denkt u dat nog ontbreekt om mensen zelf te laten participeren zonder de hulp van de stichting?
18. Is er iets waarvan u denkt als de stichting dit zou dan zouden we al een slag maken?

7.2 Respondentenlijst

- A1: Medewerker gemeente Renkum- Man- 45 jaar
- A2: Medewerker gemeente Renkum – Man 65 jaar
- B1: Medewerker Stichting Buurtwelzijn – Man 67 jaar
- B2: Medewerker Stichting Buurtwelzijn -Man 68 jaar
- B3: Medewerker Stichting Buurtwelzijn -Vrouw 48 jaar
- B4: Medewerker Stichting Buurtwelzijn- Vrouw 23 jaar
- B5: Medewerker Stichting Buurtwelzijn – Man 51 jaar
- B6: Medewerker Stichting Buurtwelzijn -Vrouw 45 jaar
- C1: Professional ‘community builder’ – Vrouw 52 jaar
- D1: Inwoner Renkum – Vrouw- 65 jaar
- D2: Inwoner Renkum– Man- 78 Jaar
- D3: Inwoner Renkum – Vrouw- 43 jaar
- D4: Inwoner Renkum – Vrouw 39 jaar
- D5: Inwoner Renkum – Man 47 jaar
- D6: Inwoner Renkum– Vrouw – 42 jaar
- D7: Inwoner Renkum – Man – 87 jaar
- D8: Inwoner Renkum – Vrouw – 48 jaar
- D9: Inwoner Renkum– Vrouw 57 jaar
- D10: Inwoner Renkum– Vrouw- 37 jaar
- D11: Inwoner Renkum – Vrouw 71 jaar

7.3 Codeboom

7.4 Advies

Op basis van dit onderzoek wil Stichting BuurtWelzijn graag een advies over hoe zij in de toekomst buurten in Renkum of andere gemeenten waar de stichting actief is ‘samen redzaam’ kunnen laten functioneren. Zonder dat er voortdurend prikkels vanuit de Stichting nodig zijn. De vraag waar dit advies op gebaseerd is, is de hoofdvraag van dit onderzoek:

‘Wat kan Stichting BuurtWelzijn doen om de ‘samenredzaamheid’ van buurtnetwerken te vergroten en te verduurzamen?’

Hoofdstuk vijf van dit onderzoeksrapport bevat de conclusie. Het advies dat hier gegeven wordt is afgeleid uit hoofdstuk vijf, omdat hoofdstuk vijf antwoord geeft op de hoofdvraag van dit onderzoek. De inzichten uit hoofdstuk vijf zullen in dit advies omgezet worden in concreet advies voor Stichting BuurtWelzijn. De eerste subsubparagraaf gaat in op de kleinschaligheid als mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om buurten ‘samen redzaam’ te laten functioneren. De tweede subsubparagraaf van dit advies bestaat uit tips op marketingtechnisch vlak voor Stichting BuurtWelzijn. De derde subsubparagraaf van dit advies bestaat uit tips voor Stichting BuurtWelzijn over de online- en offlineprogramma’s van de stichting. De laatste subsubparagraaf van dit advies gaat in op de rol van de inwoners ten opzichte van Stichting BuurtWelzijn.

7.4.1 Kleinschaligheid

De eerste mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om de ‘samenredzaamheid’ te vergroten is zich richten op de kleinschaligheid van de buurten waar de stichting zowel online als offline mee werkt. Zie hoofdstuk vijf.

Tijdens de interviews is gebleken dat veel respondenten zich niet thuis voelen in een buurt, maar wel in een straat. Respondenten geven aan dat ze het als prettig zouden ervaren als de site van Stichting BuurtWelzijn de profielen van inwoners niet in buurten indeelt, maar in straten. Een respondent gaf aan dat hij niemand uit de buurt van een paar straten verderop kent, maar de mensen in zijn eigen straat wel (Respondent, D5). Wanneer Stichting BuurtWelzijn de kleinschaligheid op deze manier nastreeft zullen inwoners zich eerder verbonden voelen en bereid zijn tot participatie. Uit de interviews is gebleken dat inwoners zich sneller zullen inzetten wanneer zij een gevoel van verbondenheid ervaren (Respondent, D3). Wanneer inwoners zich sneller voor een andere inwoner inzetten zal er meer participatie in de buurt plaatsvinden.

Een ander punt waar Stichting BuurtWelzijn de kleinschaligheid in kan doorvoeren is de nieuwsbrief. Respondenten geven aan dat er nietsbijzonders in de nieuwsbrief staat en dat er daardoor geen activiteiten in de buurt plaatsvinden. Een professional uit de praktijk gaf aan dat wanneer de nieuwsbrief minder vaak verstuurd wordt, de nieuwsbrief misschien op den duur beter gelezen wordt en dat inwoners dan wel de mogelijkheid zien om er nieuws in te plaatsen (Respondent, C1). Subsubparagraaf 7.4.2 gaat in op de kansen voor Stichting BuurtWelzijn op marketingtechnisch vlak.

7.4.2 Marketing

De tweede mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om de ‘samenredzaamheid’ te vergroten is zich richten op de marketing van Stichting BuurtWelzijn. Zoals gesteld in hoofdstuk vijf voelen inwoners een drempel om een hulpvraag op het onlineplatform van de stichting te zetten. Een manier voor Stichting BuurtWelzijn om dichterbij de respondenten te komen, zodat de drempel om het onlineplatform te gebruiken kleiner wordt, is meer op het marketinggebied doen van de stichting. Respondenten geven aan dat wanneer meer mensen met de stichting bekend zijn ze eerder geneigd

zullen zijn het onlineplatform te gebruiken. Wat daarvoor nodig is, stellen de respondenten is meer reclame voor de stichting. Wanneer er meer inwoners bekend zijn met de stichting dan zal een buurt eerder 'samenredzaam' functioneren. De professional uit de praktijk gaf tijdens het interview aan dat deze stap lastig is maar wel noodzakelijk voor initiatieven zoals Stichting BuurtWelzijn. *'Dat er iets gebeurd is heel belangrijk, met iets bedoel ik desnoods zet je er 10 studenten op die zo'n nieuwsbrief maken en up to date houden'* (Respondent, C1). De respondent gaf aan dat dit gebruikelijk is voor initiatieven als Stichting BuurtWelzijn.

7.2.3 De online- en offlineprogramma's

Een derde mogelijkheid voor Stichting BuurtWelzijn om buurten in de gemeente Renkum 'samenredzaam' te laten functioneren zijnde online- en offlineprogramma's, naast de nieuwsbrief en de kleinschaligheid, verder aanpassen aan de wensen van de respondenten uit gemeente Renkum. De inwoners gaven tijdens de interviews aan dat ze het jammer vinden dat de stichting zich vooral focust op het onlineprogramma. Online gebeurt er volgens de inwoners weinig.

Door naast de kleinschaligheid en de marketing zich minder te focussen op het onlineprogramma en iets meer op het offlineprogramma worden inwoners gestimuleerd om uit zichzelf te participeren omdat ze elkaar offline ontmoeten en dan sneller een band opbouwen volgens de analyse en het theoretisch kader uit dit onderzoeksrapport. Online geven de respondenten aan, voelen ze niet de druk om actie te ondernemen. Wanneer ze elkaar offline ontmoeten zal dit sneller gaan.

7.2.4 De rol van de inwoner

De laatste mogelijkheid die ik aan Stichting BuurtWelzijn wil meegeven over het 'samenredzaam' maken van buurten in Renkum, is de rol die de inwoners hebben ten opzichte van de stichting. De respondenten geven aan dat ze vooral met Stichting BuurtWelzijn willen samenwerken om van Renkum een 'samenredzame' gemeente te maken. De respondenten geven aan dat ze het mooi zouden vinden wanneer Stichting BuurtWelzijn zich actiever in Renkum zou laten zien om buurtparticipatie op gang te brengen en dat de 'samenredzaamheid' dan automatisch volgt. Wanneer inwoners eenmaal enthousiast zijn zullen de initiatieven vanzelf volgen. De tip die ik Stichting BuurtWelzijn wil meegeven is dus: meer de focus op de rol van de inwoner en meer activiteiten om de inwoners een zetje in de goede richting te geven.

De tips die in dit advies gegeven zijn volgen elkaar logischerwijs op. Samenvattend: wanneer Stichting BuurtWelzijn meer activiteiten organiseert waardoor de stichting de rol van de inwoner meer benadrukt, met daarbij meer focus op marketingtechnisch vlak, zodat meer inwoners van Renkum en andere gemeenten bekend worden met Stichting BuurtWelzijn. Dan volgen de offlineactiviteiten waar inwoners elkaar ontmoeten en dus gestimuleerd worden tot meer participatie. Daarbij herhalend de tips over kleinschaligheid waar de inwoners grote waarde aan hechten met een nieuwsbrief die meer actueel is en waarin meer nieuws staat zal voor Stichting BuurtWelzijn leiden tot een meer 'samenredzame' buurt. Deze tips kunnen leiden tot een 'samenredzame' buurt binnen Renkum waar Stichting BuurtWelzijn al jaren naar streeft. Renkum op zoek naar de lokale held wordt dan een feit en dan zullen de inwoners van Renkum ook van hun buurt gaan houden!